

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Vår referanse 3793755/1
Ansvarlig advokat Bendik Christoffersen

Oslo, 4. februar 2010

SØKNAD OM ERVERVSKONSESJON ETTER INDUSTRIKONSESJONSLOVEN

1 INNLEDNING

På vegne av Eldrevatn Kraftverk AS, org nr 981 539 664 (heretter "**EKAS**") søker vi herved om ervervskonsesjon i henhold til industrikonsesjonsloven § 1 for EKAS' erverv av fallrettigheter fra grunneierne Per Breistøl og Dagfinn Kvamme. Fallrettighetene skal utnyttes i Eldrevatn Kraftverk i Lærdal kommune ("**Kraftverket**").

Vi finner allerede innledningsvis grunn til å presisere at EKAS per i dag er 100 % eid av Østfold Energi AS, som igjen er et 100 % offentlig eid selskap (Østfold fylkeskommune og flere kommuner i Østfold). I forbindelse med ervervet av fallrettighetene vil grunneierne motta inntil 1/3 av aksjene i EKAS. Det er således på det rene at EKAS både nå og etter ervervet av fallrettighetene vil tilfredsstille kravene til reelt offentlig eierskap i industrikonsesjonsloven § 2 første ledd.

Vi nevner også at EKAS ved Olje- og energidepartementets vedtak av 28. august 2009 fikk konsesjon i henhold til vannressursloven § 8 for bygging av Kraftverket. I henhold til vilkår i nevnte konsesjon, kan bygging av Kraftverket ikke påbegynnes før ervervskonsesjon etter industrikonsesjonsloven er meddelt, og vi anmoder på den bakgrunn om at saken prioriteres.

2 BAKGRUNN

EKAS planlegger å utnytte deler av fallene mellom Vesle Juklevatn og Eldrevatn og mellom Sulevatnet og Eldrevatn og de to vassdragene vil til sammen yte 4 310 naturhestekrefter. Erverv av fallrettighetene er således konsesjonspliktig iht industrikonsesjonsloven Kapittel 1.

Kraftverket er planlagt med en installasjon på 5 MW og en årlig produksjon på om lag 22 GWh og vil nytte fall mellom eksisterende reguleringer og overføringer i tilknytning til Borgund Kraftverk (som eies av Østfold Energi). Både Vesle Juklevatnet, Sulevatnet og Eldrevatn er regulert for utnyttelse i Borgund Kraftverk, jf konsesjon av 7. oktober 1966 med manøvreringsreglement av 13. februar 2009. Borgund Kraftverk ble etablert i etapper i perioden 1971-88, og består i dag av tre kraftstasjoner som produserer til sammen 1 013 GWh, det vil si ca 80 % av Østfold Energis totale kraftproduksjon. Eksisterende veier i

området vil benyttes, og det tas sikte på at anleggsperioden kan knyttes til større utbedringer av dammene i de respektive reguleringsmagasinene.

EKAS fikk konsesjon for bygging av Kraftverket fra Olje- og energidepartementet 28. august 2009 på nærmere bestemte vilkår. Konsesjonen følger vedlagt som Bilag 1. I konsesjonen forutsettes det at ervervskonsesjon etter industrikonsesjonsloven innhentes før byggestart for Kraftverket.

Østfold Energis konsesjon og gjeldende manøvreringsreglement for regulering av de berørte vassdragene, følger for ordens skyld vedlagt som Bilag 2.

3 NÆRMERE OM ELDREVATN KRAFTVERK AS

EKAS er pr i dag et aksjeselskap heleid av Østfold Energi. Selskapet het tidligere Naturgass Østfold AS, men skiftet navn 20. januar 2010. Gjeldende vedtekter følger vedlagt som Bilag 3.

Det legges opp til at EKAS skal erverve eiendomsrett til fallrettighetene fra grunneierne og i den forbindelse vil grunneierne også få anledning til å erverve inntil 1/3 av aksjene i EKAS. Grunneierne vil i den forbindelse få rett til å utpeke inntil 1/3 av styrets medlemmer, men vil for øvrig ikke få rettigheter i EKAS som går utover hva en 1/3 aksjonær normalt har etter aksjelovgivningen. Østfold Energi vil – som minimum 2/3 aksjonær – kontrollere styret i EKAS og selskapet vil således også etter ervervet av fallrettighetene (og grunneiernes inntreden som aksjonærer) være å anse for offentlig i konsesjons-rettslig forstand.

4 NÆRMERE OM ØSTFOLD ENERGI AS

Østfold Energi er en energiprodusent som driver med produksjon av vannkraft og vindkraft. I tillegg eier selskapet to energigjenvinningsanlegg og bygger ut fjernvarmeanlegg. Selskapet eies av Østfold fylkeskommune og 13 av fylkets 18 kommuner.

Østfold Energi eier seks vannkraftverk, henholdsvis Borgund Kraftverk, Stuvane Kraftstasjon, Nyset-Steggje Kraftverk, Brekke Kraftstasjon, Tistedalsfoss Kraftstasjon (16,3 % andel) og Ørje Kraftstasjon. Beregnet årlig kraftproduksjon ved de seks kraftverkene er ca 1 679 GWh, fordelt med ca 1 013 GWh på Borgund, 165 GWh på Stuvane, 449 GWh på Nyset-Steggje, 30 GWh på Brekke, 13 GWh på Tistedalsfoss og 9 GWh på Ørje.

Hva gjelder selskapets vindkraftproduksjon skjer den gjennom en eierandel på 50 % i Kvalheim Kraft DA, som eier vindparken Mehuken. Mehuken har en beregnet årlig kraftproduksjon på ca 12 GWh. I tillegg produserer selskapets energigjenvinningsanlegg ca 210 GWh varmeenergi.

I tillegg til det som her er nevnt har Østfold Energi investert i andre selskap med henblikk på å øke produksjonen av fornybar energi eller å bidra til utviklingen av Østfold-samfunnet, hvor de viktigste investeringene er Bio Varme Sarpsborg AS (60 %), Norsk Vannkraftproduksjon AS (50 %), Zephyr AS (33,33 %) og Norsk Grønnkraft AS (21,2 %).

Vedtekter, årsrapport 2008 og Firmaattest for Østfold Energi følger vedlagt som Bilag 4.

5 NÆRMERE OM ERVERVET AV FALLRETTIGHETENE

Fallrettighetene mellom Vesle Juklevatn og Eldrevatn og mellom Sulevatnet og Eldrevatn tilhører grunneierne Per Breistøl med 5/7 og Dagfinn Kvamme med 2/7.

Dersom EKAS får nødvendig ervervskonsesjon for fallrettighetene, vil grunneierne overdra fallrettighetene til EKAS. Den nærmere fremgangsmåten for dette er ikke fastlagt, men antageligvis vil grunneierne skyte fallrettighetene inn i EKAS som tingsinnskudd. Som betaling vil grunneierne motta aksjer inntil 1/3 av aksjene i EKAS. Bakgrunnen for dette er at grunneierne selv ønsker medeierskap i den lokale verdiskapningen på egen grunn.

6 KORT OM SØKNADEN – VILKÅR

Som beskrevet ovenfor, ligger Kraftverket innenfor Borgund Kraftverks reguleringsområde, hvor det allerede er meddelt reguleringskonsesjoner etter vassdragsreguleringsloven (jf Bilag 2 ovenfor) og Kraftverket vil utnytte vannføringen mellom allerede regulerte vann. Det er videre allerede meddelt konsesjon etter vannressursloven for selve Kraftverket (jf Bilag 1 ovenfor). Dette innebærer at Kraftverket ikke vil medføre andre inngrep eller på annen måte påvirke miljøet utover hva som allerede er lagt til grunn i rettskraftige konsesjoner.

På denne bakgrunn ber vi om at det i ervervskonsesjonen etter industrikonsesjonsloven ikke settes andre vilkår enn de som er obligatoriske etter industrikonsesjonsloven § 2 tredje ledd.

7 OPPSUMMERING

På bakgrunn av det overstående søkes det herved om at EKAS i medhold av industrikonsesjonsloven § 1 meddeles ervervskonsesjon for fallrettighetene mellom Vesle Juklevatn og Eldrevatn og mellom Sulevatnet og Eldrevatn i Lærdal kommune.

Vi ber som tidligere nevnt om at saken prioriteres, da bygging av Kraftverket i henhold til Olje- og energidepartementets vilkår ikke kan påbegynnes før ervervskonsesjon foreligger.

Dersom det er ønskelig med ytterligere informasjon, presiseringer eller dokumentasjon i sakens anledning, står undertegnede til disposisjon.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet Thommessen AS



Bendik Christoffersen
advokat

312 KV/EMB



DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

200707245-15

KOP:

Østfold Energi AS
Postboks 17
1701 SARPSBORG

Deres ref
07/07245

Vår ref
08/02010-3

Dato

28 AUG 2009

Eldrevatn kraftverk AS - klage på avslag om konsesjon for bygging av Eldrevatn kraftverk i Lærdal kommune

På vegne av Eldrevatn Kraftverk AS klager Østfold Energi AS i brev av 26. september 2007 på NVEs avslag om konsesjon for bygging av Eldrevatn kraftverk.

NVE har behandlet klagen i brev av 26. oktober 2007 til departementet og har ikke funnet grunnlag for å endre sitt vedtak.

1. Bakgrunn

Eldrevatn Kraft AS søkte i juni 2005 om konsesjon til bygging av Eldrevatn kraftverk i Lærdal kommune.

Eldrevatn Kraft AS ønsker å utnytte deler av fallene mellom Vesle Juklevatnet og Eldrevatn og mellom Sulevatnet og Eldrevatn. Kraftverket er planlagt med en installasjon på 5 MW og en årlig produksjon på om lag 22 GWh.

Vesle Juklevatnet, Sulevatnet og Eldrevatn er regulert for utnyttelse i Borgund Kraftverk. Vesle Juklevatnet er regulert 3,5 meter, mens Juklevatnet er regulert 7 meter. Sulevatn er regulert 7 meter med avrenning til Eldrevatn.

Eldrevatn Kraft AS er et selskap etablert for utbygging av Eldrevatn kraftverk. Selskapet eies av Østfold energi AS og de to grunneierne i området.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
<http://www.oed.dep.no/>

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1

Telefon
22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Energi- og
vannressursavdelingen
Telefaks
22 24 95 68

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22246171

2. Klage

Klager mener at det er flere fordeler ved utbyggingen enn det NVE la til grunn, og at ulempene er vesentlig mindre.

Klager ber om at avgjørelsen om ikke å gi konsesjon til bygging drift av kraftverket omgjøres.

Det er i det vesentligste anført:

Det er lagt for liten vekt på at utbyggingen ligger i et område med eksisterende infrastruktur.

De negative virkninger for landskap, naturmiljø og friluftsliv er vurdert for høyt.

I anledning klagesaken avholdt departementet 2. september 2008 befaringsreise med utbygger, kommune og andre interesserte parter.

Det er avholdt møter i departementet med hhv. utbygger og kommune og representanter for hytteinteressene i området.

Lærdal kommune viser i brev av 26. september 2008 til vedtak i formannskapet 23. september 2008 der kommunen gir støtte til utbyggingen av Eldrevatn kraftverk.

Klagen fra Østfold Energi innebærer også en planendringssøknad ved at det foreslås å bore tunnel på to nærmere angitte strekninger.

3. Departementets bemerkninger

Det omsøkte Eldrevatn kraftverk er en utnyttelse av eksisterende vannkraftstruktur ved at kraftverket vil nytte fall mellom eksisterende reguleringer og overføringer. Videre vil eksisterende veier i området benyttes, og det tas sikte på at anleggsperioden kan knyttes til større utbedringer av dammene i de respektive reguleringsmagasinene.

Ved bruk av eksisterende reguleringer oppnås en annen produksjonsprofil enn det som er typisk for småkraftverk. Det medfører at Eldrevatn kraftverk kan innebære en vesentlig større vinterproduksjon enn sommerproduksjon. Departementet viser i den forbindelse til Soria Moria-erklæringen hvor det heter at eksisterende vannkraftstruktur må utnyttes bedre. Av erklæringen fremgår videre at:

"Regjeringen vil:

- i større grad utnytte potensialet som ligger i opprusting av eksisterende vannkraftverk"*

NVE viser i avslaget til *Retningslinjer for små vannkraftverk* (OED juni 2007) der det under temaet høyfjellsområder heter:

"Følgende inngrep bør unngås:

- Inngrep i vassdrag som er en del av sårbare høyfjellsområder, dersom muligheten for avbøtende tiltak er begrenset.*
- Inngrep som er svært synlige og som etterlater varige sår i naturen.*
- Store inntakskonstruksjoner og rørgater, både nedsprenget og i dagen. Det er viktig å vurdere alternative plasseringer av inntak samt muligheter for boring av vannvei – for å redusere negative virkninger og graden av konflikt."*

Departementet vil i den forbindelse bemerke at retningslinjene ikke tar opp forholdet til utvidelse av eksisterende kraftverk med infrastruktur. Retningslinjene gir likevel veiledning i vurderingstemaer av betydning for om konsesjon kan gis, men vektleggingen må sees i sammenheng med at dette tiltaket innebærer utnyttelse av eksisterende anlegg og med en annen produksjonsprofil enn det som er typisk for småkraftverk.

Til retningslinjene skal bemerkes at anleggsområde for Eldrevatn kraftverk kan karakteriseres som høyfjellsområde, men der det allerede er etablert synlige inngrep med varige sår i naturen. Rørgatene til Eldrevatn kraftverk skal så langt det er mulig følge etablerte anleggsveier i området. Etablerte anleggsveier glir i dag godt inn i terrenget på grunn av blant annet tilgroing. Disse veiene må imidlertid i alle tilfeller oppgraderes i forbindelse med restaurering av dammene i de eksisterende magasinene. Oppgraderingen vil gjøre veiene mer synlige i terrenget. En etablering av rørgate i samme forbindelse behøver ikke å forsterke dette inntrykket i særlig grad. For bruken av området vinterstid antas tiltaket å ha liten betydning. Ved befaringen ble det opplyst at det var normalt med skiføre i området til godt ut i juni.

Selve kraftstasjonsbygningen med tilførselsvei vil bli synlig. Departementet har merket seg at det er lagt opp til at stasjonsbygningen skal tilpasses terrenget og etablert hyttebebyggelse i området. Slik tilpasning må ved en konsesjon i så fall ivaretas gjennom detaljplanleggingen.

Tilløpsrørene til kraftstasjonen er nå planlagt lagt i bakken. Som avbøtende tiltak vil klager endre planene ved å foreta boring av tunnel gjennom to høydedrag. Departementet legger til grunn at tiltaket vil redusere overflateinngrepene og synligheten av dem.

Både Lærdal kommune, fylkeskommunen og fylkesmannen finner utbyggingen akseptabel dersom nødvendige vilkår og avbøtende tiltak kommer på plass.

Departementet peker på at tilløpsrørene nå er planlagt skjult i bakken. Til stasjonsplasseringen vil det være sentralt å finne egnet sted som tar hensyn til

myrområdet. Etter departementets vurdering synes det mulig å finne en stasjonsplassering som oppfyller dette. Det forutsettes at endelig plassering avklares gjennom detaljplanleggingen, som uansett må legge opp til at anlegget utføres på skånsomt vis. Til spørsmålet om minstevannføring vises det til punkt 4 nedenfor.

Departementet legger vesentlig vekt på hensynet til en bedre utnyttelse av eksisterende vannkraftinfrastruktur, og til kommunens og fylkesmannens syn på utbyggingen. Også planendringssøknaden fra Østfold Energi må vektlegges i denne sammenheng.

Etter en helhetsvurdering finner departementet at fordelene ved tiltaket overstiger ulempene slik at grunnlaget for å gi konsesjon er tilstede. Med hjemmel i forvaltningsloven § 34 fjerde ledd gis Eldrevatn Kraftverk AS konsesjon til bygging av Eldrevatn kraftverk under henvisning til konsesjonssøknad av juni 2005, endringssøknad av 26. oktober 2007 og departementets vedtak i dette brev.

Vedlagt følger standardvilkår for tillatelsen. NVE gis myndighet til videre oppfølging av tillatelsen med de vilkår som her er fastsatt.

Departementet gjør oppmerksom på at endelig byggestart ikke kan finne sted før detaljerte planer er godkjent av NVE, jf. vilkårene post 3.

4. Andre forhold

Minstevannføring

Det er fremsatt krav om minstevannføring dersom det gis konsesjon til utbyggingen. Vannføringen i Jukleåni og Ulvehaugselvi er i dag påvirket av manøvreringen av de ovenforliggende magasiner. Den gjeldende reguleringskonsesjonen har ikke bestemmelser om minstevannføring, og et eventuelt pålegg om minstevannføring er derfor ikke forenlig med gjeldende reguleringskonsesjon. Departementet skal imidlertid bemerke at en eventuell konsesjon til Eldrevatn kraftverk ikke legger begrensninger på adgangen til å pålegge minstevannføring i Jukleåni og Ulvehaugselvi i forbindelse med revisjon av konsesjonsvilkårene. Revisjonstidspunktet for gjeldende manøvreringsreglement gitt ved kgl. res av 07.10.1966, er i 2016.

I tillegg til det bidrag av vanntilførsel som kommer fra restfelt, finner departementet at det bør sikres en viss minstevannføring for å opprettholde et livsmiljø for vannorganismer i elveløpene samt av hensyn til andre brukerinteresser i området. NVE gis derfor myndighet til å utferdige pålegg om minstevannføring i forbindelse med detaljplanleggingen, og gjøre de endringer i konsesjonsvilkårene dette forutsetter. Et eventuelt vilkår om minstevannføring i konsesjonen til Eldrevatn kraftverk griper ikke inn i gjeldende reguleringskonsesjon for vassdraget. Det er opp til Eldrevatn Kraftverk AS å sørge for at konsesjonsvilkårene kan oppfylles. Departementet viser i den forbindelse til at Østfold Energi AS som regulant i klagebrevet har påtatt seg å slippe minstevannføring i elveløpene.

Overdragelse av fallrettigheter

I NVEs oversendelsesbrev av 26. oktober 2007 oppgis de to vassdragene som inngår i planene til Eldrevatn kraftverk til sammen å yte 4310 naturhestekrefter. Dersom dette medfører riktighet, er overdragelse av fallrettighetene konsesjonspliktig etter industrikonsesjonsloven § 1. Etablering av aksjeselskap med fallrettigheter er overdragelse i industrikonsesjonslovens forstand. Etter industrikonsesjonsloven § 2 kan konsesjon til overdragelse bare gis til offentlig selskap. Det tillates en privat eierandel på inntil 1/3 i de offentlige selskaper etter loven.

Det er et vilkår at konsesjonæren avklarer spørsmålet om offentlig eierskap etter industrikonsesjonsloven for å kunne foreta bygging av kraftverket i tråd med tillatelsen som her gis etter vannressursloven. Ved konsesjonsplikt er det en forutsetning at det er meddelt ervervskonsesjon før byggestart.

5. Konklusjon

Klagen tas til følge. NVEs vedtak av 16. august 2007 endres med den følge at det gis konsesjon til bygging av Eldrevatn kraftverk på nærmere angitte vilkår.

NVE forestår videre oppfølging av departementets konsesjonsvedtak.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28, tredje ledd første punktum.

6. Merknader til enkelte konsesjonsvilkår

Post 3: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet kan settes i gang. Detaljer i prosjektet, som utforming av inntaket, støydempning og miljøtilpasning av kraftstasjonen med mer, ligger under denne post.

Rørgata skal føres i tunnel slik det fremgår av planendringssøknad av 26. oktober 2007. For øvrig skal rørgata graves ned. Mindre avvik fra omsøkt rørgateløsning kan godkjennes eller pålegges av NVE som ledd i detaljplanleggingen. Inngrep som skader myrområdet skal unngås så langt det er mulig.

Etter at arbeidene er ferdig skal traseen tilbakeføres og det skal legges til rette for revegetering.

Kraftstasjonen skal plasseres med sikte på god landskapstilpasning og stedsmessig tilrettelegging.

Eventuelle terrengskader som følge av transport skal utbedres så raskt som mulig.

Post 4: Naturforvaltning og post 8 terskler

Vilkårene må sees i sammenheng med gjeldende reguleringskonsesjon for bl.a. Vesle Juklevatnet, Sulevatnet og Eldrevatn og vilkår i denne. Eventuelle pålegg i medhold av disse vilkårene må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Med hilsen


Per Håkon Høisveen (e.f.)
ekspedisjonssjef


Ove Flataker
avdelingsdirektør

Vedlegg: Konsesjonsvilkår

Kopi:
Glitterøyne Hyttefelt
Osen seter
Lærdal kommune
NVE med retur av sakspapirer
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Den Norske Turistforening

**Vilkår
for
tillatelse etter vannressursloven § 8
til
Eldrevatn Kraftverk AS
til å bygge Eldrevatn kraftverk
i Lærdal kommune, Sogn og Fjordane fylke**

1

(Bortfall av konsesjon)

Konsesjonen faller bort hvis ikke arbeidet er satt i gang senest fem år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere fem år jf. vannressursloven § 19 tredje ledd og vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 1. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan forlenge fristen med inntil fem nye år. I fristene regnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

2

(Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.)

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

3

(Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.)

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

4

(Naturforvaltning)

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Fylkesmannen

- a. å sørge for at forholdene i **Jukleåni og Ulvehaugselvi** er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Fylkesmannen å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av reguleringen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompensierende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Fylkesmannen å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompensierende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Fylkesmannen å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av reguleringen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av reguleringen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

5

(Automatisk fredete kulturminner)

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

6

(Forurensning m.v.)

Konsesjonæren plikter etter Fylkesmannens nærmere bestemmelse å utføre eller bekoste tiltak som i forbindelse med reguleringen er påkrevet av hensyn til forurensningsforholdene i vassdraget.

7

(Ferdseil m.v.)

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige.

8

(Terskler m.v.)

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.
Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

9

(Hydrologiske observasjoner, kart m.v.)

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Statens kartverk med opplysning om hvordan målingene er utført.

10

(Etterundersøkelser)

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

11

(Luftovermetning)

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

12

(Varslingsplikt)

Konsesjonær plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE godkjenne overdragelsen i forkant.

13

(Kontroll med overholdelsen av vilkårene)

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan dette straffes med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven § 63 første ledd bokstav c.

TILLATELSE

FOR

ØSTFOLD FYLKE

TIL REGULERINGER OG OVERFØRINGER I LÆRDALSVASSDRAGET.

(MEDDELT VED KONGELIG RESOLUSJON 7. OKTOBER 1966)

Ved kongelig resolusjon 7. oktober 1966 er bestemt:

- «1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Østfold fylke å foreta reguleringer og overføringer i Lærdalsvassdraget under den forutsetning og på de vilkår som er nevnt i Industridepartementets tilråding av 7. oktober 1966.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering m.v. av Lærdalsvassdraget i samsvær med utkast inntatt i samme tilråding, som gjeldende inntil videre.»

Betingelser

for tillatelse for Østfold fylke til reguleringer og overføringer i Lærdalsvassdraget.

(Fastsett ved kgl. resolusjon av 7. oktober 1966.)

1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid. Konsesjonsvilkårene kan tas opp til alminnelig revisjon etter 50 år.

Dersom vassfall, som ikke tilhører staten eller norske kommuner, deltar i reguleringen og overføringen eller blir medeiere i anleggene gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått disse vassfalleieres andeler i anleggene uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 40. år etter at konsesjonen er gitt, skal staten kunne innløse de andeler i regulerings- og overføringsanleggene som måtte tilhøre eiere for hvem tillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt anleggenes eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vassutbyggingsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de beviselig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 60 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvilige menn på statens bekostning.

Anleggenes eier plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnets i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vasskraften som ved reguleringen og overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til statens konsesjonsavgiftsfond kr. 1,00 pr. nat.-hk.

Til konsesjonsavgiftsfond i de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 4,50 pr. nat.-hk, hvorav $\frac{2}{9}$ tilføres det næringsfond som skal opprettes i henhold til post 14.

Etter 20 år kan fastsettelsen av avgiften tas opp til ny prøvelse.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av lavvassføringen som reguleringene og overføringene antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den ved reguleringene og overføringene innvunne vasskraft tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. årlig rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vassforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 21, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjon er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag fristen, uten tillatelse meddelt av departementet, måtte oversittes, erlegger konsesjonæren en løpende mulkt til statskassen av kr. 500.

6. Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene fortrinnsvis anvende norske varer, for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 — ti — pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll- og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse.

8.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til, når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, i anleggstiden å skaffe arbeiderne og funksjonærene ved anleggene og dissers familier den nødvendige legehjelp ved fastboende lege, og å holde eller helt eller delvis dekke utgiftene til for øyemedet tjenlig sykehus eller sykestue med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Det kan pålegges konsesjonæren, etter vedkommende departements nærmere bestemmelse, helt eller delvis å bære utgiftene til vedkommende kommuners alminnelige forebyggende helsetjeneste og alminnelige sosiale tiltak.

Hvis noen av arbeiderne eller funksjonærene omkommer ved arbeidsulykke i anleggstiden kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement pålegges å sikre eventuelle etterlatte en øyeblikkelig erstatning.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements tillatelse berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforhold mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Veger, bruer og kaier, som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for allmennheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

De stedlige myndigheter skal tas med på råd ved valg av trasé for de forskjellige anleggsveger.

12.

For å forebygge ugunstig innvirkning på isforholdene, plikter konsesjonæren å anlegge og vedlikeholde en omløpstunnel fra Borgund kraftverks avløpstunnel ved Sjurhaugfossen til Byrkjøl, og i forbindelse hermed å etablere nødvendige tiltak hvorved mest mulig av vannets fallenergi blir forbrukt før det igjen

VEGER

føres ut i elveleiet. Etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement kan det pålegges konsesjonæren å forlenge omløpstunnelen til Stuvane, dersom framføring bare til Byrkjo ikke viser seg tilstrekkelig.

Tunnelen, som skal ha en kapasitet tilsvarende maksimal driftsvassføring i Borgund kraftverk, skal anlegges slik at den framtidig kan inngå i utnyttelsen av de aktuelle fallstrekningene til kraftproduksjon. Vedkommende utbygger skal i denne forbindelse ha rett til nødvendig utstrossing, såfremt arbeidet med dette ikke hindrer tunnelens primære formål.

13.

- a) Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement:
 1. å bygge og drive klekkeri for laks og sjøaure med en kapasitet på 1 million rogn og med muligheter for senere eventuell nødvendig utvidelse av kapasiteten.
 2. å bekoste eller foreta utsetting av yngel av laks og sjøaure, samt yngel og/eller settefisk av innlandsaure.
 3. å anordne mekaniske sperregittere foran omløps- og avløpstunnelene.
 4. med års mellomrom å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i Lærdalsområdet, — dog hvert år inntil reguleringsområdene tas i bruk.
 5. å dekke utgiftene til forsterket jakt- og fiskeoppsyn i anleggstida.
 6. eventuelt å foreta finrydding av begrensede, neddemte områder etter nærmere bestemmelse av skjønnnet.
- b) Konsesjonæren plikter å bygge og vedlikeholde laksetrappene på strekningen fra og med Sjurhaugfossen til Heggfossen. Laksetrappene, som skal være satt i drift minst 1 år før regulerings- og overføringene tas i bruk, skal utføres etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse og i samråd med dette departement. Trappene skal utstyres med telleapparater.
- c) 1. Dersom vassføringen ved Seltun vassmerke innen 15. juni ikke er kommet opp i 100 m³/sek., i døgnmiddel, eller dersom middelvassføringen over døgnet i tida 15. juni—31. august synker under 20 m³/sek. gjennom mer enn 5 sammenhengende døgn, plikter konsesjonæren etter avgjørelse av Landbruksdepartementet eller den det myndiger i den nevnte periode å slippe kunstige flommer fra Borgund kraftverk. For dette formål kan det kreves avgitt inntil 12 mill. m³ vatn pr. år,

dog maksimalt 25 mill. m³ gjennom siste sammenhengende 5-årsperiode.

2. Konsesjonæren plikter å etablere en anordning ved Borgund kraftverk som ved driftsstans e. l. gjør det mulig med øyeblikkelig virkning å slippe en vassføring på inntil 12 m³/sek. forbi kraftstasjonen.
3. Utpreget døgnregulering gjennom Borgund kraftverk må ikke forekomme. Ellers må endringer i vassslippingen for kraftverksdriften skje med så myke overganger som mulig. Spesielt skal det ved avslutningen av vintertappingen has for øye at elvas vassføring ikke blir redusert mer enn nødvendig før vårflommen begynner. Etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse plikter konsesjonæren i denne mellomperioden å slippe en vassføring begrenset oppad til reguleringsområdets naturlige avløp. I gyteperioden om høsten plikter konsesjonæren å redusere tappingen av reguleringsvann såfremt Landbruksdepartementet ikke finner at det er tilfredsstillende nok at reguleringstilskuddet tappes gjennom omløpstunnelen.
- d) Konsesjonæren plikter å påse at hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, tar nødvendige hensyn for å forebygge fare for forurensing av vassdraget. Spyling av tunneler med direkte avløp til Lærdalselva skal så vidt mulig foretas når elvas vassføring er stor.
- e) Dersom det i løpet av en 10-årsperiode etter at regulerings- og overføringene er tatt i bruk viser seg at lakse- og sjøaurebestanden i Lærdalselva går vesentlig tilbake sammenlignet med forholdene i vassdraget i uregulert tilstand til tross for tiltakene i denne post, plikter konsesjonæren i den utstrekning Landbruksdepartementet finner at tilbakegangen skyldes regulerings- og overføringene, å treffe de ytterligere tiltak til opphjør av lakse- og sjøaurebestanden som Landbruksdepartementet fastsetter, såfremt det finner at omkostningene med tiltakene står i et rimelig forhold til hva som derved kan vinnes.

14.

Før regulerings- og overføringen tas i bruk, plikter konsesjonæren å inbetale til kommunene i distriktet tilsammen kr. 500 000 som blir å avsette til følgende formål: Kr. 250 000 til et fond hvis renter etter nærmere bestemmelse av kommunestyrene anvendes til

opphjelp av fisket. Fondets fordeling mellom kommunene fastsettes av Landbruksdepartementet. For fondet skal utarbeides vedtekter som må godkjennes av Landbruksdepartementet. Kr. 250 000 avsettes til et næringsfond for distriktet. Til dette fond skal hvert år tilføres kr. 1 av hver innvunnet nat.-hk, etter de samme beregningsregler som bestemt under post 3. Næringsfondet anvendes etter nærmere bestemmelse av kommunestyrene til fremme av næringslivet i de berørte kommuner.

Vedtekter for næringsfondet skal være undergitt Industridepartementets godkjenning, som også treffer nærmere bestemmelser om fondets fordeling mellom kommunene.

15.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringene og overføringene fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak som skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som kan fremmes i forbindelse med skjønn etter vassdragsreguleringslovens § 16.

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement å utføre og vedlikeholde grunndammer (tersker) i de elvestrekninger som berøres av utbyggingene særlig av hensyn til fiske, utseende og ferdsel, grunnvasstand og vassforsyning, samt foreta opprensning i elvefarete og mindre strandjusteringer.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og gjennomføres så snart som mulig deretter. Utførelsen undergis offentlig tilsyn. De med planlegging og tilsyn forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

16.

Konsesjonæren er forpliktet til ved reguleringsarbeidets påbegynnelse å sørge for midlertidig forsamlingslokale til bruk for arbeiderne og den øvrige befolkning som er knyttet til anlegget, eller, hvis departementet måtte finne det mer hensiktsmessig, og ikke vesentlig dyrere, å delta i oppføring, utbedring eller nedbetaling av permanent forsamlingslokale, f. eks. samfunnshus.

Konsesjonæren skal stille kr. 50 000 til rådighet for allmenndannende virksomhet blant arbeiderne og til geistlig betjening etter vedkommende departements nærmere bestemmelser.

17.

Konsesjonæren plikter, før arbeidet påbegynnes, å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplys-

ninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

18.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

19.

Vassslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vatnet slippes i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 1 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

20.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentliges interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte oppdemningshøyder og de tillatte laveste tapningsgrenser betegnes ved faste og tydelige vasstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

21.

De vassfalls- og brukseiere, som benytter seg av det ved reguleringene og overføringene innvunne driftsvann, er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Pålegget om avgivelse av kraft kan etter begjæring av en interessert tas opp til ny avgjørelse etter 30 år.

Kraften kan kreves avgitt med en brukstid ned til 5 000 brukstimer årlig.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften skal leveres til vanlig pris i vedkommende forsynings- eller samkjøringsområde. Dersom det ikke er mulig å påvise noen slik pris, skal kraften leveres til selvkostende. Hvis den pris som således skal legges til grunn blir uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallene kan gi, er tatt i bruk, skal kraften leveres til rimelig pris. Uenighet om prisen avgjøres av vedkommende departement.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Samtidig kan forlanges oppgitt den brukstid som ønskes benyttet og dennes fordeling over året. Tvist om fordelingen avgjøres av departementet. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Konsesjonæren er forpliktet til å samarbeide med andre kraftverker når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Bestemmelse herom treffes i mangel av minnelig overenskomst av et av Kongen oppnevnt skjønn som også fastsetter de nærmere tekniske og økonomiske vilkår for sådant samarbeid.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

22.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i regulerings- og overføringsanleggene, tillatelse til å benytte driftsvann, som er innvunnet ved reguleringene og overføringene mot en årlig godtgjørelse til anleggenes eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

23.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter — å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og områder, når dette anses ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Naturvernrådet i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren skal i god tid på forhånd undersøke om faste fortidsminner som er fredet i medhold av lov av 29. juli 1951 nr. 3 eller andre kulturhistoriske lokaliteter blir berørt, og i tilfelle straks gi melding herom til vedkommende museum.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fortidsminne som ikke har vært kjent, skal melding som nevnt i foregående ledd sendes med en gang og arbeidet stanses.

Anleggenes eier plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å dra omsorg for at hoved- så vel som hjelpeanlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget. Plassering av stein- og jordmasser skjer i samråd med vedkommende kommuner. Anleggenes eier plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med bestemmelser i denne post. Han plikter å foreta forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift. Overholdelsen av bestemmelsene i dette ledd undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

24.

Til skjønn i anledning av overføringen og reguleringene skal skjønnsmenn oppnevnes av Kongen.

KONSESJONS-
KRAFT

25.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

26.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringene og overføringene kan medføre forpliktelser.

Manøvreringsreglement

for regulering m. v. av Lærdalsvassdraget.

(Fastsatt ved kgl. resolusjon av 7. oktober 1966.)

A. Reguleringsmagasiner:

	Nat.vst.	Reg.grenser		Reg.høyde m
		Øvre	Nedre	
Eldrevatn	1 112,5	1 116,0	1 105,5	10,5
Tjørni	1 112,3	1 116,0		3,7
Store Juklevatn	1 282,5	1 286,0	1 279,0	7,0
Vesle Juklevatn	1 278,0	1 280,0	1 276,5	3,5
Søre Sulevatn	1 415,0	1 420,0	1 413,0	7,0
Vassetvatn	1 102,0	1 127,0		25,0
Øljusjøen	1 309,1	1 333,0	1 307,0	26,0
Vesle Øljusjøen	1 319,8	1 333,0		13,2
Kvevotni	1 458,5	1 473,3		14,8
Flågrunsvotni	1 467,0	1 473,3		6,3

Høydene for Eldrevatn og Tjørni refererer seg til Vassdragsvesenets FM 8 som har høyden 1 112,992. De øvrige høydene refererer

seg til triangel- og passpunkter i konsesjonens oppmåling som følger:

Store Juklevatn	p. p. «Osen», h=1 283,45
Vesle Juklevatn	J. 1, h=1 299,50
Søre Sulevatn	p. p. «S.vatn», h=1 417,30
Vassetvatn	A 10, h=1 140,15
Øljusjøen	A 30, h=1 395,26
Kvevotni og Flågrunsvotni	KV, h=1 473,18

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet godkjenner.

B. Overføringer:

Oddedøla: Steinstjernene, 34 km², overføres til Ulvehaugdalen.

Mørkedøla: Heftingsdøla, 7 km², Star-
døla, 10 km², og Kjølani med Øljusjøen, 79
km² (inkl. overføring av Kaldavatn, Mjåvatn
og Nedre Bjordalsvatn fra Dilma), overføres
til driftstunnelen Eldrevatn—Vassetvatn.

Dilma og Nivla: Avløpet fra følgende felter overføres til driftstunnelen og

kan ledes mot Eldrevatn og pumpes opp i
Øljusjøen: Skarddøla, 17 km² (ekskl. Kald-
vatn), Bjordalen, 18 km² (ekskl. Mjåvatn og
Nedre Bjordalsvatn), Sanddalen 44 km², Øy-
dalselvi, 32 km², Nivla, 63 km², og elv fra
Bubottvatn, 16 km².

Kaldavatn, Mjåvatn og Nedre Bjordalsvatn
overføres til Starsjøen.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at
vassdragets flomvassføring ikke unødig økes.

Dersom vassføringen ved Seltun vassmerke
innen 15. juni ikke er kommet opp i
100 m³/sek. i døgnmiddel, eller dersom mid-

delsvassføringen over døgnet i tida 15. juni—31. august synker under 20 m³/sek. gjennom mer enn 5 sammenhengende døgn, plikter konsesjonæren i samråd med rettighetshaverne til fisket og etter avgjørelse av en fiskerisakkyndig oppnevnt av Landbruksdepartementet, i den nevnte periode å slippe kunstige flommer fra Borgund kraftverk. For dette formål kan det kreves avgitt inntil 12 mill. m³ vatn pr. år, dog maksimalt 25 mill. m³ gjennom siste sammenhengende 5-årsperiode.

Konsesjonæren plikter å etablere en anordning ved Borgund kraftverk som ved driftstans e. l. gjør det mulig med øyeblikkelig virkning å slippe en vassføring på inntil 12 m³/sek. forbi kraftstasjonen.

Utpreget døgnregulering gjennom Borgund kraftverk må ikke forekomme. Ellers må endringer i vasslippingen for kraftverksdriften skje med så myke overganger som mulig. Spesielt skal det ved avslutningen av vintertappingen has for øye at elvas vassføring ikke blir redusert mer enn nødvendig før vårflommen begynner. Etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse plikter konsesjonæren i denne mellomperioden å slippe en vassføring begrenset oppad til reguleringsområdets naturlige avløp.

Konsesjonæren plikter å holde den del av Borgund kraftverks driftsvassføring som skriver seg fra reguleringene borte fra det naturlige elveleiet nedenfor Sjurhaugfossen og i stedet tappe tilsvarende gjennom omlopstunnelen. Etter nærmere vedtak av den nevnte fiskerisakkyndige kan det dog avvikes fra denne bestemmelse dersom det i hvert enkelt tilfelle er åpenbart at avviket ikke vil føre med seg fare for økte skader og ulemper ved isganger e. l.

I gytetiden om høsten plikter konsesjonæren — etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse — å redusere tappingen av reguleringsvatn såfremt den sakkyndige

ikke finner det tilfredsstillende nok at reguleringsstilskuddet tappes gjennom omlopstunnelen.

For øvrig kan vasslippingen skje etter Østfold fylkes behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tapping ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen, og avleste vasstander observeres og noteres. Nedbørshøyder, temperatur m. v. skal likeledes observeres og noteres hvis dette blir forlangt. Avskrift av protokollen sendes ved hver måneds utgang til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokteren skal bo, og at han skal ha telefon i sin bolig.

5.

Mulig tvist om forståelse av dette reglement avgjøres med bindende virkning av departementet.

6.

Viser det seg at vasslippingen etter reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Endringer i reglementet kan bare foretas etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Manøvreringsreglement for regulering mv. av Lærdalsvassdraget i Lærdal kommune, Sogn og Fjordane fylke

(Fastsatt ved kgl. res. av 13.02.2009, erstatter reglement gitt ved kgl. res. 07.10.1966 med endringer 08.11.1972, 14.12.1973, 18.11.1975 og 15.10.2004)

A. Reguleringsmagasiner

Magasin	Naturlig vannst. kote	Reg.grenser		Reg. høyde m
		Øvre kote	Nedre kote	
Eldrevatn	1 112,5	1 116,0	1 105,5	10,5
Tjørni	1 112,3	1 116,0		3,7
Store Juklevatn	1 282,5	1 286,0	1 279,0	7,0
Vesle Juklevatn	1 278,0	1 280,0	1 276,5	3,5
Søre Sulevatn	1 415,0	1 420,0	1 413,0	7,0
Vassetvatn	1 102,0	1 127,0		25,0
Øljusjøen	1 309,1	1 333,0	1 307,0	26,0
Vesle Øljusjøen	1 319,8	1 333,0		13,2
Kvevotni	1 458,5	1 473,3		14,8
Flogrunnvotni	1 467,0	1 473,3		6,3

Høydene for Eldrevatn og Tjørni refererer seg til
Vassdragsvesenets FM 8 som har høyden
1112,992. De øvrige høydene refererer seg til

triangel- og passpunkter i konsesjonærens
oppmåling som følger:

Store Juklevatn	p.p. "Osen", h = 1283,45
Vesle Juklevatn	J.1, h = 1299,50
Søre Sulevatn	p.p. "S.vatn", h = 1417,30
Vassetvatn	A 10, h = 1140,15
Øljusjøen	A 30, h = 1395,26
Kvevotni og Flågrunsvotni.....	KV, h = 1473,18

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vasstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet godkjenner.

B. Overføringer:

Oddedøla: Steinstjernene, 34 km², overføres til Ulvehaugdalen.

Mørkedøla: Heftingsdøla, 7 km², Stardøla, 10 km², og Kjølåni med Øljusjøen, 79 km² (inkl. overføring av Kaldavatn, Mjåvatn og Nedre Bjordalsvatn fra Dilma), overføres til driftstunnelen Eldrevatn - Vassetvatn.

Dilma og Nivla: Avløpet fra følgende felter overføres til driftstunnelen og kan ledes mot Eldrevatn og pumpes opp i Øljusjøen: Skarddøla, 17 km² (ekskl. Kaldavatn), Bjordalen, 18km² (ekskl. Mjåvatn og Nedre Bjordalsvatn), Sanddalen 44 km², Øydalselvi, 32 km², Nivla, 63 km², og elv fra Bubottvatn, 16 km².

Kaldavatn, Mjåvatn og Nedre Bjordalsvatn overføres til Starsjøen.

"Avløpet fra tjern kote 1333,8 1,5 km², overføres til driftstunnelen for Øljusjøen pumpekraftverk" (Jfr. 1973.)

Avløpet fra nedbørfelt i Øydal, Sanddal og Stardal, areal ca. 1,3 km² pr. felt, tas inn via bekkeinntak og overføres til Vassetvatn. Nedbørfelt, ca. 1,3 km², nord for Vassetvatn føres inn i Vassetvatn. (Jfr. 2004)

Avløp fra nedbørfelt på ca. 1 km² ved Vadhaugane overføres til bekkeinntak ved Dyrkoll (Jfr. 2007).

2.

"Alle overføringstunneler utføres uten avstengnings-organer. Av denne grunn kan flommene på elvestrekningene nedstrøms tunnelutløpene, samt i Skardøla Dilma, bli noe øket. For øvrig skal det ved manøvreringen has for øye at flomvassføringene ikke unødig økes, jfr. også 4. ledd." (Jfr. 1972.)

Dersom vassføringen ved Seltun vassmerke innen 15. juni ikke er kommet opp i 100 m³/sek. i døgnmiddel, eller dersom middelsvassføringen over døgnet i tida 15. juni - 31. august synker under 20 m³/sek gjennom mer enn 5 sammenhengende døgn, plikter konsesjonæren i samråd med rettighetshaverne til fisket og etter avgjørelse av en fiskerisakkyndig oppnevnt av Landbruksdepartementet, i den nevnte periode å slippe kunstige flommer fra Borgund kraftverk. For dette formål kan det kreves avgitt inntil 12 mill. m³ vatn pr. år, dog maksimalt 25 mill. m³ gjennom siste sammenhengende 5-årsperiode.

Konsesjonæren plikter å etablere en anordning ved Borgund kraftverk som ved driftsstans e.l. gjør det mulig med øyeblikkelig virkning å slippe en vassføring på inntil 12 m³/sek forbi kraftstasjonen.

"Konsesjonæren plikter å ta denne anordning i bruk når hensynet til fiskeinteressene tilsier dette, og når reguleringene og overføringene medfører en økning av skadeflommer i Dilma nedenfor utløpet av Skradøla eller i Mørkedøla nedenfor utløpet av Kjønnåni." (Jfr. 1972.)

Utpreget døgnregulering gjennom Borgund kraftverk må ikke forekomme. Ellers må endringer i vasslippingen for kraftverksdriften skje med så myke overganger som mulig. Spesielt skal det ved avslutningen av vintertappingen has for øye at elvas vassføring ikke blir redusert mer enn nødvendig før vårflommen begynner. Etter Landbruks-departementets nærmere bestemmelse plikter konsesjonæren i denne mellomperioden å slippe en vassføring begrenset oppad til reguleringsområdets naturlige avløp.

Konsesjonæren plikter å holde den del av Borgund kraftverks driftsvassføring som skriver seg fra reguleringene borte fra det naturlige elveleiet nedenfor Sjurhaugfossen og i stedet tappe tilsvarende gjennom omløpstunnelen. Etter nærmere vedtak av den nevnte fiskerisakkyndige kan det dog avvikles fra denne bestemmelse dersom det i hvert enkelt tilfelle er åpenbart at avviket ikke vil føre med seg fare for økte skader og ulemper ved isganger o.l.

I gytetiden om høsten plikter konsesjonæren etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse å redusere tappingen av reguleringsvatn såfremt den sakkyndige ikke finner det tilfredsstillende nok at reguleringstilskuddet tappes gjennom omløps-tunnelen.

For øvrig kan vasslippingen skje etter Østfold fylkes behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tapping ikke hindres av is eller lignende samt at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringa og avleste vasstander observeres og noteres. Nedbørshøyder, temperatur m. v. skal likeledes observeres og noteres hvis dette blir forlangt.

4.

Går ut (Jfr. 2004)

5.

Mulig tvist om forståelse av dette reglement avgjøres med bindende virkning av departementet.

6.

Viser det seg at vasslippingen etter reglementet medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

Endringer i reglementet kan bare foretas etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Departementets bemerkninger

Østfold Energi AS har søkt om tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til å innføre et tilleggfelt til Borgund Kraftverk. Østfold Energi er et kommunalt og fylkeskommunalt eid selskap. Tillatelse til å regulere og foreta overføringer i Lærdalsvassdraget ble gitt Østfold fylkeskommune ved kongelig resolusjon av 7. oktober 1966. Ved kongelig resolusjon av 15. oktober 2004 ble det gitt tillatelse til å overføre fire tilleggfelt til Borgund kraftverk. Den omsøkte utvidelsen har et nedbørsfelt på ca 1 kvadratkilometer. Vannmengdene er planlagt overført gjennom en 300 meter lang åpen grøft.

Østfold Energi AS innehar alle de nødvendige fallrettighetene for bekken som søknaden gjelder. Overføringen vil øke kraftproduksjonen ved Borgund kraftverk med ca 2,2 GWh/år.

NVE går inn for at det gis konsesjon, da fordelene etter NVEs vurdering er større enn ulempene ved tiltaket, jf. vassdragsreguleringslovens § 8.

Ingen av høringsinstansene har hatt merknader til NVEs innstilling.

Olje- og energidepartementet finner at den største negative virkningen av overføringen er at restfeltet nedstrøms eksisterende bekkeinntak blir redusert. Strekningen med sterkt redusert vannføring vil øke fra 150 meter til cirka 1 km. Tiltaket vil i begrenset grad påvirke fauna eller organismer som er knyttet til vassdrag. Landskapsmessig vil fraføringen av vann få begrenset negativ virkning fordi bekken er liten sammenlignet med vannføringen som kommer fra Bubottvatnet/Svartevatnet til eksisterende inntak. Tiltaket får liten virkning på landskapsopplevelsen, når en ser bort fra anleggsperioden.

Fordelene ved overføringen er en viss økning i kraftproduksjonen ved Borgund kraftverk gjennom en bedre utnyttelse av vannressursen i et område som allerede har vært gjenstand for vannkraftutbygging.

Olje- og energidepartementet finner etter en samlet vurdering at fordelene ved tiltaket mer enn oppveier ulempene og tilrår at det gis konsesjon i medhold av vassdragsreguleringsloven § 8.

Departementet forutsetter, i likhet med NVE, at vannet blir ført i rør på den bekkestrekningen som er naturlig krysningspunkt for villreinen. Departementet forutsetter videre at hvilken strekning som skal rørlegges, samt eventuelle andre avbøtende tiltak som er nødvendig av hensyn til villreinens trekkruiter, gjennomføres i samarbeid og i tråd med faglige vurderinger og pålegg fra viltmyndighetene. Dersom viltmyndighetene mener det av hensyn til villreinen må foretas oppfølgende undersøkelser av effektene av de avbøtende tiltakene, skal tiltakshaver finansiere dette. Dersom disse undersøkelsene avdekker behov for ytterligere avbøtende tiltak, skal tiltakshaver finansiere disse dersom kostnadene ved tiltakene står i et rimelig forhold til fordelene som oppnås. Departementet forutsetter videre at anleggsarbeidet utføres så skånsomt som mulig og i løpet av en sommersesong. Av hensyn til kalvingsperioden for villreinen, skal anleggsperioden tidligst starte etter 15. juni.

Departementet påpeker at tiltakshaver har plikt til å undersøke om, og på hvilken måte, tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner. Departementets forutsetter i lys av dette at undersøkelsesplikten som følger av kulturminneloven § 9 oppfylles i god tid før gjennomføring

av tiltaket. Undersøkelsene skal skje på snø- og telefri mark. Det legges til grunn at dersom automatisk fredete kulturminner blir påvist, skal disse forvaltes i tråd med vanlig forvaltningspraksis.

Tillatelsen vil inngå som en del av den gjeldende konsesjonen for reguleringen av Lærdalsvassdraget, på de gjeldende vilkår.

NVE har foreslått oppdatert manøvreringsreglement for Østfold Energi AS reguleringer i Lærdalsvassdraget. Departementet slutter seg til dette forslaget.

Vedtekter

for

Eldrevatn Kraftverk AS

Org. nr. 981 539 664

Vedtatt på ekstraordinær generalforsamling 20. januar 2010.

§ 1 – Firma

Selskapets navn er Eldrevatn Kraftverk AS.

§ 2 – Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i Sarpsborg kommune.

§ 3 – Virksomhet

Selskapets virksomhet er prosjektering, bygging, drift og eierskap til Eldrevatn kraftverk.

§ 4 – Aksjekapital

Selskapets aksjekapital er NOK 100 000 fordelt på 10 aksjer á NOK 10 000.

§ 5 – Styre

Selskapets styre skal ha inntil seks medlemmer med personlige varamedlemmer. Generalforsamlingen fastsetter antall styremedlemmer. Styreleder og styrets nestleder velges av generalforsamlingen. Styremedlemmene velges for to år av gangen og kan gjenvelges.

§ 6 – Signatur

Selskapet tegnes av styrets leder.

§ 7 – Generalforsamling

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mars måned, og følgende saker skal behandles og avgjøres:

- Godkjenning av årsregnskapet, herunder anvendelse av årets overskudd eller dekning av årets underskudd, samt utdeling av utbytte.
- Godkjenning av årsberetning.
- Valg av medlemmer og varamedlemmer til selskapets styre når funksjonstiden har utløpt. Valg av styreleder og nestleder.
- Andre saker som etter loven hører under generalforsamlingen.

ooooo – 00000 - oooooo

Vedtekter for Østfold Energi AS

(org nr 879 904 412, endret 21. desember 2005)

§ 1 Selskapets navn

Selskapets navn er Østfold Energi AS.

§ 2 Selskapets forretningskontor

Selskapet skal ha sitt forretningskontor i Sarpsborg kommune.

§ 3 Selskapets formål

1. Forestå kjernevirksomheten produksjon, kjøp, salg og distribusjon av ulike energiformer, samt bygging, eie og drift av anlegg i den forbindelse.
2. Utvikling av annen lønnsom forretningsvirksomhet basert på selskapets ressurser og kompetanse, samt deltakelse i relevant forskning, utvikling og innovasjon.
3. Deltakelse i andre selskap som fremmer de formål som er nevnt i punktene 1 og 2 over.

§ 4 Selskapets aksjekapital

Aksjekapitalen er på 70.000.000 NOK, fordelt på 70.000 aksjer, hver pålydende 1.000 NOK som er fullt innbetalt.

§ 5 Omsetning av aksjer

Bare Østfold fylkeskommune, kommunene i Østfold fylke og Østfold Energi AS kan være aksjonærer i selskapet. Overdragelse av aksjer kan bare finne sted til fylkeskommunen, andre kommuner i fylket og Østfold Energi AS. Overdragelsen skal godkjennes av styret.

§ 6 Selskapets styre

Styret skal ha 14 styremedlemmer.

§ 7 Firma/Signatur

Selskapets firma kan tegnes av styrets leder eller av to styremedlemmer, i begge tilfeller i fellesskap med administrerende direktør.

§ 8 Generalforsamlingen

Den ordinære generalforsamling skal behandle og avgjøre følgende spørsmål:

1. Godkjenning av årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte.
2. Valg av valgkomité som forbereder valg av styre for generalforsamlingen.
3. Andre saker som etter lov eller vedtekter hører inn under generalforsamlingen.

En aksjonær kan kun la seg representere av én fullmektig.

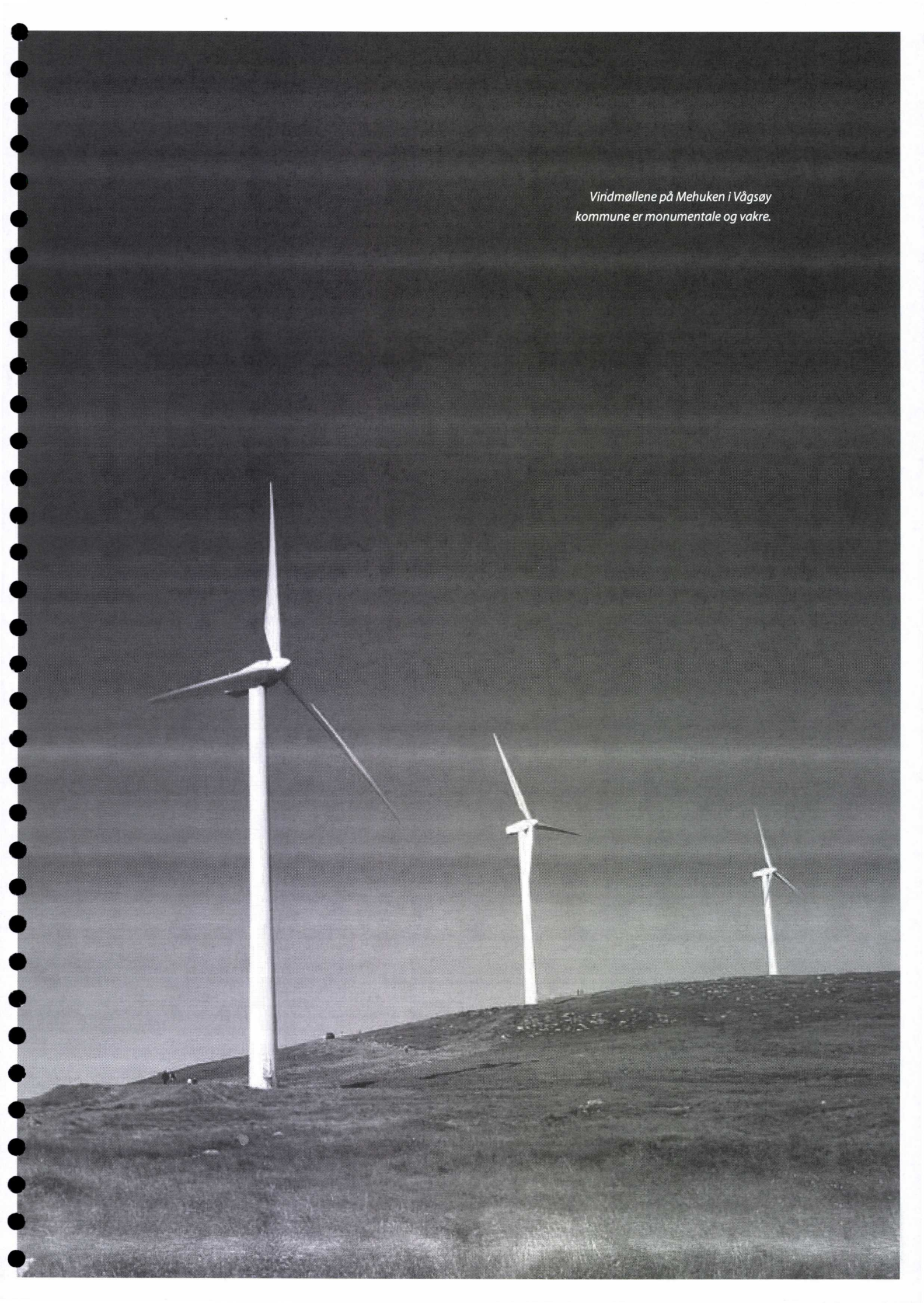
§ 9 Aksjeloven

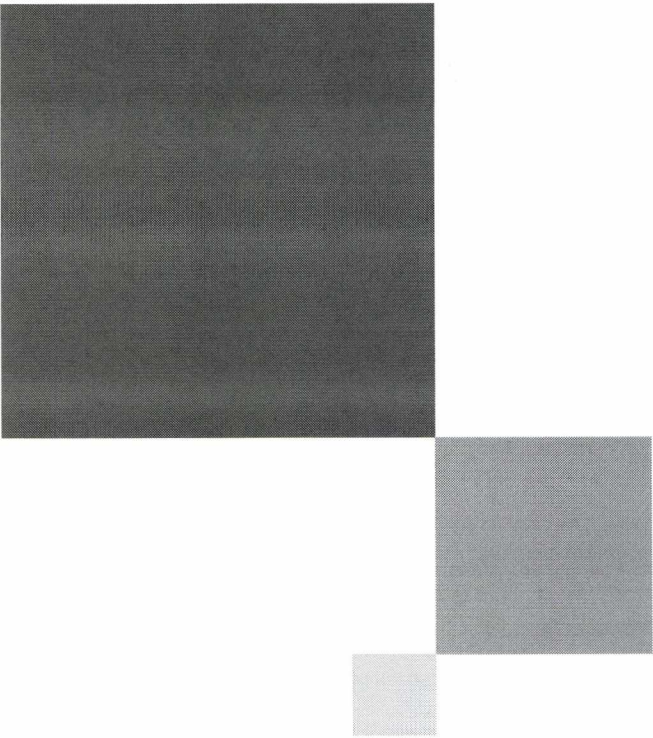
I den utstrekning vedtektene ikke bestemmer annet, gjelder den til enhver tid gjeldende aksjelovgivning. Beslutning om endring av vedtektene krever tilslutning fra mer enn $\frac{3}{4}$ av den aksjekapital som er representert i generalforsamlingen.



Årsrapport 2008

*Vindmøllene på Mehuken i Vågsøy
kommune er monumentale og vakre.*





Innhold

Viktige hendelser i 2008	4
Medspiller i stort og smått	6
Dette er Østfold Energi	8
Nøkkeltall	11
Administrerende direktørs betraktninger	12
Styrets beretning	14
Regnskap for Østfold Energi-konsernet (IFRS)	21
Regnskap for morselskapet Østfold Energi AS (GRS)	43
Revisors beretning	57
Den operative virksomheten	58
Østfold Energi – en miljøbedrift	64

Viktige hendelser i 2008

1 Oppgradering av dammer

I henhold til sine nye retningslinjer har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) pålagt Østfold Energi å bygge om Dam Kvevotni, Dam Vassetvatn og Dam Øljusjøen. Sommeren 2008 var arbeidet på Dam Øljusjøen i full gang. Arbeidene vil pågå frem til 2012.

Foto: Leif Hauge.

2 Øljusjøen kraftstasjon fikk nytt turbinhjul

Øljusjøen kraftstasjon ble oppgradert med blant annet nytt turbinhjul og nytt oljetrykksanlegg i året som gikk. Bildet viser sluttkontrollen av turbinhjulet hos den kinesiske produsenten.

3 Brekke kraftstasjon rehabilitert utvendig

I løpet av 2008 ble Brekke kraftstasjon i Halden pusset opp for nærmere fem millioner kroner. Det ble lagt stor vekt på å bevare bygningens stil fra 1924. Også uteanleggene er rustet opp med blant annet nye gangbruer og gjerder foruten at det er fjernet mye uønsket vegetasjon i området.

4 Konsesjon og Enova-støtte til vindkraft

I juni fikk Kvalheim Kraft, hvor Østfold Energi eier 50 prosent av aksjene, konsesjon for en betydelig utvidelse av Mehuken vindkraftpark på Vågsøy. I desember fulgte Enova opp med å innvilge søknaden om støtte med 93 millioner kroner.

5 Satser på fjernvarme

I løpet av 2008 fikk Østfold Energi konsesjon for utbygging av fjernvarme i Spydeberg/Hobøl og Mysen sentrum. Selskapet har i tillegg flere konsesjoner til behandling hos NVE. Byggingen av et fjernvarmeanlegg for Halden fengsel er i full gang, mens Bio Varme Sarpsborg, hvor Østfold Energi eier 60 prosent av aksjene, har startet arbeidet med å bygge ut fjernvarme i Sarpsborg sentrum.

6 Olje- og energidepartementet på ankebefaring

Østfold Energi har anket NVEs avslag på konsesjonssøknaden for Eldrevatn kraftverk inn for Olje- og energidepartementet. I september 2008 ble det avholdt befaring i området omkring Eldrevatn. Den planlagte kraftstasjonen vil få en installert effekt på 5 MW og vil årlig kunne produsere ca. 22 GWh. Dette tilsvarer strømforbruket i ca. 1 200 boliger.

7 Konsesjonssøknad for Gravdalen sendt NVE

Østfold Energi planlegger å utnytte vannet fra dammen på Kvevotni til eksisterende overføringstunnel i Gravdalen i Lærdal til kraftproduksjon. Konsekvensutredningene ble gjennomført i løpet av 2008, og konsesjonssøknad er sendt NVE.

8 Passerte 80 000 tonn avfall

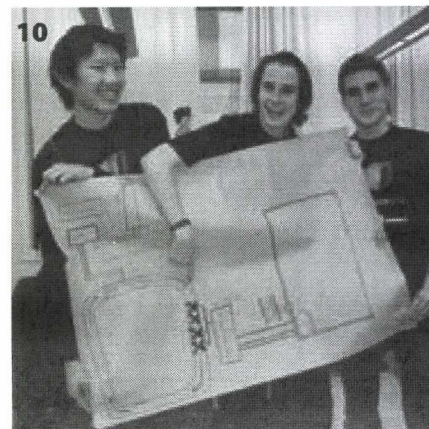
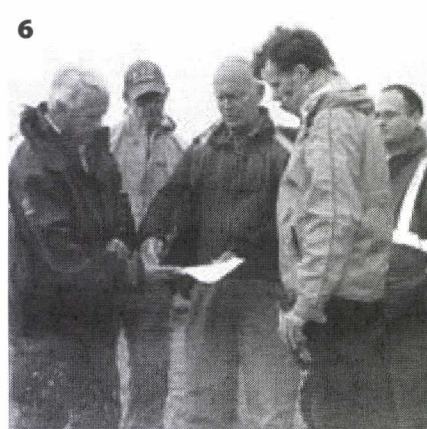
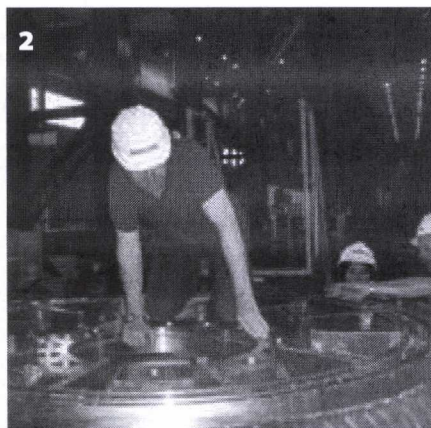
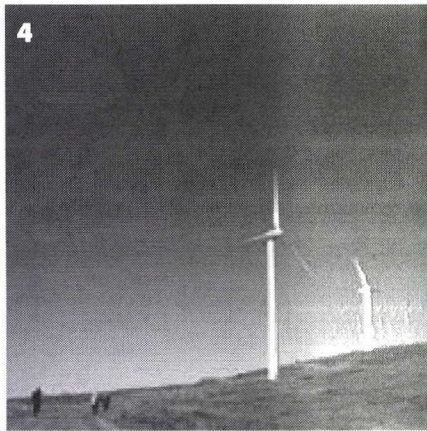
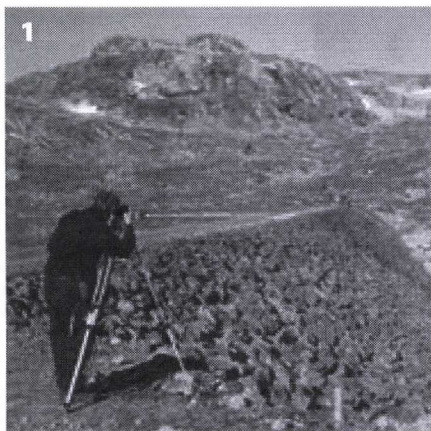
Selskapets energigjenvinningsanlegg på Borregaard mottok for første gang over 80 000 tonn avfall i løpet av ett år. Bak det gode resultatet ligger solid arbeid med kontinuerlig forbedring av anlegget og forebyggende vedlikehold.

9 Et viktig steg for regional utvikling

14. februar ble Moss Lufthavn Rygge offisielt åpnet. Østfold Energi eier 15 prosent av selskapet Rygge sivile lufthavn AS som eier og driver den sivile delen av lufthavnen. Foto: Moss Lufthavn Rygge.

10 Satser på rekruttering

I likhet med resten av energibransjen i Norge står Østfold Energi foran et omfattende generasjonsskifte. Østfold Energi har derfor deltatt aktivt i kampanjen GRØNN BOKS som er bransjens felles løft for å styrke rekrutteringen. Her et glimt fra en energicamp ved Kirkeparken videregående skole i Moss.

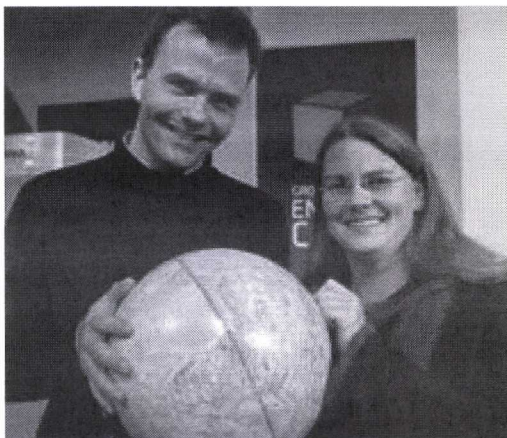


Medspillere i stort og smått

Østfold Energi er en betydelig bedrift i Østfold og Indre Sogn. I den forbindelse medvirker selskapet som støttespiller for en rekke samfunnsnyttige tiltak. Disse engasjementene er av varierende størrelse og omfang, men de bidrar alle til verdifull aktivitet i samfunnet.

Østfold Energi er med i Bellonas Energiforum

Målsettingen med forumet er å fremme energiløsninger hvor miljøhensynene er innarbeidet fra første stund. Dette samsvarer med Østfold Energis syn på fremtidsrettede energiløsninger. Bellonas Energiforum arbeider med energipolitiske utfordringer og hvilke forutsetninger som må til for å få realisert de gode miljøløsningene. Foto: Bellona.



Takhi Design består av fem avgangsstudenter ved bachelorstudiet i ingeniørfag, industriell design, ved Høgskolen i Østfold. Deres oppgave er å utvikle et fremtidskonsept, en elektrisk motorsykel, fra idé til prototyp. Det foreløpige resultat ble presentert under MC-messen på Lillestrøm i mars, mens en fungerende prototyp skal presenteres før ferien.



Østfold Energis hederspris i kunst og kultur har vært delt ut til fremragende aktører innenfor Østfold-kulturen siden 1996. Vinner av prisen for 2008 ble Det Norske Blåseensemble. Ensemblet, med røtter tilbake til militærmusikken på 1600-tallet, hadde sitt beste år noensinne i 2008. Det Norske Blåseensemble har lagt vekt på nyskaping og å flytte grenser for sin musikk de seneste årene. Det er en krevende ambisjon man har lyktes godt med. Prisen ble delt ut under åpningen av den nye kultursalen i Halden. Foto: Halden Arbeiderblad.



Ungt Entreprenørskap gir elever og studenter muligheten til å drive egen bedrift. Hvert år arbeider ca. 1 700 av fylkets ungdommer med elevbedrift, ungdomsbedrift eller studentbedrift. Over 150 av disse vil starte egen bedrift før de har fylt 30 år, noe som er fem ganger flere enn gjennomsnittet i befolkningen. Østfold Energi er støttespiller for Ungt Entreprenørskap i Østfold som er på toppen når det gjelder entreprenørskapsarbeid i Norge.



Slevik Innebandyklubb driver en stor og omfattende virksomhet og har i mange år vært blant Norges fremste klubber. Klubben har hatt en rekke landslagsspillere gjennom årene. Ikke minst satses det på rekrutteringsarbeid slik at klubben også i fremtiden skal hevde seg på toppnivå. Vårt bilde er hentet fra en damekamp i Gaustadhallen. Foto: Fredriksstad Blad.



Sarpsborg Bandyklubb har lange tradisjoner og driver fortsatt på toppnivå. I tillegg er det mange unge som synes bandy er en fin sport. Bandy spillerne trosser vær og vind og tilhører kategorien "de virkelige entusiaster".



Ensemble Energico er et av Østfolds beste kor og består av omkring 20 sangere med røtter i vårt fylke. Østfold Energi har vært fadder for koret siden 2001, og virksomheten drives på et høyt nivå. I 2009 planlegger Ensemble Energico å gi ut en jule-CD i tillegg til konsertene som ofte finner sted i noen av Østfolds vakre kirker. Foto: Ronny Næss.



Dette er Østfold Energi

Østfold Energi er en kraftprodusent med utviklingsambisjoner. Selskapet har egne vannkraftverk i Indre Sogn og Østfold, er medeier i vindkraftparken på Mehuken i Sogn og Fjordane og eier to energigjenvinningsanlegg i Østfold.

Østfold Energi arbeider aktivt med å utvikle sine aktiviteter innenfor fornybar energi. Dette gjelder småskala vannkraft, vindkraft, energigjenvinning fra avfall og fjernvarme. Flere utviklingsprosjekter er på beddingen, men felles for disse er at det tar tid å få dem frem til realisering. Dette skyldes dels at rammevilkårene er usikre eller utilstrekkelige, dels at myndighetsprosessene er lange og tidkrevende før nødvendige konsesjoner foreligger.

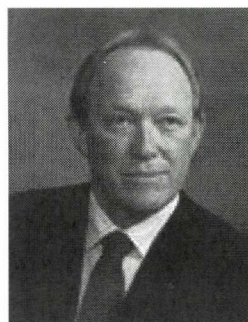
Selskapets ledelse

Administrerende direktør Rolf M. Gjermundsen

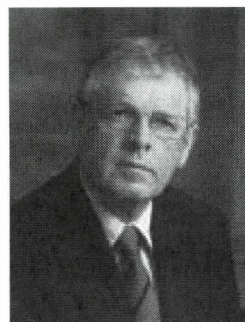
Økonomidirektør Per Ove Torper

Direktør strategi og utvikling Tommy Fredriksen

Direktør produksjon og handel Øivind Utne



Administrerende direktør
Rolf M. Gjermundsen



Styreleder
Egil Ullebø

Styret

Østfold Energis styre for perioden 2008–10:

Egil Ullebø (leder)

Jan O. Engsmyr (nestleder)

Per Kristian Dahl

Knut Lindelien

Kari Pettersen

Aase Rennesund

Ingjerd Schou

Anne Lise Ulriksen

Trygve Westgård

Erlend Wiborg

Randi Boge*

Enid Thorsen*

Vidar Gram*

Kjell Hauso*

* Representanter valgt av og blant de ansatte

Selskapets eiere

Østfold Energi AS eies av Østfold fylkeskommune og 13 av fylkets kommuner. Aksjekapitalen er NOK 70 mill. fordelt på 70 000 aksjer à NOK 1 000. Aksjefordelingen er som følger:

Østfold fylkeskommune	35 000
Sarpsborg kommune	10 000
Halden kommune	5 000
Moss kommune	5 000
Askim kommune	3 000
Fredrikstad kommune	3 000
Eidsberg kommune	2 000
Aremark kommune	1 000
Hobøl kommune	1 000
Marker kommune	1 000
Rømskog kommune	1 000
Skiptvet kommune	1 000
Spydeberg kommune	1 000
Våler kommune	1 000

Personalet

Ved årets utgang var det 90 ansatte i selskapet hvorav 60 menn og 30 kvinner. Av disse arbeidet 20 innenfor virksomhetsområdet vannkraft, 20 var tilknyttet energigjenvinning, 7 var tilknyttet utvikling av fornybar energi, og 43 arbeidet i selskapets øvrige virksomhet.

Investeringer

Østfold Energi har investert i andre selskap med henblikk på å øke produksjonen av fornybar energi og for å bidra til utviklingen av Østfold-samfunnet. De viktigste investeringene er:

Selskap	Eierandel
Bio Varme Sarpsborg AS	60 %
Kvalheim Kraft AS	50 %
Zephyr AS	33,33 %
Norsk Grønnkraft AS	25 %
Rygge sivile lufthavn AS	15 %

Energiproduksjon

Vannkraft

Vannkraftproduksjonen i egen regi utgjorde 1 942 GWh. Total midlere produksjonsevne er 1 679 GWh.

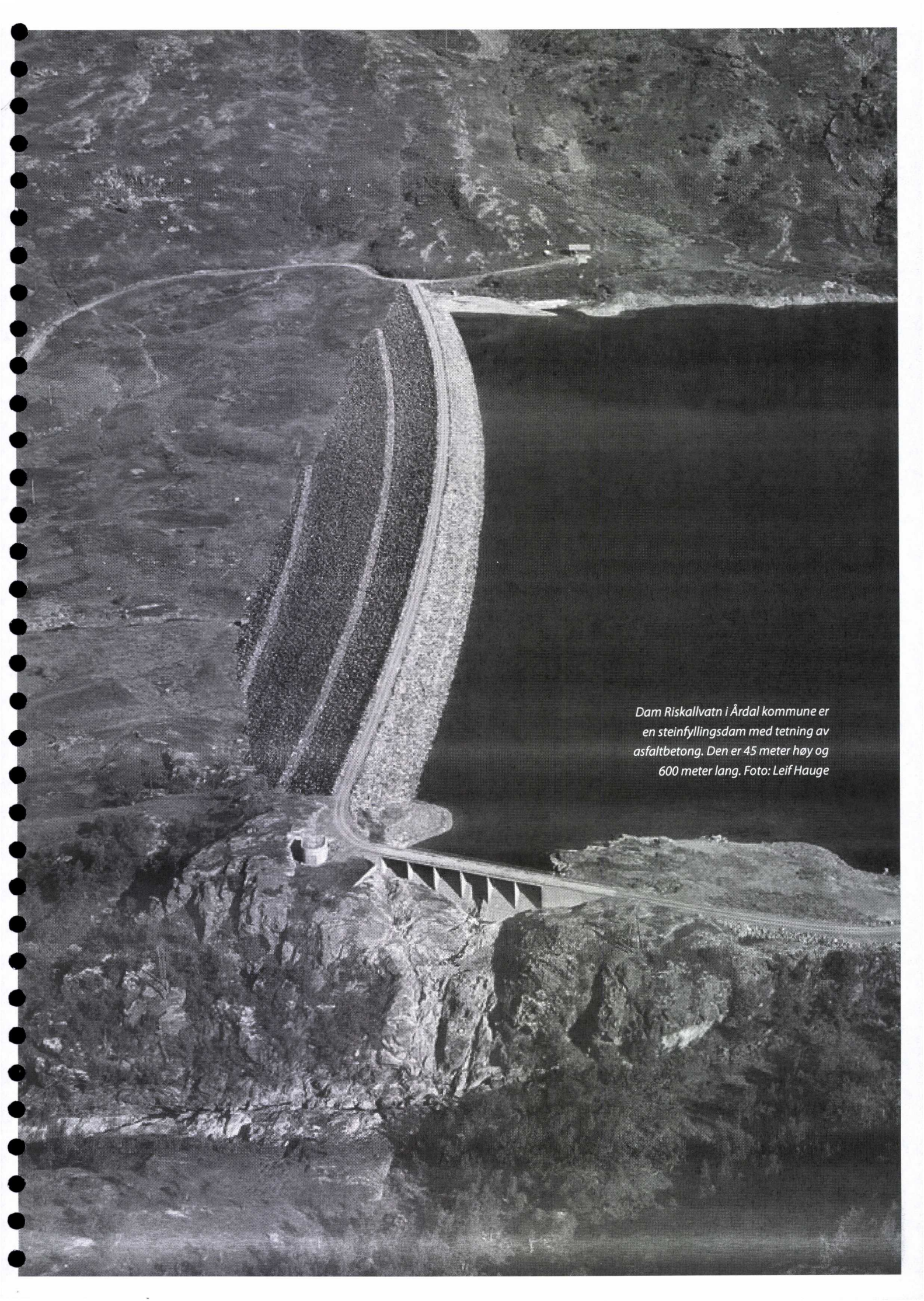
Kraftproduksjon	2008	2007
Borgund	1 181 GWh	1 250 GWh
Stuvane	208 GWh	214 GWh
NSK	487 GWh	590 GWh
Østfoldverkene	66 GWh	56 GWh
Sum	1 942 GWh	2 110 GWh

(1 GWh = 1 mill. kWh)

Varme

Varme i form av damp leveres til Borregaard Industrier og tre industribedrifter i Rakkestad.

Varmeproduksjon	2008		2007	
	Lever energi (GWh)	Mottatt avfall (tonn)	Lever energi (GWh)	Mottatt avfall (tonn)
Sarpsborg- anlegget	172,9	81 627	169,5	78 537
Rakkestad- anlegget	11,9	9 090	11,2	9 559



*Dam Riskallvatn i Årdal kommune er
en steinfyllingsdam med tetning av
asfaltbetong. Den er 45 meter høy og
600 meter lang. Foto: Leif Hauge*

Nøkkeltall

	enhet	2008	2007	2006	2005*	2004*
FINANSIELLE						
RESULTAT						
Driftsinntekter	mill. kr	717	569	596	493	480
Driftsresultat	mill. kr	510	306	324	208	168
Årets resultat før skatt	mill. kr	-261	640	550	289	245
Årets resultat etter skatt	mill. kr	-451	503	406	201	135
Resultatgrad	%	71,1	53,8	54,4	42,2	35,3
KAPITALFORHOLD						
Totalkapital	mill. kr	4 178	4 590	4 413	2 737	2 642
Egenkapital	mill. kr	2 408	3 013	2 805	1 677	1 636
Rentebærende gjeld	mill. kr	743	770	850	747	474
Egenkapitalandel	%	57,6	65,6	63,6	61,3	61,9
Likviditetsgrad	ganger	2,6	4,5	4,8	2,5	1,3
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	%	-16,6	17,3	14,5	12,1	7,7
Totalkapitalrentabilitet før skatt	%	13,7	15,3	13,8	11,9	10,3
KONTANTSTRØM						
Kontantstrøm tilført fra drift	mill. kr	306	222	263	298	278
EBITDA	mill. kr	583	368	383	275	280
EBITDA - margin	%	81,3	64,7	64,3	55,8	58,3
FRA DRIFTEN						
Årsverk	antall	86	84	84	88	82
Sykefravær	%	3,4	3,3	1,8	2,4	3,2
H-verdi		6	0,0	12,0	0,0	0,0
F-verdi		841,1	0,0	54,0	0,0	0,0
Produksjon vannkraft	GWh	1 942	2 110	1 440	1 886	1 646
Levert damp	GWh	185	181	181	168	165
Årets investeringer	mill. kr	61	23	28	45	43

* For finansielle nøkkeltall er regnskapsprinsipper etter GRS benyttet

Definisjoner:

Resultatgrad	Driftsresultat/Driftsinntekter
Egenkapitalandel	Egenkapital/Totalkapital
Likviditetsgrad	Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld
Totalkapitalrentabilitet	(Driftsresultat + Finansinntekter)/Gjennomsnittlig totalkapital
Egenkapitalrentabilitet	Årets resultat/Gjennomsnittlig egenkapital
EBITDA	Driftsresultat + Avskrivninger / Nedskrivninger
EBITDA - margin	(Driftsresultat + Avskrivninger)/Driftsinntekter
H-verdi	Fraværsskader pr. million mulige timeverk
F-verdi	Antall sykedager pga skader pr. million timeverk

Krisetider – hva nå?

Av administrerende direktør
Rolf M. Gjermundsen

I løpet av 2008 ble det klart for de fleste av oss at vi sto på terskelen til en ny og til dels ukjent framtid. De siste årenes gullalder var over og tilbakeslagene så store at selv erfarne sentralbanksjefer verden over ikke kunne forklare hva som var skjedd. Finanskrisen veltet inn over oss med stor kraft, og assosiasjonene til de senere års ekstremværutslag skapte usikkerhet og frykt. Hva skjer? Hva skal vi gjøre? Hvem gjør hva?

Alt vi gjør, påvirker miljøet

Vi privilegerte i Norge har nok noe kunnskap om verdens kriser, men har i liten grad tatt inn over oss triste begivenheter langt unna. Vi har hørt om en helsekrise, en matvarekrise, en fattigdomskrise, en sikkerhetskrise og en ressursdelingskrise med forskjellig utslag mange steder i verden. Og selvsagt har vi hørt om en voksende klima- og miljøkrise. Våre barnebarns framtid trues av våre handlinger, eller kanskje riktigere, mangel på handling.

Energi og miljø henger nært sammen. All utnyttelse av ulike energibærere påvirker miljøet. Miljøeffektene er i flere sammenhenger slik at de over tid påvirker klimaet i observerbar, uønsket retning. Jeg tenker da på klimagassenes uønskede og ikke kontrollerbare virkninger. Østfold Energi lever av å forvalte naturressurser, og det gir oss et spesielt ansvar. Det må ligge tydelige miljøstandarder til grunn for virksomheten vi driver, og alle våre ansatte må opptre miljøbevisst i det daglige arbeid.

Er en del av løsningen!

Den norske energibransjen er solid i sin karakter og langsiktig i sin natur. Den kan være en stabiliserende samfunnsfaktor i kjølvannet av finanskrisens virkninger på annet næringsliv. De norske energiselskapene ser på seg selv som en del av løsningen på miljø- og klimautfordringene både på kort og lang sikt. Engasjementet er stort, og vi ønsker å bidra til å oppfylle målene EU-



landene har satt seg gjennom Fornybardirektivet og andre viktige vedtak. Vi har alle fått klart for oss hva "EU 20-20-20" innebærer: Innen 2020 skal 20 prosent av energiproduksjonen komme fra fornybare kilder samtidig som utslippene av klimagasser kuttes med 20 prosent.

Mange av energi- og miljøutfordringene kan synes å være store, ja, nærmest uoverstigelige, men det er ikke tilfelle. Heller ikke kostnadmessig vil en omlegging av energisystemet virke ødeleggende på økonomien. Men vi må lære oss å tenke i nye baner.

Åpner for nye og store muligheter
Norge er også i denne sammenheng i en velsignet situasjon. Vi har allerede en fornybarandel på ca. 60 prosent når sokkelen holdes utenom. EUs fornybardirektiv, som Norge er forpliktet til å følge, innebærer at Norges produksjon av fornybar energi må økes med ca. 13 prosent innen 2020. I så tilfelle skal den årlige produksjonen av ny fornybar energi øke med 30–46 TWh, avhengig av hvor mye det totale energiforbruket utvikler seg. Det vil kreve en storsatsing på fornybare energiformer i tillegg til økonomiske støtteordninger som langt overgår regjeringens planer.

Denne situasjonen gir norske energiselskaper, Østfold Energi inkludert, er god mulighet til å videreutvikle seg og sin virksomhet. Ikke bare må det finne sted en teknologisk utvikling som frembringer nye produksjonsformer, det må også satses mye på å gjøre energibruken mer effektiv. Når energi fra fossile energibærere skal fases ut, innebærer det med stor sannsynlighet at verdien av ren, fornybar energi øker betraktelig. Dette er også nødvendig dersom vi skal få til en reell omlegging av energisystemet.

Ny kunnskap, nye mennesker

Når utviklingen krever ny kunnskap og nye tenkemåter, må energiselskapene følge opp med rekruttering av mennesker med kompetanse og engasjement. Allerede står det klart at norske energiselskaper trenger ca. 5 000 nye medarbeidere de nærmeste fem årene. Med en storstilt energiomlegging vil antallet øke.

Dermed må Østfold Energi sørge for å være en attraktiv arbeidsplass for unge arbeidssøkende som antagelig har andre preferanser enn mange av dagens ansatte hadde da de begynte i selskapet. Oppgavene og utfordringene må være interessante og krevende, samtidig som arbeidslivet tilrettelegges på en god måte. Det er nødvendig for å skaffe og beholde kompetente medarbeidere.

Det er mye å ta fatt på i tiden framover.
Kom ikke og si at vi mangler utfordringer!

Styrets beretning

Østfold Energi hadde et godt driftsår i 2008 med høy aktivitet, god tilgjengelighet og utnyttelse av produksjonsanleggene og et godt driftsresultat fra kjernevirksomheten. Det er gjennomført omfattende rehabiliteringsarbeider i Øljusjøen kraftstasjon og ved Brekke kraftstasjon. Samtidig er arbeidene med forsterking av dammene påbegynt etter pålegg fra NVE.

De hydrologiske forhold og kapasitetsutnyttelsen ga en årsproduksjon ca. tjue prosent over normalen. Prisutviklingen gjennom året var preget av hydrologisk overskudd første del av året samt begrenset eksportkapasitet grunnet feil på kablene til Sverige og forsinkelse på ferdigstillingen av kabelen til Nederland. Dette resulterte i en særdeles lav områdepris noen uker i andre kvartal. Tredje kvartal viste en kraftig økning i spotprisen før den igjen falt som følge av den tiltagende uroen i finansmarkedene med sine tilhørende konsekvenser. Selskapets realiserte kraftpris ble 104 % av årets spotpris.

I energigjenvinningsanleggene ble det innført et rekordhøyt volum avfall til akseptable priser, men energiutnyttelsen i Rakkestadanlegget er fremdeles for lav. Det arbeides med konkrete tiltak for å bedre denne. Planene om å bygge et energigjenvinningsanlegg på Karmøy i Rogaland ble avvirket da den store industrikunden ikke så seg tjent med å presse fram et prosjekt som ble omfattet av massiv lokal motstand.

Resultatet for 2008 er i sterk grad preget av et urolig finansmarked med negativ verdiutvikling på aksjer og valutaderivater. Store negative verdiendringer og urealiserte tap på finansielle poster gir et resultat etter skatt iht. IFRS på minus MNOK 451,5 for konsernet, mens morselskapet Østfold Energi AS, som avlegger regnskapet iht. GRS, har et overskudd på MNOK 54,5. Selskapet er solid med god rating. Konsernet har en total kapital på MNOK 4 178 og en egenkapitalandel på 57,6 %. I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at

forutsetningene for fortsatt drift er til stede. Dette er lagt til grunn ved avleggelsen av årsoppgjøret for 2008.

Virksomhetens art

Østfold Energis virksomhet omfatter produksjon, handel og distribusjon av vannkraft og varme i form av damp. Produksjon av elkraft skjer først og fremst i kraftstasjoner i Lærdal og Årdal i Sogn og Fjordane foruten i to mindre stasjoner i Østfold fylke. Produksjon av varmeenergi levert som damp foregår dels i et anlegg på Borregaards industriområde i Sarpsborg, dels i et anlegg i Rakkestad kommune. Videre er selskapet engasjert i planlegging og utbygging av ulike fjernvarmeprosjekter i Østfold. Selskapets hovedkontor er i egne lokaler i Sarpsborg kommune.

Ved siden av egne heleide anlegg omfatter virksomheten deleierskap i Bio Varme Sarpsborg AS (60 %), Norsk Grønnekraft AS (20 %), Kvalheim Kraft AS (50 %) og Zephyr AS (33,3 %).

I tråd med ambisjonene om medvirkning i regional næringsutvikling er selskapet engasjert med 15 % eierandel i Rygge sivile lufthavn AS, som er operatør av Moss Lufthavn Rygge.

Konsernet har ikke hatt vesentlige forsknings- og utviklingsaktiviteter i 2008.

Arbeidsmiljø og personale

Det er utarbeidet egen årsrapport for HMS-arbeidet i virksomhetene. Selskapets internkontrollsystem ligger til grunn for rapportene.

Selskapets sykefravær ble på 3,5 % mot 3,3 % i 2007. Fraværet oppfattes fremdeles generelt som lavt, men er det høyeste de siste fem årene. Det arbeidsrelaterte fraværet utgjorde 0,6 %. Det er registrert langtidsfravær som skyldes arm-, skulder- og nakkeplager, og det er iverksatt tiltak for å forebygge slike skader. Egenmeldt fravær utgjorde totalt 0,8 %.



Selskapet har vært en IA-bedrift (Inkluderende arbeidsliv) siden 2002. Avtalen, som hadde varighet frem til 31. desember 2005, er forlenget for en ny periode ut 2009. Det er utarbeidet hovedmål og delmål som omfattes av avtalen, og det blir rapportert til Arbeidslivssenteret i forhold til disse.

Skadestatistikken er akseptabel med til sammen tre innmeldte personskader uten tilhørende fraværsdager og én personskade med fravær i 2008. I 2007 var det to innmeldte personskader uten registrerte fraværsdager.

Likestilling

Østfold Energi har som mål å være en arbeidsplass der det råder likestilling mellom kvinner og menn. Dette forutsetter holdninger og rutiner knyttet til likestilling som ivaretar lik behandling i spørsmål om lønn, avansement og rekruttering. Det tilstrebes i enhver sammenheng lik og nøytral behandling sett i forhold til gjeldende regler for likestilling mellom kjønnene.

Virksomheten hadde 90 medarbeidere ved utgangen av 2008 hvorav 30 kvinner. Styret har 14 medlemmer hvorav seks er kvinner.

Miljørapportering

Østfold Energi er en kretsløpsbedrift. Virksomheten er basert på utnyttelse av naturressurser, og det følger et stort ansvar med forvaltningen av naturressurser i en sårbar natur. Derfor er det viktig for Østfold Energi å opptre på en slik måte at omdømme og tillit bevares hos myndigheter og publikum.

Østfold Energis styre på befaring i Indre Sogn. Bildet er fra Gravdalen hvor selskapet ønsker å bygge en kraftstasjon som utnytter elvestrekningen fra dammen på Kvevotni til eksisterende overføringstunnel i Gravdalen til kraftproduksjon.

Energigjenvinningsanleggene er underlagt konsesjonsvilkår gitt av Fylkesmannen i Østfold for utslipp til luft. I produksjonsprosessen benyttes ikke innsatsfaktorer som vesentlig påvirker det ytre miljø. Avfallsstoffer fra produksjonsprosessene tas forskriftsmessig hånd om og transporteres til godkjente mottaksanlegg. All transport til og fra anleggene skjer i lukkede transportmidler slik at forurensning i denne forbindelse elimineres. Drifts- og transportvirksomheten organiseres slik at den er til minst mulig sjenanse for lokalmiljøet.

I juni 2008 ble det lagt fram en rapport fra Statens arbeidsmiljøinstitutt basert på en kartlegging ved anlegget i Sarpsborg med hensyn til eksponering for biologiske faktorer (bioaerosoler). Resultatet viser moderat eksponering, men det pågår kontinuerlige forbedringsprosesser når det gjelder utslipp til luft og håndtering av avfall.

Det var ingen meldepliktige utslipp i løpet av 2008. Alle konsesjonsvilkår er overholdt gjennom året.

Bortsett fra energigjenvinningsanleggene driver ikke Østfold Energi virksomhet hvor utslipp av forurensende avfall eller forurensende støy er et problem. Det foreligger avtaler med godkjente firmaer for avhending av restavfall, papir og papp.



Per Stadheim har sitt daglige arbeid ved kraftverkene i Indre Sogn.

Videre inngås det avtaler med firmaer om avhending av avfall i forbindelse med anleggsvirksomhet. Slike avtaler omfatter metallavfall, transformatorer, oljer og annet avfall som kommer inn under gjeldende forskrifter. Ved større prosjekter inngås særavtaler for håndtering av miljøavfall.

Resultat, finansiering og likviditet

I henhold til gjeldende bestemmelser for selskap med obligasjonslån notert på Oslo Børs er konsernregnskapet utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS). Regnskapet for 2007 ble utarbeidet etter samme standard.

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morselskapet Østfold Energi AS og dets eierandeler i andre selskaper presenteres som en økonomisk enhet. Konsernregnskapet omfatter Østfold Energi AS og datterselskaper hvor Østfold Energi AS direkte eller indirekte eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet eller på annen måte har bestemmende innflytelse. For datterselskaper tilkommet gjennom året er resultatet fra etablerings-/kjøpstidspunktet frem til 31.12 medtatt i resultatregnskapet. Disse selskapene er inkludert i balansen pr. 31.12. Ved et eventuelt salg av datterselskaper i løpet av året er resultat fra 01.01 og frem til salgstidspunktet inkludert i resultatregnskapet.

Konsernets totale driftsinntekter beløper seg til MNOK 716,7 og årets driftsresultat til MNOK 509,7. Resultatgraden for hele virksomheten ble 71,1 prosent mot 53,8 % i 2007.

Netto finansposter fremkommer med en netto

kostnad på MNOK 770,6 for hele virksomheten. Av dette kan MNOK 455,5 henføres til verdireduksjon på aksjepost i Hafslund ASA, MNOK 161,8 er verdiendring av fremtidige valutaterminer sett i forhold til valutakurs EUR/NOK 31. desember 2008, og MNOK 151,1 er ikke realiserde verdireduksjoner på plasseringsportefølje og låneportefølje. I forhold til foregående år har netto finansposter endret seg negativt med hele MNOK 1 104. Verdien av aksjeposten i Hafslund ASA har hatt en ytterligere kursnedgang etter balansedagen, mens de øvrige postene har hatt en positiv verdiendring.

Med en beregnet skattekostnad på MNOK 190,6 blir årets resultat et underskudd på MNOK 451,5 som er et negativt avvik på hele MNOK 954,8 sammenlignet med foregående år basert på IFRS-prinsippene.

Konsernet har i 2008 en positiv kontantstrøm fra drift på MNOK 306. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter i 2008 er positiv med netto MNOK 18. Investeringer utgjorde MNOK 60, og mottatte renter/utbytte utgjorde MNOK 37, sistnevnte er betydelig lavere enn 2007 som inkluderer et ekstraordinært utbytte fra Hafslund på MNOK 78. Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er negativ med MNOK 266 som følge av nedbetaling på langsiktig lån og utbetaling av utbytte.

Selskapsregnskapet for morselskapet Østfold Energi AS er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk og viser et årsresultat etter beregnet skattekostnad på MNOK 54,5. Det er herunder foretatt en ekstraordinær nedskrivning av energigjenvinningsanlegget i Rakkestad med MNOK 23,4.

Konsernet har en total kapital etter IFRS på MNOK 4 178,4 og en bokført egenkapital på MNOK 2 407,4 tilsvarende en egenkapitalandel på 57,6 prosent. Likviditeten er god, og rentebærende gjeld ved årets utløp er MNOK 743,4.

Østfold Energi AS som morselskap har en bokført total kapital på MNOK 2 704,4 og en egenkapital på MNOK 1 547,3 som tilsvarer en egenkapitalandel på 57,2 prosent.

Produksjonsforhold innenfor el-kraft og energigjenvinning

Østfold Energi selger sin kraft i elspotområde NO1, områdepris ref. Oslo. Gjennomsnittlig spotpris i dette området ble 324 kr/MWh, mens gjennomsnittlig systempris ble 369 kr/MWh. Spotprisen ref. Oslo var 118 kr/MWh høyere enn i 2007.

Spotprisene i 2008 var i første halvår preget av meget god hydrologisk balanse og en mild vinter. Det hydrologiske overskuddet var i hele 1. kvartal på rundt 20 TWh. Månedsmiddeltemperaturen i Norge både i januar og februar var 4,5 grader over normalen. Dette førte til et kjørepress blant vannkraftprodusentene for å få ned magasinene før snøsmeltingen startet. I mars kom det melding om feil på kablene over Oslofjorden, noe som medførte en reduksjon i eksportkapasiteten mot Sverige med 1 700 MW. Denne begrensningen var hovedårsaken til at spotprisen ref. Oslo lå betydelig under systemprisen fra og med mars og hele sommeren. Hvis Østfold Energi hadde oppnådd systempris for sin produksjon, ville selskapet hatt en spotinntekt som hadde vært MNOK 65,0 høyere, noe som tilsvarer 11 % av selskapets spotomsetning.

Den kraftige økningen i spotprisen utover sensommeren skyldes økt marginalkostnad for kullkraftverkene og en meget tørr september med kun 65 % av normal nedbør. I løpet av sommeren gikk Norden fra et hydrologisk overskudd på 10 TWh til et underskudd på 12 TWh. Etter hvert som vannkraftprodusentene fikk kontroll med magasin-situasjonen, ble vannverdiene justert opp mot marginalkostnaden for kullkraftverkene.

Spotprisen ref. Oslo hadde sin høyeste notering 24. september med en pris på 548 kr/MWh. Utover høsten og frem mot årsskiftet ble det tydelig at finanskrisen ville medføre et tilbakeslag i verdensøkonomien, og dette ga en kraftig nedgang i prisene på fossilt brensel. Både kull- og CO₂-prisen ble mer enn halvert frem mot nyttår. Spotprisen gikk i den samme perioden ned med 160 kr/MWh. Terminprisene for år 2009 falt fra en toppnotering på 560 kr/MWh i begynnelsen av juli til en sluttpris på 380 kr/MWh.

I nedslagsfeltet til selskapets kraftverk i Indre Sogn var snømagasinet ved inngangen til smeltesesongen hele 125 % av normalen. Nedbørsenergien fra og med mai og ut året ble på 75 % av normalen slik at året sett under ett ble omtrent som normalt. Nyttbart tilsig til anleggene i Indre Sogn var på 1 880 GWh, og produksjonen ble 263 GWh over normalen.

Ved utgangen av 2008 var det samlede hydrologiske magasininnholdet på 87 % av normalen. Magasinfyllingen var omtrent på normalen, mens det var en svikt i snøakkumuleringen.

Selv med en høy spotpris i august og september ga den finansielle sikringen et positivt bidrag til

kraftsalgsinntektene. Grunnet mye snø i fjellet ble det stor produksjon i starten av sommeren med lave priser. Revisjon av Øljusjøen pumpekraftstasjon i fire måneder fra midten av juli førte til begrensninger i kjøring av Borgund Kraftverk i denne perioden. Med Øljusjøen pumpekraftverk inne ville produksjonen ha vært høyere i september og oktober. Selskapets gjennomsnittlige salgspris ble 104 % av årets spotpris. Av selskapets produksjon ble det solgt RECS og LEC-sertifikater for 2,2 mill. kroner i 2008.

I 2008 hadde Norge en kraftproduksjon på 142,7 TWh. Dette er kun 0,1 TWh lavere enn rekordåret 2000. Norge eksporterte 17,3 TWh, mens det ble importert 3,4 TWh. Dette gir et totalforbruk av kraft i Norge på 128,8 TWh som er 0,9 % høyere enn i 2007.

På grunn av finanskrisen og nedgangen i aktiviteten forventes det en nedgang i det samlede elektrisitetsforbruket i Norden opp mot 20 TWh i 2009. Dette sammen med eventuelt videre fall i marginalkostnaden for kullkraftverk vil føre til betydelig lavere spotpriser i 2009.

Østfold Energi eier og driver to energigjenvinningsanlegg. Anleggene ligger i Rakkestad og Sarpsborg kommuner og leverer prosessdamp til industribedrifter.

Energigjenvinningsanlegget i Sarpsborg mottok 81 600 tonn restavfall i 2008. Energileveransen til Borregaard Industrier var ca. 173 GWh. Anlegget oppnådde en Overall Equipment Efficiency (OEE) på 90,3 %. Det ble i løpet av året gjennomført en rekke forbedringsprosjekter innen HMS på anlegget. Blant annet ble det gjort en større oppgradering av miljøanalysatorene, støydemping av sikkerhetsventil samt montering av nye løfteanordninger.

Anlegget Rakkestad mottok 9 100 tonn restavfall. Levert energimengde til Sentralvaskeriet for Østlandet, Nortura (Prior) og Idun fra avfallskjelen ble ca. 9,3 GWh. Anlegget oppnådde en Overall Equipment Efficiency (OEE) på 74,7 %. For å styrke anleggets evne til å motta lokalt avfall ble det i løpet av året etablert en bilvekt på anlegget.

Pensjonsforhold

Østfold Energi har en pensjonsordning basert på en ytelsesplan. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene, resultatføres over gjennomsnittlig gjenværende opp-

tjeningstid for den del av den akkumulerte virkningen som overstiger 10 % av den største av pensjonsmidlene eller pensjonsforpliktelsene.

Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på norske statsobligasjoner med 10 års løpetid. Gjennomsnittlig gjenværende opptjenings-tid for medlemmene av ytelsesplanen er beregnet til ca. 15 år.

Årsresultat og disponeringer

Grunnlag for vurdering av utbytte ligger i det resultat som fremkommer i morselskapet Østfold Energi AS' regnskap. Årets resultat etter skatt er MNOK 54,5. Styret foreslår at det utbetales et utbytte på MNOK 150,0 for 2008 som dekkes inn med årets overskudd med MNOK 54,5 og med overføring fra annen egenkapital med MNOK 95,5. Østfold Energi AS har etter dette en fri egenkapital på MNOK 1 027,5.

Risiko

Konsernets virksomhet innebærer eksponering mot en rekke ulike risikofaktorer. Konsernet har en naturlig eksponering mot finansiell risiko i tilknytning til kraftmarkedet og er i tillegg eksponert for valutarisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og kreditt-

risiko. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse finansielle risikoer. Risikostyringen i konsernet skal gjennom synliggjøring og bevisst styring av både finansielle og operasjonelle risikofaktorer støtte opp under verdiskapingen i konsernet og sikre en fortsatt solid plattform. Rammer og styringsmål for risikostyringen er gitt ved selskapets styregodkjente Reglement for finans- og valutaforvaltning, Risikohåndbok for Krafthandel samt Strategidokument for mottak av brensel.

Kapitalstruktur og egenkapital

Hovedmålet med konsernets forvaltning av kapitalstrukturen er å søke å opprettholde en god kredittrating, og dermed fordelaktige betingelser hos långivere, som står i et rimelig forhold til den virksomhet som drives. Gjennom å sørge for gode forholdstall knyttet til egenkapital og gjeld vil konsernet støtte den virksomhet som drives og dermed maksimere verdien på konsernet.

Konsernet forvalter sin kapitalstruktur og gjør nødvendige endringer i den basert på en løpende vurdering av de økonomiske forhold virksomheten drives under og de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt. Forvaltning av kapitalstrukturen gjøres gjennom en løpende tilpasning av både den finansielle eiendelssiden og gjeldssiden. Aktiviteten er størst på eiendelssiden.



Styret i Østfold Energi. Bak f.v. Ingjerd Schou, Vidar Gram, Kjell Hauso, Trygve Westgård, Knut Lindelien, Erlend Wiborg og Kari Pettersen. Foran f.v. Enid Thorsen, Randi Boge, nestleder Jan O. Engsmyr, styreleder Egil Ullebø, Anne Lise Ulriksen og Aase Rennesund. Per Kristian Dahl var ikke til stede. Foto: Studio S, Sarpsborg.

Konsernets policy er å ha en tilfredsstillende egenkapitalandel. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2008 utgjør 57,6 %.

Fremtidsutsikter

Østfold Energi har i sin strategi utviklingsplaner for ny fornybar energi som vannkraft, vindkraft og fjernvarme basert på bioenergi eller varmepumper. Det er derfor av stor interesse hvordan de langsiktige rammebetingelsene for investeringer utvikler seg. I strategidokumentet fra november 2008 antas det at finanskrisen vil påvirke selskapets virksomhet. Det har slått til. Kraftprisene har falt betydelig som følge av mindre etterspørsel, lavere kostnader for kull, olje og gass og lavere pris på karbonkvoter. Prisen for kraftlevering i 2013 på Nord Pool har falt fra 70 euro/MWh i juli 2008 til 38 euro/MWh i mars 2009, men det er usikkert hvordan de lange prisene vil bli når man kommer tre år eller lenger frem i tid. Analytikere påpeker at energiprisene vil stige igjen som følge av at det nå årlig oppdages betydelig mindre olje enn det årlig konsumeres.

Et annet vesentlig tema er de politiske rammebetingelsene. 16. mars 2009 presenterte EBL, BI og Sintef sin Energi- og miljøplan for Norge. Her er det konkret satt opp hva som skal til for å oppfylle de energi- og miljøpolitiske mål som Stortinget har satt. Elementene i planen er å gå over fra oljefyring til oppvarming basert på avfall og bioenergi, en betydelig energisparing og utbygging av fornybar elektrisitet som vannkraft og vindkraft. Vi kan observere at Østfold Energis fornybarstrategi passer godt inn i denne planen.

De fleste mål i planen kan nås innenfor en norsk

energibalanse, men for å oppfylle EUs fornybar-direktiv må Norge bygge ut 30–46 TWh fornybar elkraftproduksjon for eksport. Det setter igjen krav til kabelforbindelser til utlandet og deling av finansieringsbyrden mellom Norge og Europa. Det blir et krevende politisk arbeid å omsette målene til lønnsomme rammebetingelser for de selskaper som ønsker å investere.

Østfold Energi vil fremover legge større vekt på å analysere de overordnede rammebetingelsene og deres føringer for selskapets konkrete investeringer innen fornybar energi. Retningen synes klar, men tempoet settes i stor grad av politikernes evner til å tilrettelegge gode rammebetingelser.

Østfold Energi har nedfelt samfunnsansvaret i sin visjon og strategi. Langsiktighet, miljøansvar og vilje til utvikling er fremhevet som selskapets grunnverdier. Selskapet engasjerer seg i utviklingen av miljøvennlige løsninger for energigjenvinning av avfall. Ytterligere engasjement innen forskning og utvikling skjer gjennom bransjeforeningen EBL og gjennom et samarbeid med Østfoldforskning AS og Halden Centre of Expertise.

Virksomheten stiller stadig større krav til kompetanse, både innenfor drift og utvikling. Vedlikehold og fornyelse av kompetanse har høy oppmerksomhet, særlig fordi virksomheten er inne i et generasjonsskifte på mange områder. I dagens marked øker konkurransen om å rekruttere gode kandidater.

Styret vil rette en takk til alle medarbeidere og tillitsvalgte for positiv og aktiv medvirkning i arbeidet med å finne gode løsninger på de utfordringer selskapet møter.

Sarpsborg, 31. mars 2009

Egil Ullebø, styreleder

Ingjerd Schou

Anne Lise Ulriksen

Kari Pettersen

Kjell Hauso

Jan O. Engsmyr, nestleder

Aase Rennesund

Trygve Westgård

Enid Thorsen

Vidar Gram

Erlend Wiborg

Per Kristian Dahl

Knut Lindelien

Randi Boge

Rolf M. Gjermundsen
administrerende direktør

Arbeidene med å oppgradere dammene i Indre
Sogn startet med Dam Øljusjøen sommeren 2008.
Det kreves omfattende anleggsarbeider for å
oppfylle NVEs nye forskrifter. Foto: Leif Hauge



Resultatregnskap

Alle tall i hele tusen	Note	2008	2007
Driftsinntekt	5	716 749	569 582
Brutto driftsinntekt		716 749	569 582
Innmatingskostnad		-25 935	-23 664
Netto driftsinntekt		690 814	545 918
Kraft- og varekostnad		21 301	18 553
Lønnskostnad	16, 20	69 251	64 538
Avskrivning	7	63 962	61 434
Nedskrivning	7	8 767	0
Annen driftskostnad	21	82 240	74 439
Eiendomsrett og avgifter		39 581	39 627
Verdiendringer	23	-103 963	-19 076
Sum driftskostnad		181 139	239 515
Driftsresultat	5	509 675	306 404
Inntekt fra investering i tilknyttet selskap	9	-4 458	-2 272
Finansinntekt	22	88 777	170 128
Finanskostnad	22	-237 627	-57 930
Verdiendringer	23	-617 260	223 653
Sum finansielle poster		-770 568	333 579
Ordinært resultat før skattekostnad		-260 893	639 982
Skattekostnad på ordinært resultat	19	190 585	136 704
Årsresultat		-451 478	503 278
Konsernets årsresultat:			
Til minoritet		-132	0
Til majoritet		-451 346	503 278

Balanse

Alle tall i hele tusen kr

	Note	2008	2007
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Fallrettigheter	6	92 206	92 206
Sum immaterielle eiendeler		92 206	92 206
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.l.	7	42 368	63 924
Vassdragsregulerings- og vannkraftanlegg	7	2 289 856	2 345 326
Maskiner, inventar o.l.	7	35 056	26 179
Anlegg under utførelse	7	55 704	7 945
Energigjenvinningsanlegg	7	116 498	133 793
Sum varige driftsmidler		2 539 482	2 577 167
Finansielle anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer		11 671	1 726
Investeringer i tilknyttet selskap	9	19 263	19 000
Lån til tilknyttet selskap mv.	9	60 179	57 550
Investeringer i aksjer og andeler	10	429 211	887 102
Sum finansielle anleggsmidler		520 324	965 378
Sum anleggsmidler		3 152 012	3 634 752
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	11	25 349	40 563
Andre kortsiktige fordringer		10 523	36 339
Sum fordringer		35 872	76 902
Investeringer			
Derivater	12	324 965	239 317
Kortsiktige plasseringer	13	482 906	514 502
Sum investeringer		807 871	753 819
Bankinnskudd, kontanter o.l.	14	182 612	124 968
Sum omløpsmidler		1 026 355	955 690
SUM EIENDELER		4 178 367	4 590 441

Alle tall i hele tusen kr

	Note	2008	2007
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	15	70 000	70 000
Sum innskutt egenkapital		70 000	70 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		2 331 099	2 942 447
Sum opptjent egenkapital		2 331 099	2 942 447
Minoritetsinteresse		6 268	400
Sum egenkapital		2 407 367	3 012 847
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	16	170 207	174 647
Andre avsetninger for forpliktelser	17, 19	457 206	422 659
Sum avsetning for forpliktelser		627 413	597 306
Annen langsiktig gjeld			
Lån	18	743 409	770 099
Sum annen langsiktig gjeld		743 409	770 099
Kortsiktig gjeld			
Derivater	12	155 694	28 708
Leverandørgjeld		17 535	17 236
Betalbar skatt	19	156 686	100 014
Skyldige offentlige avgifter		36 446	34 994
Annen kortsiktig gjeld		33 817	29 238
Sum kortsiktig gjeld		400 178	210 190
Sum gjeld		1 771 000	1 577 594
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		4 178 367	4 590 441

Noter

Alle tall i hele tusen kr

NOTE 1: GENERELL INFORMASJON

Østfold Energi er en kraftprodusent med utviklingsambisjoner. Selskapet har egne kraftverk i Indre Sogn og i Østfold, er medeier i vindkraftparken Mehuken i Sogn og Fjordane og eier to energigjenvinningsanlegg i Østfold. Selskapet har søkt om konsesjon for bygging av fjernvarmeanlegg flere steder i Østfold. Selskapets hovedkontor er lokalisert i Glengsgt. 19, 1701 Sarpsborg. Selskapet har et lån notert på Oslo Børs.

Østfold Energi eies av Østfold fylkeskommune og 13 av fylkets kommuner.

Konsernregnskapet ble vedtatt av styret 31. mars 2009.

NOTE 2: VESENTLIGE REGNSKAPS-PRINSIPPER

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsipper som er benyttet ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle perioder som er presentert, dersom ikke annet fremgår av beskrivelsen.

Basisprinsipper

Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som fastsatt av EU.

Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kostprinsippet med unntak av finansielle derivater, finansielle instrumenter holdt for handelsformål, samt finansielle eiendeler og forpliktelser frivillig vurdert til virkelig verdi over resultat, som er vurdert til virkelig verdi over resultat.

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med IFRS krever bruk av estimater hvor ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er immaterielle eiendeler, eventuell utnyttelse av utsatt skattefordel, pensjoner, varige driftsmidler og enkelte kraftkontrakter. Usikkerhet knyttet til estimater er nærmere beskrevet nedenfor, jfr. note 4.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede finansielle stillingen når morselskapet Østfold Energi AS og dets eierandeler i andre selskaper presenteres som en økonomisk enhet.

Datterselskaper

Konsernregnskapet omfatter Østfold Energi AS og datterselskaper hvor Østfold Energi AS direkte eller indirekte eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet eller på annen måte har bestemmende innflytelse. For datterselskaper tilkommet gjennom året er resultatet fra etablerings-/kjøpstidspunktet frem til 31.12 medtatt i resultatregnskapet. Disse selskapene er inkludert i balansen pr. 31.12. Ved eventuelt salg av datterselskaper i løpet av året, er resultat fra 01.01. og frem til salgstidspunktet inkludert i resultatregnskapet.

Oppkjøpsmetoden benyttes for regnskapsføring ved kjøp av datterselskaper. Anskaffelseskost ved oppkjøp måles til virkelig verdi av eiendeler som ytes som vederlag ved kjøpet, egenkapitalinstrumenter som utstedes, pådratte forpliktelser ved overføring av kontroll og direkte kostnader forbundet med selve oppkjøpet. Identifiserbare oppkjøpte eiendeler, overtatt gjeld og betingede forpliktelser er regnskapsført til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet, uavhengig av eventuelle minoritetsinteresser.

Anskaffelseskost som overstiger virkelig verdi av konsernets andel av identifiserbare netto eiendeler (materielle og immaterielle) i datterselskaper, balanseføres som goodwill.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskaper er eliminert. Regnskapsprinsipper i datterselskaper endres når dette er nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper. I de tilfeller hvor datterselskaper ikke er heleid, er minoritetsinteresser allokert som egen post i resultatregnskapet og balansen.

Tilknyttede selskaper

Østfold Energi har investeringer i tilknyttede selskap. Tilknyttede selskap er selskap hvor Østfold Energi har betydelig innflytelse over den finansielle og operasjonelle styringen, men som ikke er datterselskap eller felleskontrollerte virksomheter. Betydelig innflytelse vil normalt si at selskapet eier mer enn 20 % av aksjene i selskapet. For tilknyttede selskap anvender Østfold Energi egenkapitalmetoden. Regnskapet til tilknyttede selskap omarbeides til IFRS før innarbeiding i selskapets konsernregnskap.

Segmentinformasjon

Et virksomhetssegment er den del av virksomheten som leverer produkter eller tjenester som er gjenstand for risiko og avkastning som er forskjellig fra andre

virksomhetsområder. Segmentinformasjon presenteres kun for primærsegmentet, som er forretningsområder basert på konsernets eksterne og interne rapporteringsstruktur. Konsernets forretningsområder er Vannkraft, Varme og Annet inkl. finans.

Inntektsføring

Inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer etter følgende prinsipper:

- Kraftproduksjonen i konsernet inntektsføres med produsert volum multiplisert med salgspris
- Fysisk og finansiell handel med kraft som normalt gjøres opp som marginoppgjør og formidlingsoppgjør, regnskapsføres netto slik at det kun er marginen på handelen som inngår i inntektene
- Salg av andre varer skjer på leveringstidspunktet
- Salg av tjenester resultatføres i den perioden tjenesten utføres
- Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår

Inntekter fra kraftsalg regnskapsføres som driftsinntekter ved levering. Realiserte inntekter fra fysisk og finansiell handel i energikontrakter presenteres som driftsinntekter.

Konsernets energiproduksjon fra Vannkraft leveres på energinettet. Innmatingskostnad er det som energiprodusentene betaler for å mate inn energi i et punkt i nettet. Konsernet anser dette som en salgssinntektsreduksjon.

Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser innregnes i konsernets balanse når konsernet blir part i de kontraktsmessige vilkårene til instrumentet.

I overensstemmelse med IAS 39, *Finansielle instrumenter: Inntektsføring og måling* klassifiseres finansielle instrumenter innenfor virkeområdet til IAS 39 i følgende kategorier: Virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, holde til forfall, utlån og fordringer, tilgjengelig for salg og andre forpliktelser.

Finansielle instrumenter som holdes i første rekke med formål om å selge eller kjøpe tilbake på kort sikt, finansielle instrumenter som inngår i en portefølje av identifiserte instrumenter som er styrt sammen og hvor det beviselig er spor av kortsiktig gevinstrealisering, eller derivater som ikke er utpekt som sikringsinstrumenter, er

klassifisert som holdt for handelsformål. Disse instrumentene inngår i kategorien finansielle instrumenter regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, sammen med finansielle instrumenter som kvalifiserer for, og er utpekt som, instrumenter regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet.

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor konsernet har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall, med unntak av de instrumentene som virksomheten utpeker som til virkelig verdi med verdiendringer mot resultatet eller tilgjengelig for salg, eller som møter kriteriene for å inngå i kategorien utlån og fordringer.

Alle andre finansielle eiendeler er klassifisert som tilgjengelig for salg.

Fysiske og finansielle kontrakter som er omfattet av IAS 39 som finansielle instrumenter (derivater), presenteres med endring i virkelig verdi under drift.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Kontanter og bankinnskudd inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn 3 måneder fra anskaffelse.

Andre likvide midler

Andre likvide midler omfatter bankinnskudd og alle andre likvide investeringer med forfallsdato mellom 3 måneder og 12 måneder fra anskaffelse.

Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer

Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer regnskapsføres ved førstegangsregistrering til virkelig verdi og deretter til amortisert kost. Kortsiktige fordringer med løpetid kortere enn 3 måneder neddiskonteres normalt ikke.

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat

Ved første gangs innregning kan alle finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres til virkelig verdi over resultat dersom:

- Klassifiseringen reduserer forskjeller i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser
- De finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

En vesentlig del av Østfold Energis finansielle instrumenter er klassifisert i denne gruppen.

Verdifall for finansielle eiendeler

Andre finansielle eiendeler enn de hvor virkelig verdiendringer resultatføres, vurderes med hensyn til indikatorer på verdifall på hver balansedag. Finansielle eiendeler er gjenstand for verdifall når det objektive bevis for estimert fremtidig kontantstrøm fra investeringen har blitt påvirket som et resultat av en eller flere hendelser som har inntrådt etter førstegangs-registrering av den finansielle eiendelen. For finansielle eiendeler balanseført til amortisert kost er verdifallet forskjellen mellom eiendelens balanseførte beløp og nåverdien av estimerte fremtidig kontantstrømmer neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser

Leverandørgjeld og andre kortsiktige forpliktelser måles ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi og deretter til amortisert kost. Kortsiktige forpliktelser som forfaller innen 3 måneder, neddiskonteres normalt ikke.

Rentebærende lån

Rentebærende lån innregnes ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi redusert med transaksjonskostnader. Etterfølgende regnskapsføring er til amortisert kost hvor eventuell forskjell mellom kost- og innløsningsbeløp innregnes over løpetiden som en del av den effektive renten.

Derivater

Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre eksponeringen mot valutarisiko, renterisiko og råvarerisiko som oppstår i operasjonelle, finansielle og investeringsaktiviteter. Derivater innregnes ved førstegangs balanseføring til virkelig verdi den dagen kontrakten inngås og måles deretter til virkelig verdi over resultat på hver balansedag.

Virkelig verdi for derivater måles basert på noterte markedspriser når disse er tilgjengelig. Når noterte markedspriser ikke er tilgjengelig, estimerer konsernet virkelig verdi ved bruk av verdsettelsesmodeller hvor den observerbare markedsinformasjon benyttes i så stor utstrekning som mulig. Gevinst eller tap som følge av endringer i virkelig verdi innregnes i resultatregnskapet umiddelbart.

Innebygde derivater

Derivater innbygd i andre finansielle instrumenter eller ikke finansielle vertskontrakter separeres og behandles som derivater når risikoer og karakteristika til derivatet ikke er nært relatert til vertskontrakten og er målt til virkelig verdi med endringer innregnet i resultatregnskapet.

Sikringsbokføring

Konsernet har ingen derivater utpekt for sikringsbokføring.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og erstatninger

Det blir årlig levert konsesjonskraft til fylkeskommuner og kommuner til avtalte priser. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonspris. For enkelte konsesjonskraftavtaler er det inngått avtaler om finansielt oppgjør der Østfold Energi faktureres for forskjellen mellom spot- og konsesjonsprisen. Konsesjonskraft anses som en legal forpliktelse som ligger utenfor virkeområde til IAS 39, IAS 17 og IAS 37.

Det blir årlig innbetalt konsesjonsavgifter til Staten og kommuner for den økning av produksjonsevnen som innvinnes ved regulering og vannoverføringer. Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangs-utbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger er klassifisert som avsetning for forpliktelser. Årlige betalinger føres som finanskostnad.

Immaterielle eiendeler

Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder fallrettigheter og goodwill, er balanseført til historisk kost i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Vannfallsrettigheter avskrives ikke da det ikke foreligger hjemfallsrett og verdiene anses som evigvarende. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost med fradrag for avskrivninger. Anskaffelseskost inkluderer kostnader direkte knyttet til anskaffelsen av driftsmiddelet, herunder lånekostnader. Investeringseiendommer verdsettes til virkelig verdi.

Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Periodisk vedlikehold vil bli balanseført og avskrevet over perioden frem til neste periodiske vedlikehold. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras. Tomter avskrives ikke. Lånekostnader tillegges driftsmidlenes balanseførte verdi. Andre driftsmidler avskrives etter den lineære metode slik at anleggsmidlenes anskaffelseskost avskrives til restverdi med årlige avskrivningstider som følger:

Vannkraftanlegg	40–150 år
Energigjenvinningsanlegg	15–20 år
Maskiner og inventar etc.	3–10 år
Bygninger og anlegg	20–40 år

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, revurderes på balansedagen og endres om nødvendig.

Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp. Gevinst og tap ved avgang driftsmidler resultatføres og utgjør forskjellen mellom salgpris og balanseført verdi.

Pensjonsforpliktelser

Østfold Energi har en pensjonsordning basert på en ytelsesplan. En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år ansatt i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene, justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene, resultatføres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for den del av den akkumulerte virkningen som overstiger 10 % av den største av pensjonsmidlene eller pensjonsforpliktelsene.

Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på norske statsobligasjoner med 10 års løpetid. Gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid for medlemmene av ytelsesplanen er beregnet til ca. 15 år.

Avsetninger

En avsetning regnskapsføres når konsernet har en forpliktelse (rettslig eller selvpålagt) som en følge av en tidligere hendelse, og det er sannsynlig at det vil skje et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen, og at beløpets størrelse kan måles pålitelig.

Skattekostnad/utsatt skatt

Skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessig og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld ved bruk gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fremtidig skattbar inntekt vil forligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Beskatning av kraftproduksjonsvirksomheten

Utover alminnelig inntektsskatt belastes kraftproduksjonsvirksomheten med eiendomsskatt, naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt som beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverks gjennomsnittlige kraftproduksjon de siste 7 årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre pr. kWh. Naturressursskatten kan avregnes krone for krone mot alminnelig inntektsskatt, og ikke utlignet naturressursskatt klassifiseres som en rentebærende fordring.

Grunnrenteskatten utgjør 30 % av kraftstasjonens normerte resultat utover beregnet friinntekt. Eventuell negativ grunnrenteinntekt fra et kraftverk kan fra og med 2007 avregnes mot positiv grunnrenteinntekt fra et annet kraftverk. Opparbeidet negativ grunnrenteinntekt før 2007 kan fremdeles ikke utlignes mot andre kraftverk,

men fremføres. En eventuelt samlet negativ grunnrente-inntekt på konsernnivå kan fremføres mot senere positiv grunnrenteinntekt. Negativ grunnrenteinntekt inngår som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skatt/skattefordel samt midlertidige forskjeller vedrørende driftsmidler i kraftproduksjonsvirksomheten for de kraftverk som innen 10 år forventes å anvende underskuddet til fremføring.

Avsatt utbytte

Foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

IFRS-standarder og IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft

Nedenfor vises en oversikt over nye standarder og fortolkninger som er utgitt og som anses som vesentlige for konsernet, men som ikke har trådt i kraft 31.12.2008.

IFRS 8 – Driftssegmenter

IFRS 8 erstatter IAS 14 – *Segmentrapportering*.

Standarden krever at konsernet bruker en ledelsestilnærming for identifikasjon av segmentene. Generelt skal informasjon som rapporteres være det som ledelsen benytter internt for å evaluere segmentenes resultater og for å bestemme hvordan ressurser skal allokere til segmentene.

Benyttes for perioder fra og med 1. januar 2009.

IAS 1 (revidert) – *Presentasjon av finansregnskap*.

Standarden medfører endringer i oppstillingsplanene, særlig egenkapitaloppstillingen.

Benyttes for perioder fra og med 1. januar 2009.

IAS 23 (revidert) – *Låneutgifter*. Den største endringen i IAS 23 (R) er at det ikke lenger vil være tillatt å løpende kostnadsføre låneutgifter som relaterer seg til en kvalifiserende eiendel. Balanseføring av låneutgifter vil dermed være eneste tillatte løsning.

Benyttes for perioder fra og med 1. januar 2009.

IAS 27 (revidert) – *Konsernregnskap og separat finansregnskap*. I forhold til dagens IAS 27 gir den reviderte standarden mer veiledning knyttet til regnskapsføring av endret eierandel i datterselskap og av utgang datterselskap. Videre endres dagens regler knyttet til fordeling av tap mellom majoritet og minoritet til at underskudd skal belastes minoritet selv om denne blir negativ.

Benyttes for perioder fra og med 1. januar 2010.

Standardene vil bli implementert fra det tidspunkt det er pliktig å implementere dem. Implementeringen forventes ikke å ha vesentlig effekt på konsernregnskapet.

NOTE 3: FINANSIELL RISIKOSTYRING

Generelt

Konsernets virksomhet innebærer eksponering mot en rekke ulike risikofaktorer. Konsernet har en naturlig eksponering mot finansiell risiko i tilknytning til kraftmarkedet og er i tillegg eksponert for valutarisiko, renterisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko. Konsernet benytter finansielle derivater for å sikre seg mot visse finansielle risikoer. Risikostyringen i konsernet skal gjennom synliggjøring og bevisst styring av både finansielle og operasjonelle risikofaktorer støtte opp under verdiskapingen i konsernet og sikre en fortsatt solid plattform. Rammer og styringsmål for risikostyringen er gitt ved selskapets styregodkjente Reglement for finans- og valutaforvaltning, Risikohåndbok for Krafthandel samt Strategidokument for mottak av brensel.

Kraftpris og volumrisiko

Konsernets energiproduksjon er eksponert for risiko knyttet til kraftmarkedet. I tillegg til produksjonen foretar konsernet posisjonstaking i kraftmarkedet gjennom konsernets tradingfunksjon. Krafthandelsseksjonen gjennomfører alle handler mot markedet, men i den grad handler gjøres på vegne av andre, skjer handlene for deres regning og risiko.

Risikostyringen for krafthandel er basert på styregodkjent reglement. Østfold Energi er i stor grad spoteksponert i forhold til produksjonsvolumet. Utviklingen i kraftprisen vil dermed være av vesentlig betydning for resultatet. Det samme gjelder faktorer som påvirker produksjonsvolum, i første rekke klimatiske forhold.

For å oppnå ønsket risikodempende effekter for kraftporteføljene benyttes standardiserte derivatprodukter som futures, forwards og CFD samt opsjoner. Sikringshandel gjøres i hovedsak mot, eller cleares inn hos, Nord Pool.

Valutarisiko

Konsernet har både eiendeler og gjeld i fremmed valuta, i tillegg til at forretningsområdet Vannkraft har transaksjoner i valuta. Fra og med 2006 selger Østfold Energi størsteparten av sin kraftproduksjon til Nord Pool

med oppgjør i euro. Finansseksjonen er ansvarlig for å styre valutaeksponeringen. For å redusere valutarisiko benyttes valutaterminer og opsjoner. Ved låneopptak i utenlandsk valuta sikres normalt hovedstol og basisrente med rente- og valutaswapper på opptrekstidspunktet.

Renterisiko

Driftsinntekter og kontantstrøm fra operasjonell virksomhet er for stor del uavhengig av renteendringer. Unntaket er likevel kraftverksbeskatningen der renten for beregning av friinntekt og fremførbar grunnrente fastsettes årlig av Finansdepartementet.

Renterisikoen er et resultat av at rentebindingstiden for selskapets eiendeler og gjeld ikke er sammenfallende, samt at inn- og utbetalinger faller på forskjellig tidspunkt. Ved selskapets styring av renterisiko foretar selskapet kjøp og salg av verdipapirer og inngåelse av derivatkontrakter, først og fremst ved renteswapper. Eiendeler i flytende rentebærende papirer som obligasjoner og sertifikater vil i noen grad nøytralisere renteendringer i den rentebærende gjelden. Pr. 31. desember 2008 er all rentebærende gjeld på flytende rente.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko oppstår dersom det ikke er samsvar mellom kontantstrømmen fra virksomheten og finansielle forpliktelser. Kontantstrømmen fra krafthandelsvirksomheten vil variere blant annet i forhold til prisnivåer i markedet. For å redusere denne risikoen har selskapet en likviditetsreserve i form av bankinnskudd, plasseringer og trekkrettigheter.

Forfallsanalyse av alle finansielle forpliktelser som viser de gjenværende kontraktsmessige forfallene delt inn i tidsperioder, vises i tabellen nedenfor. Det er udiskonterte kontantstrømmer som er med i oppstillingen. Det vil si at for et lån er både avdrag og renter tatt med.

2008 (beløp i 1000 kr)	Inntil 1 mnd	2–3 mnd	4–12 mnd	1–5 år	Deretter
Lån	-	8 240	67 960	703 705	6 110
Leverandørgjeld/kortsiktig gjeld	15 973	49 207	5 032	-	4 321
Derivater med negativ verdi	5 536	14 996	43 042	106 071	-
Grunnerstatninger	622	622	2 903	16 754	*
2007 (beløp i 1000 kr)	Inntil 1 mnd	2–3 mnd	4–12 mnd	1–5 år	Deretter
Lån	-	10 248	175 990	697 232	34 359
Leverandørgjeld/kortsiktig gjeld	25 438	49 972	4 473	-	-
Derivater med negativ verdi	1 645	3 177	17 912	8 161	-
Grunnerstatninger	680	680	3 175	18 321	*

*Konsesjonene, og dermed forpliktelsene, er evigvarende.

Kredittrisiko

For krafthandelsvirksomheten minimeres motpartsrisikoen gjennom omfattende bruk av standardiserte kontrakter som avregnes via Nord Pool.

Selskapet har betydelige midler som plasseres i finansmarkedet. Plasseringsporteføljen blir behandlet etter krav fastsatt i Østfold Energis finansstrategi og skal ha en lav til moderat risikoprofil. Rentebærende plasseringer skal ha god kredittverdighet.

For øvrige forretningsområder foretas det løpende vurderinger av kundeforhold.

Maksimal risikoeksponering er representert ved balanseført verdi av de finansielle eiendelene, herunder derivater, i balansen. Da motparten i derivathandelen normalt er Nord Pool anses kredittrisiko knyttet til derivater for å være liten. Konsernet anser sin maksimale risikoeksponering å være balanseført verdi av kundefordringer (note 11) og andre omløpsmidler.

Kapitalstruktur og egenkapital

Hovedformålet med konsernets forvaltning av kapitalstrukturen er å sikre at konsernet opprettholder en god kredittrating, og dermed rimelige lånebetingelser hos långivere, som står i et rimelig forhold til den virksomhet som drives.

Gjennom å sørge for gode forholdstall knyttet til egenkapital og gjeld vil konsernet støtte den virksomhet som drives og dermed maksimere verdien på konsernet.

Konsernet forvalter sin kapitalstruktur og gjør nødvendige endringer i den basert på en løpende vurdering av de økonomiske forhold virksomheten drives under og de utsikter man ser på kort og mellomlang sikt.

Forvaltning av kapitalstrukturen gjøres gjennom en løpende tilpasning av både den finansielle eiendelssiden samt gjeldssiden. Aktiviteten er størst på eiendelssiden.

Konsernets policy er å ha en tilfredsstillende egenkapitalandel. Egenkapitalandelen pr. 31.12.2008 utgjør 57,6 %.

Vurdering av virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder, er basert på omsetningskurs på balansedagen. Omsetningskursen som benyttes for finansielle eiendeler, er gjeldende kjøpskurs og for finansielle forpliktelser benyttes salgskurs. Finansielle instrumenter i tilknytting til produksjonsvirksomheten handles på Nord Pool.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å benytte verdsettelsesmetoder. Det blir benyttet ulike metoder og forutsetninger basert på markedsforholdene som eksisterer på hver balansedag. For langsiktige forpliktelser benyttes omsetningskurs for det aktuelle instrument eller for et liknende instrument. Andre teknikker, slik som diskontert verdi på fremtidige kontantstrømmer, benyttes for å fastsette virkelig verdi for øvrige finansielle instrumenter.

NOTE 4: VARIGE REGNSKAPS-ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Ved utarbeidelse av årsregnskapet i henhold til IFRS har selskapet benyttet estimater basert på beste skjønn og forutsetninger som er vurdert å være realistiske. Det vil kunne oppstå situasjoner eller endringer i markedsforhold som kan medføre endrede estimater og dermed påvirke selskapets eiendeler, gjeld, egenkapital og resultat.

Testing av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler for verdifall vil i stor grad baseres på estimerte fremtidige kontantstrømmer. Tilsvarende vil forventet brukstid og restverdi som inngår i beregning av avskrivninger, være basert på estimater. Konsernet har virksomheter innenfor Vannkraft og Varme. Estimater knyttet til fremtidige kontantstrømmer og valg av diskonteringsrente for å beregne nåverdier, er basert på selskapets forventninger til fremtidige kraftpriser, markedsutvikling, konkurransesituasjon, rentenivå og andre relevante forhold. Slike estimater vil måtte være beheftet med usikkerhet, og den faktiske utviklingen kan medføre behov for nedskrivninger i fremtidige perioder.

Regnskapsføring av pensjonsforpliktelser innebærer valg av økonomiske forutsetninger blant annet knyttet til diskonteringsrente, forventet lønns-, pensjons- og G-regulering. Endringer i estimatavvik påvirker virkelig verdi av pensjonsforpliktelser, men vil få effekt for konsernets resultatregnskap gjennom amortisering først når akkumulerte estimatavvik overstiger 10 % av det høyeste av pensjonsforpliktelser eller pensjonsmidler.

Finansielle instrumenter vurderes til virkelig verdi. I de tilfeller observerbar markedsverdi ikke foreligger, er virkelig verdi estimert basert på ulike verdsettelsesmetoder.

NOTE 5: SEGMENTINFORMASJON

Forretningssegment

Konsernets virksomhet er delt inn i forretningsenheter som er organisert og ledet separat. De forskjellige forretningssegmentene selger forskjellige produkter, retter seg mot forskjellige kundegrupper og har ulik risiko- og avkastningsprofil.

	Vannkraft		Varme		Annet inkl. finans		Totalt	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Sum driftsinntekter	629 761	476 545	78 911	74 103	8 077	18 934	716 749	569 582
Driftsresultat før av-/nedskrivninger	594 930	365 818	19 545	22 034	-32 071	-20 014	582 404	367 838
Avskrivninger	42 396	46 834	13 133	10 025	8 433	4 575	63 962	61 434
Nedskrivninger	0	0	8 767	0	0	0	8 767	0
Driftsresultat etter av-/nedskrivninger	552 534	318 984	-2 355	12 009	-40 504	-24 589	509 675	306 404
Resultatandel tilknyttede selskap	480	-1 441	0	0	-4 938	-831	-4 458	-2 272
Netto finansposter	0	0	241	0	-766 352	335 850	-766 111	335 850
Resultat før skatt	553 014	317 543	-2 114	12 009	-811 794	310 430	-260 893	639 982
Eiendeler	2 762 732	2 684 795	116 499	133 793	1 299 136	1 771 853	4 178 367	4 590 441
Forpliktelser	0	0	0	0	1 771 000	1 577 594	1 771 000	1 577 594
Investeringer	40 298	12 558	15 556	7 603	4 837	2 914	60 691	23 075

I hovedsak foregår all virksomhet i morselskapet. Konsernet fordeler ikke stabskostnader mot forretningsområdene. Stabskostnader og selskapets finansielle aktivitet blir rapportert i segmentet Annet inkl. finans. Konsernets virksomhet innenfor Vind blir rapportert under raden for Resultatandeler fra tilknyttede selskap i segmentet Annet inkl. finans. På eiendelssiden er driftsmidler direkte knyttet til Vannkraft og Varme rapportert i de respektive segmenter. Øvrige eiendeler og fremmed finansiering er tillagt segmentet Annet inkl. finans.

NOTE 6: IMMATERIELLE EIENDELER

2007	Fall-rettigheter	Totalt imm. eiendeler	2008	Fall-rettigheter	Totalt imm. eiendeler
Anskaff.kostnad 01.01	92 206	92 206	Anskaff.kostnad 01.01	92 206	92 206
Årets tilgang	0	0	Årets tilgang	0	0
Årets avgang	0	0	Årets avgang	0	0
Anskaff.kostnad 31.12	92 206	92 206	Anskaff.kostnad 31.12	92 206	92 206
Akk. avskr.	0	0	Akk. avskr.	0	0
Bokført 31.12	92 206	92 206	Bokført 31.12	92 206	92 206
Årets avskr.	0	0	Årets avskr.	0	0

Konsernets konsesjoner for vannkraft er evigvarende. Konsernets fallrettigheter er knyttet til disse konsesjonene og er medtatt som immaterielle eiendeler. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke og vurderes årlig for verdifall. Konsernet vurderer at rimelige og mulige endringer i de viktigste forutsetningene for beregning av gjenvinnbart beløp, ikke vil medføre at bokførte verdier vil overstige gjenvinnbart beløp for de immaterielle eiendelene.

NOTE 7: VARIGE DRIFTSMIDLER

	Maskiner, inventar	Vannkraft- anlegg	Bygninger, anlegg, tomter	Energi- gjen- vinnings- anlegg	Anlegg under utførelse	Totalt varige drifts- midler
2007						
Anskaff.kostnad 01.01	58 137	3 579 364	198 990	157 762	28 900	4 023 153
Årets tilgang	5 984	32 527	414	4 567	0	43 492
Årets avgang	3 326	0	109 920	0	20 955	134 201
Anskaff.kostnad 31.12	60 795	3 611 891	89 484	162 329	7 945	3 932 444
Akk. avskr.	34 616	1 266 565	25 560	28 536	0	1 355 277
Bokført 31.12	26 179	2 345 326	63 924	133 793	7 945	2 577 167
Årets avskr.	3 815	46 834	760	10 025		61 434
Økonomisk levetid	3–10 år	40–150 år	20–40 år	15–20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		
	Maskiner, inventar	Vannkraft- anlegg	Bygninger, anlegg, tomter	Energi- gjen- vinnings- anlegg	Anlegg under utførelse	Totalt varige drifts- midler
2008						
Anskaff.kostnad 01.01	68 429	3 603 374	91 566	153 124	7 945	3 924 438
Årets tilgang	7 797	746	535	3 853	47 759	60 690
Årets avgang	5 689	0	38 453	0		44 142
Anskaff.kostnad 31.12	70 537	3 604 120	53 648	156 977	55 704	3 940 986
Akk. avskr./nedskr.	35 481	1 314 264	11 280	40 478	0	1 401 503
Bokført 31.12	35 056	2 289 856	42 368	116 498	55 704	2 539 484
Årets avskrivning	7 177	48 671	1 256	6 858		63 962
Årets nedskrivning				8767		8 767
Økonomisk levetid	3–10 år	40–150 år	20–40 år	15–20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

Anlegg under utførelse består i all hovedsak av prosjekter knyttet til rehabilitering av dammer i Lærdal samt bygging av varmesentral i Halden.

Konsernet har ikke leieavtaler av vesentlig betydning.

Nedskrivning varige driftsmidler

Gjenvinnbart beløp for energiggjenvinningsanlegget i Rakkestad er lavere enn balanseført verdi. Det er derfor foretatt en nedskrivning til bruksverdi. Nedskrivningen fordeler seg på gruppene maskiner/inventar og energiggjenvinningsanlegg. Bruksverdi er beregnet utifra en rekke estimater med utgangspunkt i budsjett for 2009, prognose for utvikling i pris på levert avfall, forventede investeringer samt en forventet vekst på 2,5 % lik den generelle forventningen i økonomien. Benyttet diskonteringsrente er 6,4 % som reflekterer den spesifikke risikoen til resultatenheten.

NOTE 8: **OVERSIKT OVER DATTERSELSKAP**

Følgende datterselskap er inkludert i det konsoliderte regnskapet:

Selskap	Anskaff.- tidspunkt	Forretn.- kontor	Eier- andel	Stemme- andel
Viking Kraft AS	1998	Sarpsborg	100 %	100 %
Naturgass Østfold AS	2000	Sarpsborg	100 %	100 %
Eurokraft Norge AS	2000	Sarpsborg	100 %	100 %
Ingeniørfirmaet Bastøe & Andersen AS	2000/2004	Sarpsborg	100 %	100 %
Naturgass Øst AS	2004/2006	Sarpsborg	100 %	100 %
Bio Varme Sarpsborg AS	2007	Sarpsborg	60 %	60 %

NOTE 9: **INVESTERING I TILKNYTTET SELSKAP/LÅN TIL TILKNYTTET SELSKAP**

Investering

	Forr.kontor	Andel	Bokført verdi 1.1.	Invest. 2008	Andel resultat 2008	Bokført verdi 31.12.
Kvalheim Kraft AS	Drammen	50 %	4 821	0	21	4 842
Zephyr AS	Sarpsborg	33 %	617	0	-4938	0
Norsk Grønnkraft AS	Sarpsborg	25 %	13 562	0	490	14 052
BB-Rasten AS	Lærdal	40 %	0	400	-31	369
Sum			19 000	400	-4 458	19 263

Andel årets resultat i tilknyttede selskap er medtatt som inntekt fra investering i tilknyttet selskap.

Eierandelen i tilknyttede selskap er medtatt som anleggsmiddel i balansen. Andelene er vurdert til kostpris regulert for andel av resultat etter skatt og avskrivning på merverdier.

Zephyr AS er et utviklingsselskap innenfor vindkraft. Selskapet endret i 2008 regnskapsprinsipp med hensyn til vurdering av prosjekter, og dette medførte en kostnadsføring av tidligere balanseførte prosjekter. Selskapet er finansiert med egenkapital og lån fra eierene, og Østfold Energis andel av årets underskudd er avsatt under kortsiktig gjeld.

Lån til tilknyttet selskap	2008		2007	
	TNOK	Rente-sats	TNOK	Rente-sats
Kvalheim Kraft AS	5 000	5,2 %	5 000	0,0 %
Norsk Grønnkraft AS	50 000	7,6 %	50 000	5,7 - 6,6 %
Haram Kraft AS	250	0,0 %	250	0,0 %
Zephyr AS	4 329	7,4 %	2 300	6,1 %
BB-Rasten AS	600	0,0 %	0	0,0 %
Sum	60 179		57 550	

Lånet til Kvalheim Kraft AS er et ansvarlig lån som forfaller i sin helhet i 2022.

Lånet til Norsk Grønnkraft AS skal nedbetales lineært over 20 år med første avdrag i 2009.

Lånet til Haram Kraft AS skal nedbetales over 20 år fra og med det året vindkraftverket har kommet i ordinær drift.

Lånet til Zephyr AS har en kredittramme på TNOK 7 000 og og forfaller i sin helhet i 2017.

Lånet til BB-Rasten AS er et ansvarlig lån som er rente- og avdragsfritt de første 5 år. Deretter skal lånet nedbetales lineært over de neste 20 år. Første avdrag forfaller i 2013.

NOTE 10: AKSJER/ANDELER

	Andel	Kost- pris	Bokført verdi
Hafslund ASA – A-aksjer	4,5 %	251 846	356 297
Hafslund ASA – B-aksjer	0,0 %	18	266
Rygge sivile lufthavn AS	15,0 %	69 242	69 242
Andre andeler		7 570	3 406
Sum aksjer		328 676	429 211

Markedsverdi (børskurs) på Hafslund ASA-aksjene pr. 31.12.2008 var hhv. TNOK 356 297 for A-aksjene og TNOK 266 for B-aksjene. Verdien på aksjene pr. 16.03.2009 utgjør hhv. TNOK 267 873 for A-aksjene og TNOK 200 for B-aksjene.

Øvrige aksjer og andeler er vurdert til virkelig verdi. For aksjene i Rygge sivile lufthavn AS er virkelig verdi vurdert til kostpris.

NOTE 11: KUNDEFORDRINGER

	2008	2007
Kundefordringer	25 749	40 963
Avsetning til tap på krav	-400	-400
Sum	25 349	40 563

Alders- fordeling kunde- fordringer	Ikke forfalt	Forfalt 1–30 dager	Forfalt 31–60 dager	Totalt kunde- ford.
År 2008	23 332	1 988	29	25 349
År 2007	31 693	8 868	2	40 563

NOTE 12: DERIVATER

	2008	2007
Valutakontrakter	19 268	8 875
Kontrakter kraftkjøp/-salg	305 697	230 442
Sum omløpsmidler	324 965	239 317
Valuta terminkontrakter	155 694	0
Kontrakter kraftkjøp/-salg	0	28 708
Sum kortsiktig gjeld	155 694	28 708

Derivater holdt for handelsformål er klassifisert som kortsiktige eiendeler eller forpliktelser. Ingen av derivatene er klassifisert som regnskapsmessig sikring etter IFRS, men inngår som et ledd i den reelle økonomiske sikringen i selskapet.

Finansielle kraftkontrakter inngås med Nord Pool Clearing ASA som motpart.

Finansielle valutaterminer er inngått med store nordiske banker.

Stuvane Kraftverk har hjemfall til Lærdal kommune i 2013. I de påfølgende 25 år foreligger en avtale med Lærdal kommune om rett og plikt til å kjøpe all produksjon fra Stuvane Kraftverk. Denne avtalen er regnskapsført etter IAS 39 til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Virkelig verdi er beregnet med utgangspunkt i flere forutsetninger hvorav utvikling i kraftpris og diskonteringsrente er av størst betydning.

Til grunn for beregning av kontraktsverdi er Nord Pools markedspris innenfor børshorisonen benyttet, og i den etterfølgende periode er konsernets prisforventninger lagt til grunn. Som diskonteringsrente er det benyttet 5 års statsobligasjonsrente med et risikopåslag som samlet utgjør 5,4 % pr. 31.12.2008.

Nedenfor følger en sensitivitetsanalyse hvor disse to parametrene hver for seg holdes uendret.

	Resultateffekt
Diskonteringsrente +/- 1%	+/- 27 279
Kraftpris +/- 10%	+/- 26 676

NOTE 13: KORTSIKTIGE PLASSERINGER

	2008	2007
Sertifikater	60 494	29 720
Obligasjoner	347 700	348 936
Aksjer	50 769	100 615
Eiendomsinvesteringer	23 943	35 231
Sum	482 906	514 502

Konsernet har en betydelig kapitalforvaltning som forvaltes etter fastsatte kriterier med definerte rammer for likviditet, kreditt- og avkastningsrisiko. De kortsiktige verdipapirene blir vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Den generelle lavkonjunktoren påvirker selskapets portefølje og porteføljen er nedskrevet med MNOK 64 pr. 31.12.

NOTE 14: BETALINGSMIDLER

Av betalingsmidler er TNOK 4 053 bundet på skattetrekskonto. Videre er TNOK 4 546 bundet på depotkonto knyttet til handel på Nord Pool og TNOK 200 bundet opp som sikkerhetsstillelse hos Statnett.

Konsernet har en ubenyttet garantiramme tilsvarende MNOK 300 i DnBNOR som sikkerhet for handel på Nord Pool. Østfold Energi-konsernet har et konsernkontosystem hvor datterselskapene deltar. Alle selskapene er solidarisk ansvarlig for trekk på kontoen. Konsernkonto inneharer Østfold Energi AS

NOTE 15: AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen i Østfold Energi AS består av følgende aksjeklasser:

	Antall	Pålydende	Balanseført
Ordinære aksjer	70 000	1 000	70 000

Eierstruktur

Aksjonærene i Østfold Energi AS pr 31.12 er:

	Antall	Eierandel	Stemmeandel
Østfold fylkeskommune	35 000	50,00 %	50,00 %
Sarpsborg kommune	10 000	14,29 %	14,29 %
Moss kommune	5 000	7,14 %	7,14 %
Halden kommune	5 000	7,14 %	7,14 %
Askim kommune	3 000	4,29 %	4,29 %
Fredrikstad kommune	3 000	4,29 %	4,29 %
Eidsberg kommune	2 000	2,86 %	2,86 %
Aremark kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Hobøl kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Marker kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Rømskog kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Skiptvet kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Spydeberg kommune	1 000	1,43 %	1,4 3%
Våler kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Sum	70 000	100,00%	100,00%

NOTE 16: PENSJONSFORPLIKTELSER

Konsernets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse. Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor.

Pensjonsforpliktelsen er basert på en rekke aktuariemessige forutsetninger som angitt nedenfor. Beregningene er inklusive arbeidsgiveravgift.

I tillegg til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon (AFP).

Regnskapsmessige forpliktelser og kostnader som følge av AFP inngår i beregningen.

Den aktuariemessige beregningen er basert på risikotabeller. Risikotabellen for død, K2005, er basert på beste estimat for populasjonen i Norge.

Pensjonskostnad	2008	2007
Årets opptjening	7 181	6 625
Rentekostnad	14 973	14 706
Brutto pensjonskostnad	22 154	21 331
Forventet avkastning	-11 769	-10 920
Resultatført estimatavvik	-806	-306
Netto pensjonskostnad	9 579	10 105
Administrasjonskostnad	765	647
Periodisert arbeidsgiveravgift	1 458	1 516
Total kostnad	11 802	12 268

Pensjonsforpliktelse	2008	2007
Brutto påløpt forpliktelse	325 890	320 518
Pensjonsmidler	219 906	203 078
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	105 984	117 440
Ikke resultatført estimatavvik	43 190	35 625

Balanseført netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	2008	2007
Arbeidsgiveravgift	21 033	21 582
Netto balanseført forpliktelse	170 207	174 647

Forutsetninger for beregningene:

Årlig avkastning	5,80 %	5,75 %
Diskonteringsrente	3,80 %	4,70 %
Årlig lønnsvekst	4,00 %	4,50 %
Årlig vekst i G	3,75 %	4,25 %
Antall aktive	91	91
Antall pensjonister/oppsatte	404	403

Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene fordelt på investeringskategorier:

	2008	2007
Aksjer	5,6 %	23,0 %
Utlån	11,4 %	8,0 %
Eiendom	11,0 %	10,0 %
Obligasjoner	58,0 %	53,2 %
Annet	14,0 %	5,9 %

NOTE 17: **ANDRE AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE**

	2008	2007
Erstatninger	91 231	91 778
Utsatt skatt	365 975	330 881
Sum	457 206	422 659

Erstatninger utgjør den kapitaliserte verdien på årlige erstatninger.

NOTE 18: **LÅN**

	2008	2007
Obligasjonslån	330 000	330 000
Gjeldsbrevlån	413 409	370 099
Sertifikatlån	0	70 000
Sum	743 409	770 099

Til noen av lånene er det knyttet covenants, blant annet krav om 30 % egenkapitalandel og minimum 2/3 offentlig eie.

Vilkårene er oppfylt og forventes å være oppfylt de neste 12 mnd.

Långiver og beskrivelse	Valuta	TEUR	TNOK	Forfall	Gj.sn. rente
Landesbank Baden-Württemberg	EUR	20 000	197 400	aug 10	4,67 %
Den Nordiske Investeringsbank	EUR	6 893	68 034	mai 10	4,54 %
Den Nordiske Investeringsbank	EUR	15 000	147 975	mai 15	4,96 %
Obligasjonslån	NOK		330 000	mai 12	6,09 %
Sum			743 409		

Alle lån har en flytende rente pr. 31.12.2008. Det er kun lån i Den Nordiske Investeringsbank med restverdi TEUR 6 893 som er valutasikret.

Avdragsprofil

År	2009	2010	2011	2012	2013	Deretter
Avdrag	35 000	238 070	26 904	356 904	26 904	59 627
Renter	41 200	23 510	22 171	4 326	2 981	1 927

En renteendring på +/- 1 % vil gi en resultateffekt på +/- MNOK 7.

En endring i valutakurs på +/- 5 % vil gi en resultateffekt på +/- MNOK 17 knyttet til lån i valuta.

Selskapet har ikke stilt sikkerhet i form av pant i kraftverk og fallrettigheter, men flere innlån løper med klausul om negativ pantsettelse.

NOTE 19: **SKATTEKOSTNAD/ UTSATT SKATT**

Spesifikasjon av årets skattekostnad	2008	2007
Betalbar naturressursskatt	22 434	21 802
Betalbar overskuddsskatt fratrasket utlignet naturressursskatt	69 842	47 179
Betalbar grunnrenteskatt	64 434	31 055
Endring utsatt skatt	35 090	36 525
For lite/mye avsatt tidligere år	-1 215	143
Sum skattekostnad	190 585	136 704

Avstemning

Resultat før skattekostnad	-260 893	639 982
Skatt beregnet med 28 %	-73 050	179 195
Permanente forskjeller	187 630	-117 455
Skatt på grunnrenteinntekt	77 220	74 821
For mye/lite beregnet skatt tidligere år	-1 215	143
Årets skattekostnad	190 585	136 704

Effektiv skattesats	73,1 %	21,4 %
---------------------	---------------	---------------

Midlertidige forskjeller

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet med utgangspunkt i de midlertidige forskjellene mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier samt skattemessig underskudd til fremføring. Alle beregninger er basert på en nominell skattesats på 28 %. Utsatt skattefordel er balanseført i den utstrekning det er overveiende sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden.

	2008	2007
Omløpsmidler	264 199	207 514
Anleggsmidler	886 830	889 064
Forpliktelser, langsiktig gjeld mv	-171 529	-187 136
Sum	979 500	909 442
28 % utsatt skatt/(-) skattefordel	274 260	254 644
Midlertidige forskjeller grunnrentebeskatning	779 018	802 990
Utsatt skattefordel på midlertidige forskjeller grunnrenteskatt	233 705	240 897
Utsatt skattefordel på fremførbar negativ grunnrenteskatt	-141 990	-164 660
Sum utsatt skattefordel grunnrentebeskatning	91 715	76 237
Total utsatt skatt	365 975	330 881

Naturressursskatt

Årets naturressursskatt:

Egenproduksjon 1 720 GWh x 1,3 øre/kWh	22 356	21 802
---	---------------	---------------

Grunnrenteskat

Med utgangspunkt i det enkelte kraftverk beregnes salgsinntektene ut fra årets timesoppløste spotmarkedspriser multiplisert med produksjonen i tilhørende tidsavsnitt med unntak av konsesjonskraft og visse nærmere bestemte kontrakter. Gevinst ved realisasjon av driftsmidler som benyttes i kraftproduksjonen, medtas. Tap ved realisasjon av driftsmidler, skattemessige avskrivninger samt øvrige kostnader tilordnet kraftverket fratrekkes som for overskuddsskatten. Utover dette gis det fradrag for en friinntekt beregnet ut fra skattemessig verdi på driftsmidlene multiplisert med en normrente.

NOTE 20: LØNNSKOSTNADER

	2008	2007
Lønn	47 646	41 819
Arbeidsgiveravgift	8 656	7 847
Pensjonskostnader	11 802	12 268
Andre ytelser	1 147	2 604
Sum lønnskostnader	69 251	64 538

Gjennomsnittlig antall ansatte:	90	87
---------------------------------	----	----

NOTE 21: ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2008	2007
Drift og vedlikehold av anlegg	40 257	40 157
Fremmede tjenester	29 539	22 726
Andre administrative kostnader	12 444	11 556
Sum andre driftskostnader	82 240	74 439

Spesifikasjon revisjonshonorar	2008	2007
Lovpålagt revisjon	253	247
Attestasjonstjenester	7	8
Skatterådgivning	42	32
Andre tjenester	132	278
Sum revisjonshonorar	434	565

Beløpene er ikke inkludert merverdiavgift.

NOTE 22: FINANSPOSTER

Investering i tilknyttet selskap	2008	2007
Andel fra investering i datterselskap/tilknyttet selskap	-4 458	-2 272
Sum	-4 458	-2 272

Finansinntekter	2008	2007
Renter av bankinnskudd	9 069	7 909
Andre renteinntekter	26 039	21 057
Valutagevinster	21 047	12 347
Andre finansinntekter	32 622	128 815
Sum	88 777	170 128

Finanskostnader		
Renter på lån	51 008	40 213
Andre rentekostnader	208	1 477
Valutatap	79 859	11 478
Andre finanskostnader *	106 552	4 762
Sum	237 627	57 930

* Se for øvrig utfyllende kommentarer i note 13

NOTE 23: VERDIENDRINGER

Verdiendringer driftsposter	2008	2007
Krafthandelskontrakter	-103 963	-19 076
Sum	-103 963	-19 076

Verdiendringer finansposter		
Aksjer	-455 472	208 214
Valutainstrumenter	-161 788	15 439
Sum	-617 260	223 653

Konsernets derivater er inngått for å sikre kontantstrømmene i norske kroner fra konsernets energiomsetning. Derivater består av både frittstående derivater samt innebygde derivater som er skilt ut fra vertskontrakten og ført opp til virkelig verdi som om derivatet var en frittstående kontrakt. Konsernets derivater kvalifiserer ikke som sikring etter IFRS.

Valutakontraktene er inngått for å sikre den underliggende valutarisikoen som konsernet er eksponert mot som følge av at omsetningen av vannkraft noteres i euro.

For opplysninger om verdiendring aksjer, se note 10.

Balanseført verdi av derivater mv. fremgår av note 12.

**NOTE 24: KONTRAKTSFORPLIKTELSE
KRAFTPRODUKSJON**

Konsernet har utarbeidet en risikohåndbok som beskriver metoder og systemer for å overvåke konsernets risiko- eksponering. Konsernet handler på en produksjonsportefølje og en tradingportefølje. Hver portefølje har fått tildelt sine retningslinjer og risikorammer.

Produksjons- og tradingporteføljens risiko blir beregnet ut fra at det er satt en begrensning på forventet resultat ved en prosentvis prisendring på den åpne posisjonen fra en dag til den neste.

Kontrakter pr. 31.12.2008**(samlet kvantum i GWh innenfor periodene)**

	1 år	2-5 år	5-10 år
Salg fysiske kontrakter (konsesjonskraft)*	134	536	670
Salg finansielle kontrakter	692	164	0
Sum salgskontrakter	826	700	670

* Avtalene knyttet til konsesjonskraft er evigvarende.

En endring i spotprisen på +/-10 % vil gi en resultateffekt på +/- MNOK 33 på inngåtte finansielle kontrakter pr. 31.12.

NOTE 25: TERMINKONTRAKTER

Selskapet har følgende salgskontrakter pr. 31.12.08

Valuta	Beløp	Snittkurs	Forfall
TEUR	40 105	8,282	2009
TEUR	39 000	8,479	2010
TEUR	31 000	8,719	2011
TEUR	17 500	9,120	2012
Sum	127 605	8,563	

En endring i valutakursen på +/- 5 % vil gi en resultat-effekt på +/- MNOK 63 på inngåtte terminkontrakter pr. 31.12.

NOTE 26: VIRKELIG VERDI

Under følger en sammenligning av bokførte verdier og virkelig verdi for konsernets finansielle instrumenter.

	2008 Balanse- ført verdi	2008 Virkelig verdi	2007 Balanse- ført verdi	2007 Virkelig verdi
Kontanter	182 612	182 612	124 968	124 968
Kunde- fordringer	25 349	25 349	40 563	40 563
Derivater	324 965	324 965	239 317	239 317
Kortsiktige plasseringer	482 906	482 906	514 502	514 502
Investeringer i aksjer og andeler	429 211	429 211	887 102	887 102
Utlån	70 179	70 179	57 550	57 550
Leverandør- gjeld	-17 535	-17 535	-17 236	-17 236
Rentebær- ende gjeld	-743 409	-724 141	-770 099	-750 134
Derivater	-155 694	-155 694	-28 708	-28 708

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling finner sted med fradrag for transaksjonskostnader. I etterfølgende perioder regnskapsføres lån til amortisert kost beregnet ved bruk av effektiv rentemetode.

**NOTE 27: MAGASINBEHOLDNING
OG KRAFTPRODUKSJON**

For regnskapsåret 2008 gjelder følgende hovedtall hva gjelder magasinbeholdninger:

Magasinbeholdning pr. 01.01.08	628	GWh	67,5 %
Magasinbeholdning pr. 31.12.08	610	GWh	65,6 %
Midlere beholdning siste 10 år	617	GWh	66,3 %
Produksjon 2008	1 942	GWh	
Midlere produksjon	1 679	GWh	

NOTE 28: OPPLYSNINGER OM KRAFTPRODUKSJONEN

Tistedalsfoss kraftstasjon

Østfold Energi AS har en evigvarende rettighet til å ta ut 16,27 % (ca. 13 GWh) til selvkost fra Tistedalsfoss. Rettighetene er ikke notert i balansen, og årlig uttak medtas årlig som en kraftkjøpskostnad.

NOTE 29: MILJØ

Energigjenvinningsanleggene er underlagt konsesjonsvilkår gitt av Fylkesmannen i Østfold med hensyn til utslipp til luft. Avfallsstoffer fra produksjonsprosessene tas forskriftsmessig vare på og transporteres til godkjente mottaksanlegg.

Selskapet driver en kontinuerlig forbedringsprosess når det gjelder utslipp til luft og håndtering av avfall.

Det var ingen meldepliktige utslipp i løpet av 2008.

Alle konsesjonsvilkår er overholdt gjennom året.

NOTE 30: NÆRSTÅENDE PARTER

Alle datterselskap og felleskontrollert virksomhet som angitt i note 8 og 9 er nærstående parter av Østfold Energi. Personer som er angitt i oppstillingen nedenfor og som inngår i konsernets ledelse eller styre, er også nærstående parter av Østfold Energi.

Østfold Energi leverer administrative tjenester til datterselskap og noen tilknyttede selskap.

Østfold Energi har inngått avtale med Norsk Grønnekraft AS og Kvalheim Kraft AS om kjøp av all kraftproduksjon.

Alle transaksjoner med nærstående parter er inngått til markedsmessige vilkår.

Eierstruktur vises i note 15.

Utbetalt utbytte til eierene (se note 15) var MNOK 160 i 2008.

Godtgjørelse til ledende ansatte og styret i 2007

Navn	Tittel	Lønn/honorar	Pensjonskostnad	Lån
Rolf M. Gjermundsen	Administrerende direktør	1 316	251	40
Tommy Fredriksen	Direktør strategi og utvikling	881	235	188
Øivind Utne	Direktør prod. og handel	745	188	137
Per Ove Torper	Økonomidirektør	741	220	106
Egil Ullebø	Styrets leder	170		
Jan Engsmyr	Styrets nestleder	70		
Øvrige styre-medlemmer		594		

Godtgjørelse til ledende ansatte og styret i 2008

Navn	Tittel	Lønn/honorar	Pensjonskostnad	Lån
Rolf M. Gjermundsen	Administrerende direktør	1 393	240	195
Tommy Fredriksen	Direktør strategi og utvikling	986	211	140
Øivind Utne	Direktør prod. og handel	879	290	97
Per Ove Torper	Økonomidirektør	879	179	74
Egil Ullebø	Styrets leder	172		
Jan Engsmyr	Styrets nestleder	71		
Øvrige styre-medlemmer		594		

Øvrige styre-medlemmer får en godtgjørelse på TNOK 49 pr. styre-medlem pr. år.

Adm.direktør har seks måneders oppsigelsestid. Ved opphør av arbeidsforholdet har han på visse vilkår rett til lønn i 24 måneder. Adm.direktør har avtale om fratredelse fra og med fylte 65 år med en pensjon tilsvarende 80 % av lønn på pensjoneringstidspunktet gjeldende frem til offentlig pensjonsalder i henhold til KLPs bestemmelser.

Adm.direktør deltar i selskapets bonusordninger på samme betingelser som de øvrige ansatte i selskapet. Konsernledelsen har rentefrie lån med nedbetalingstid over 4–5 år.

Det er ikke ytet lån eller stilt garantier til styreleder eller andre nærstående parter.

Øvrige ansatte har rentefrie lån i selskapet. Saldo pr. 31.12.2008 er TNOK 1 300. Lånene avdras over 1–2 år.

Egenkapitaloppstilling

Alle tall i hele tusen kr

2008	Aksje- kapital	Annen egenkap	Minoritets- interesse	Sum
Egenkapital pr. 01.01	70 000	2 942 447	400	3 012 847
Emisjon		0	6 000	6 000
Årets utbytte		-160 000	0	-160 000
Årets resultat		-451 346	-132	-451 478
Sum egenkapital pr. 31.12	70 000	2 331 099	6 268	2 407 367

Kontantstrømoppstilling

Alle tall i hele tusen kr	Note	2008	2007
Årets resultat før skattekostnad og betalte renter		-209 654	681 200
Gevinst/tap ved salg av driftsmidler		-2 444	-4 610
Verdiendringer over resultat	23	513 297	-233 021
Resultatandel tilknyttede selskap	9	4 458	2 272
Betalte renter		-51 239	-41 218
Betalbare skatter	19	-101 229	-101 876
Ordinære avskrivninger	7	63 959	61 434
Nedskrivninger	7	8 770	0
Tilført fra årets virksomhet		225 918	364 181
Endring kundefordringer	11	15 214	-15 522
Endring andre kortsiktige fordringer		25 816	-13 828
Endring leverandørgjeld		299	-4 138
Endring andre kortsiktige poster		38 741	-109 175
Netto likviditetsendringer arbeidskapital		80 070	-142 663
Netto likviditetsendringer fra drift		305 988	221 518
Investeringer	7	-12 931	-43 492
Investering i tilknyttet selskap	9	-400	0
Endring arbeid under utførelse	7	-47 759	20 955
Endring kortsiktige plasseringer		31 596	46 682
Mottatte renter/ utbytte		37 624	111 024
Salg av driftsmidler	7	25 318	64 991
Endring aksjer		-2 418	-57 912
Endring i langsiktige fordringer		-12 574	-17 086
Netto likviditetsendringer fra investeringer		18 456	125 162
Opptak av nye lån		60 000	0
Utbetalt utbytte		-160 000	-295 200
Avdrag lån		-166 800	-67 188
Netto likviditetsendringer fra finansiering		-266 800	-362 388
Netto endring likvider		57 644	-15 708
Likviditetsbeholdning pr. 1. januar	14	124 968	140 676
Likviditetsbeholdning pr. 31. desember	14	182 612	124 968

*Brekke kraftstasjon i Halden
gjennomgikk en omfattende
utvendig rehabilitering i 2008.*



Resultatregnskap

Alle tall i hele tusen

	Note	2008	2007
Driftsinntekt	1	718 623	579 286
Brutto driftsinntekt		718 623	579 286
Innmatingskostnad		-25 935	-23 664
Netto driftsinntekt		692 688	555 622
Kraft- og varekostnad		21 301	18 553
Lønnskostnad	3, 4	73 513	69 202
Avskrivning	14	68 032	67 200
Nedskrivning	14, 15	23 399	0
Annen driftskostnad	2, 3	85 422	87 386
Eiendomskatt og avgifter		39 581	39 627
Sum driftskostnad		311 248	281 967
Driftsresultat		381 440	273 655
Inntekt fra investering i tilknyttet selskap	5	-4 458	-2 272
Finansinntekt	5	88 512	170 119
Finanskostnad	5	-233 197	-53 801
Sum finansielle poster		-149 143	114 046
Ordinært resultat før skattekostnad		232 297	387 700
Skattekostnad på ordinært resultat	16	177 758	85 326
Årsresultat		54 539	302 375
Disponering av årsresultatet			
Avsatt utbytte		150 000	160 000
Avgitt konsernbidrag		63	75
Overført annen egenkapital		-95 524	142 299
Sum overført		54 539	302 375

Balanse

	Note	2008	2007
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Fallrettigheter	14	428	428
Utsatt skattefordel	16	449 858	472 167
Sum immaterielle eiendeler		450 286	472 595
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.l.	14	34 424	56 185
Vassdragsregulerings- og vannkraftanlegg	14	901 728	952 064
Maskiner, inventar o.l.	14	35 056	48 271
Anlegg under utførelse	14	53 099	7 945
Energigjenvinningsanlegg	14	116 498	132 906
Sum varige driftsmidler		1 140 805	1 197 371
Finansielle anleggsmidler			
Andre langsiktige fordringer		11 671	1 726
Aksjer i datterselskap	8	12 259	22 833
Investeringer i tilknyttet selskap	9	19 263	19 000
Lån til tilknyttet selskap	9	60 179	57 550
Investeringer i aksjer og andeler	10	324 488	326 906
Sum finansielle anleggsmidler		427 860	428 015
Sum anleggsmidler		2 018 951	2 097 982
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	6	23 464	40 307
Andre kortsiktige fordringer		9 644	36 339
Kortsiktige fordringer selskap i samme konsern		299	489
Sum fordringer		33 407	77 135
Investeringer			
Kortsiktige plasseringer	7	482 906	514 502
Sum investeringer		482 906	514 502
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	169 129	123 230
Sum omløpsmidler		685 442	714 867
SUM EIENDELER		2 704 393	2 812 849

Alle tall i hele tusen kr	Note	2008	2007
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	17, 18	70 000	70 000
Sum innskutt egenkapital		70 000	70 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	17	1 477 341	1 572 870
Sum opptjent egenkapital		1 477 341	1 572 870
Sum egenkapital		1 547 341	1 642 870
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	37 670	37 844
Sum avsetning for forpliktelser		37 670	37 844
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	12, 13	724 141	767 318
Sum annen langsiktig gjeld		724 141	767 318
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		16 978	18 165
Betalbar skatt	16	156 639	100 007
Skyldige offentlige avgifter		36 414	34 986
Kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern		2 698	22 426
Avsatt utbytte		150 000	160 000
Annen kortsiktig gjeld		32 512	29 233
Sum kortsiktig gjeld		395 241	364 817
Sum gjeld		1 157 052	1 169 979
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		2 704 393	2 812 849

Sarpsborg, 31. mars 2009

Regnskapsprinsipper

Selskapsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk.

Generell informasjon

Selskapsregnskapet ble vedtatt av styret 31. mars 2009.

Tilknyttet selskap

Investeringer i tilknyttede selskap er innarbeidet etter egenkapitalmetoden. I regnskapet er eierandel i tilknyttet selskap medtatt som finansielt anleggsmiddel i balansen til kostpris regulert for andel av akkumulert resultat etter skatt. Andel av tilknyttet selskaps resultat etter skatt er bokført som andre finansinntekter/finanskostnader.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år, er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Driftsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer og tjenester skjer på leveringstidspunktet. Fysisk- og finansiell handel med kraft som normalt gjøres opp som marginoppgjør og formidlingsoppgjør, rapporteres netto slik at det kun er marginen på handelen som inngår i driftsinntektene.

Prissikring

Østfold Energi AS prissikrer kraftproduksjonen ved inngåelse av fysiske og finansielle kontrakter. All fysisk og finansiell handel som ligger innenfor egen produksjonsevne, regnskapsføres som sikring. Som sikring regnes både salgs- og kjøpsopsjoner. Tap/gevinst på finansielle sikringskontrakter, beregnet som marginen mellom kontraktpris og spotpris, bokføres ved realisering og presenteres som en korreksjon til kraftinntektene.

Opsjonspremier

Betalte og mottatte opsjonspremier for fremtidige kraftleveranser til avtalte betingelser avsettes i balansen og blir resultatført på realisasjonstidspunktet.

Trading

Østfold Energi AS har en egen portefølje med finansielle salgs- og kjøpskraftkontrakter. Disse kontraktene

regnskapsføres som trading og verdsettes samlet som en gruppe.

Produksjon og porteføljeforvaltning

Østfold Energi AS har som målsetting å maksimere verdien av sin kraftproduksjon gjennom å vurdere verdien av tilgjengelig vann mot den faktiske og den forventede fremtidige spotpris.

I de tilfeller selskapet har fysiske leveringsforpliktelser som avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Selskapet benytter i hovedsak finansielle kontrakter til å sikre den underliggende produksjonen. Selskapets strategi er å innta salgsposisjoner for dermed å sikre prisen på en nærmere fastsatt andel av fremtidig planlagt produksjon.

I de tilfeller det viser seg at Østfold Energi AS har en for høy sikret posisjon, blir det inngått kjøpsposisjoner for å korrigere sikringsnivået dersom forutsetningen endrer seg.

Østfold Energi AS har ingen langsiktige fysiske kjøpsforpliktelser av vesentlig betydning.

Vedlikehold

Det er utført planlagt, periodisk vedlikehold på produksjonsanleggene. Periodisk vedlikehold vil bli balanseført og avskrevet over perioden frem til neste periodiske vedlikehold. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Erstatninger

Årlige erstatninger til grunneiere kostnadsføres løpende. Erstatningsbeløpet er fast og uavhengig av driften i kraftstasjonene. Erstatningene indeksjusteres i henhold til lov om vassdragsreguleringer. Eventuelle engangs-erstatninger blir kostnadsført i utbetalingsåret.

Skatter og avgifter

Kraftforetak får fastsatt alminnelig inntekt på tilsvarende måte som andre foretak. Beregningen av alminnelig inntekt for kraftforetak følger i utgangspunktet de ordinære regler i skatteloven, men kraftnæringens særtrekk har medført noen særregler også ved fastsettelse av alminnelig inntekt. I tillegg har næringen/produksjonsvirksomheten to særegne skattearter, grunnrenteskatt og naturressursskatt. Naturressursskatten utgjør 1,3 øre pr. produsert kWh. Denne skatten kan avregnes mot alminnelig inntektsskatt til staten, eventuelt fremføres til dekning senere år.

Grunnrenteskatt utgjør 30 % av normert resultat ut over en beregnet friinntekt. Eventuell negativ grunnrenteskatt kan fremføres til dekning i senere år.

Kraftforetak belastes også med eiendomsskatt. Av eiendomskattegrunnlaget beregnes fra 0,2 % til 0,7 % eiendomsskatt til den enkelte kommune.

Utsatt skattefordel knyttet til negative grunnrenteinntekter og midlertidige forskjeller på driftsmidler er kun aktivert for kraftverk som er i skatteposisjon eller vil kunne utnytte negativ grunnrenteinntekt innen en definert tidshorisont på 10 år. Utsatt skattefordel er basert på en nominell skattesats.

Inntektsskatt, naturressursskatt og grunnrenteskatt føres som ordinære skatter, mens eiendomsskatt føres som en driftskostnad.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Magasinbeholdninger

I samsvar med etablert praksis i bransjen er magasinbeholdninger ikke tatt med i balansen. Informasjon om magasinbeholdninger er tatt inn i note 21.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt. Det er inngått terminkontrakter med formål å sikre inngåtte kraftkontrakter i euro.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Investeringer i varige driftsmidler er aktivert til kostpris med fradrag for ordinære avskrivninger. Avskrivninger følger avskrivningssatsene anbefalt av bransjeorganisasjonene. Anlegg under utførelse er bokført til anskaffelseskost og avskrives først fra det tidspunkt anlegget blir tatt i bruk.

Lånekostnader tillegges driftsmidlenes balanseførte verdi.

Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger, herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra Folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen.

Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer), fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10 % av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Årets netto pensjonskostnad inngår som lønn i resultatregnskapet. Innbetalte premier behandles som investering i pensjonsmidler.

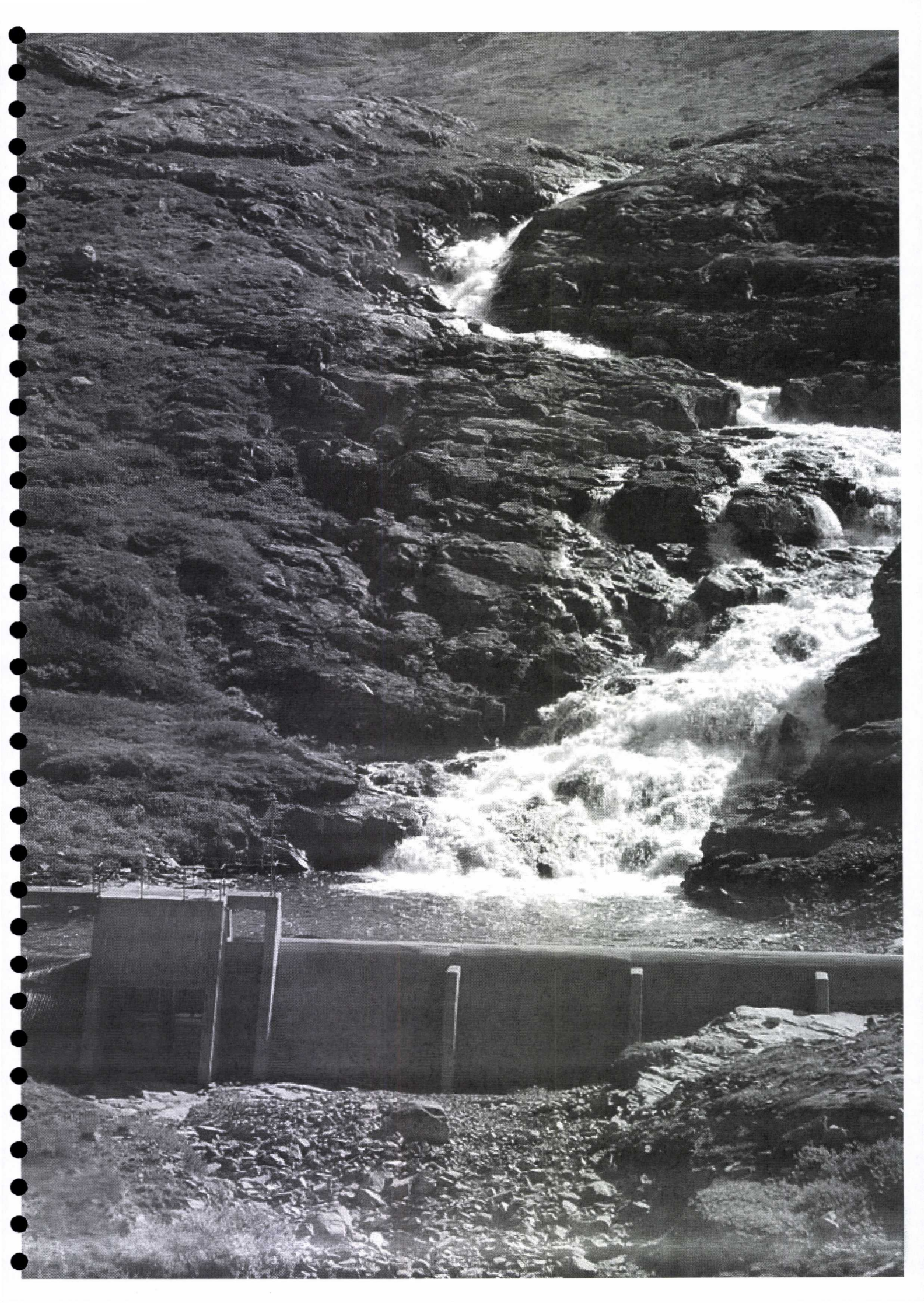
Langsiktige aksjer og andeler

Langsiktige aksjer og andeler hvor Østfold Energi ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Selskap der morselskap eller datterselskap har betydelig innflytelse, normalt mer enn 20 % av aksjekapitalen, er regnskapsført ved at andelen av det tilknyttede selskapets resultat er tatt med som finansinntekt i resultatregnskapet og tillagt/fradragført kostprisen i balansen.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metode. Dette innebærer at man i analysen tar utgangspunkt i foretakets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmen tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.



Noter

Alle tall i hele tusen kr

NOTE 1: DRIFTSINNTEKTER

	2008	2007
Vannkraft	629 761	476 545
Varme	78 911	74 103
Annet inkl. finans	9 951	28 638
Sum driftsinntekter	718 623	579 286

NOTE 2: DRIFTSKOSTNADER

	2008	2007
Drifts- og vedlikeholdskostnader anlegg	43 111	42 229
Erstatningskostnader	5 082	4 158
Energikostnader	6 219	3 917
Eiendomskostnader	4 274	16 252
Andre administrasjonskostnader	26 736	20 830
Sum	85 422	87 386

NOTE 3: LØNSKOSTNADER

	2008	2007
Lønn	47 646	41 819
Arbeidsgiveravgift	8 656	7 847
Pensjonskostnader	16 069	16 931
Andre ytelser	1 142	2 605
Sum lønnskostnader	73 513	69 202

Gjennomsnittlig antall ansatte: 90 87

Godtgjørelse til ledende ansatte og styret

Navn	Tittel	Lønn/honorar	Pensjonskostn	Lån
Rolf M. Gjermundsen	Administrerende direktør	1 393	240	195
Tommy Fredriksen	Direktør strategi og utvikling	986	211	140
Øivind Utne	Direktør produksjon og handel	879	290	97
Per Ove Torper	Økonomidirektør	879	179	74
Egil Ullebø	Styrets leder	172		
Jan Engsmyr	Styrets nestleder	71		
Øvrige styremedlemmer		594		

Øvrige styremedlemmer får en godtgjørelse på TNOK 49 pr. styremedlem pr. år.

Adm.direktør har seks måneders oppsigelsestid. Ved opphør av arbeidsforholdet har han på visse vilkår rett til lønn i 24 måneder. Adm.direktør har avtale om fratredelse fra og med fylte 65 år med en pensjon tilsvarende 80 % av lønn på pensjoneringstidspunktet gjeldende frem til offentlig pensjonsalder i henhold til KLPs bestemmelser.

Adm.direktør deltar i selskapets bonusordninger på samme betingelser som de øvrige ansatte i selskapet.

Konsernledelsen har rentefrie lån med nedbetalingstid over 4-5 år.

Det er ikke ytet lån eller stilt garantier til styreleder eller andre nærstående parter.

Øvrige ansatte har rentefrie lån i selskapet. Saldo pr. 31.12.2008 er TNOK 1 300. Lånene avdras over 1-2 år.

Revisor

Godtgjørelse til Ernst & Young AS fordeler seg slik:

	2008	2007
Lovpålagt revisjon	243	247
Attestasjonstjenester	7	8
Skatterådgivning	42	32
Andre tjenester	132	278
Sum	424	565

Beløpene er ikke inkludert merverdiavgift.

NOTE 4: PENSJONSFORPLIKTELSE

Selskapets pensjonsansvar i forhold til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen er dekket gjennom pensjonsordning i Kommunal Landspensjonskasse (KLP). Denne ordningen gir en definert ytelse i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor.

De aktuariemessige forutsetningene for beregningene er basert på retningslinjer fra NRS. Beregningene er inklusive arbeidsgiveravgift.

I tillegg til den ordinære tariffestede tjenstepensjonsordningen kommer ytelser i form av avtalefestet pensjon. Regnskapsmessige forpliktelser og kostnader som følge av AFP inngår i beregningen.

Den aktuariemessige beregningen er basert på risikotabeller. Risikotabellen for død, K2005, er basert på beste estimat for populasjonen i Norge.

Pensjonskostnad	2008	2007
Årets opptjening	7 181	6 625
Rentekostnad	14 973	14 706
Brutto pensjonskostnad	22 154	21 331
Forventet avkastning	-11 769	-10 920
Resultatført estimatavvik	2 933	3 781
Netto pensjonskostnad	13 318	14 192
Administrasjonskostnad	765	647
Periodisert arbeidsgiveravgift	1 986	2 092
Total kostnad	16 069	16 931

Pensjonsforpliktelse	2008	2007
Brutto påløpt forpliktelse	325 890	320 518
Pensjonsmidler	219 907	203 078
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	105 983	117 440
Ikke resultatført estimatavvik	-72 968	-84 273
Balanseført netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	33 015	33 167
Arbeidsgiveravgift	4 655	4 677
Netto balanseført forpliktelse	37 670	37 844

Forutsetninger for beregningene:

Årlig avkastning	5,80 %	5,75 %
Diskonteringsrente	3,80 %	4,70 %
Årlig lønnsvekst	4,00 %	4,50 %
Årlig vekst i G	3,75 %	4,25 %
Antall aktive	91	91
Antall pensjonister/oppsatte	404	403

NOTE 5: FINANSPOSTER

Investering i tilknyttet selskap	2008	2007
Andel fra investering i datterselskap/tilknyttet selskap	-4 458	-2 272
Sum	-4 458	-2 272

Finansinntekter

Renter av bankinnskudd	8 805	7 901
Andre renteinntekter	26 040	21 057
Valutagevinster	21 047	12 347
Andre finansinntekter	32 620	128 814
Sum	88 512	170 119

Finanskostnader

Renter på lån	51 008	40 213
Andre rentekostnader	207	1 477
Valutatap	79 860	11 479
Andre finanskostnader	102 122	632
Sum	233 197	53 801

NOTE 6: KUNDEFORDRINGER

	2008	2007
Kundefordringer	23 864	40 707
Avsetning til tap på krav	-400	-400
Sum	23 464	40 307

NOTE 7: KORTSIKTIGE PLASSERINGER

	2008	2007
Sertifikater	60 494	29 720
Obligasjoner	347 700	348 936
Aksjer	50 769	100 615
Eiendomsinvesteringer	23 943	35 231
Sum	482 906	514 502

Selskapet har en betydelig kapitalforvaltning som forvaltes etter fastsatte kriterier med definerte rammer for likviditet, kreditt- og avkastningsrisiko. De kortsiktige verdipapirene blir vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Den generelle lavkonjunktoren påvirker selskapets portefølje og porteføljen er nedskrevet med ca. MNOK 64 pr. 31.12.

NOTE 8: AKSJER OG EIERANDELER I DATTERSELSKAP

	Anskaff. tidspunkt	Forretningskontor	Eier andel
Viking Kraft AS	1998	Sarpsborg	100 %
Naturgass Østfold AS	2000	Sarpsborg	100 %
Eurokraft Norge AS	2000	Sarpsborg	100 %
Ingeniørfirmaet Bastøe & Andersen AS	2000/2004	Sarpsborg	100 %
Naturgass Øst AS	2004/2006	Sarpsborg	100 %
Bio Varme Sarpsborg AS	2007	Sarpsborg	60 %

NOTE 9: **INVESTERING I TILKNYTTET SELSKAP/ LÅN TIL TILKNYTTET SELSKAP**

Investering	Forr.-kontor	Andel	Bokført verdi 1.1.	Investert 2008	Andel resultat 2008	Bokført verdi 31.12.
Kvalheim Kraft AS	Drammen	5 0%	4 821	0	21	4 842
Zephyr AS	Sarpsborg	33 %	617	0	-4 938	0
Norsk Grønnkraft AS	Sarpsborg	25 %	13 562	0	490	14 052
BB-Rasten AS	Lærdal	40 %	0	400	-31	369
Sum			19 000	400	-4 458	19 263

Andel årets resultat i tilknyttede selskap er medtatt som inntekt fra investering i tilknyttet selskap.

Eierandelen i tilknyttede selskap er medtatt som anleggsmiddel i balansen. Andelene er vurdert til kostpris regulert for andel av resultat etter skatt og avskrivning på merverdier.

Zephyr AS er et utviklingsselskap innenfor vindkraft.

Selskapet endret i 2008 regnskapsprinsipp med hensyn til vurdering av prosjekter og dette medførte en kostnadsføring av tidligere balanseførte prosjekter. Selskapet er finansiert med egenkapital og lån fra eierene og Østfold Energis andel av årets underskudd er avsatt under kortsiktig gjeld.

Lån til tilknyttet selskap	2008	2007
Kvalheim Kraft AS	5 000	5 000
Norsk Grønnkraft AS	50 000	50 000
Haram Kraft AS	250	250
Zephyr AS	4 329	2 300
BB-Rasten AS	600	0
Sum	60 179	57 550

Lånet til Kvalheim Kraft AS er et ansvarlig lån som forfaller i sin helhet i 2022.

Lånet til Norsk Grønnkraft AS er avdragsfritt de første 5 år og skal deretter nedbetales lineært over de 20 påfølgende år. Første avdrag forfaller i 2009.

Lånet til Haram Kraft AS skal nedbetales over 20 år fra og med det året vindkraftverket har kommet i ordinær drift.

Lånet til Zephyr AS har en kredittramme på TNOK 7 000 og og forfaller i sin helhet i 2017.

Lånet til BB-Rasten AS er et ansvarlig lån som er rente- og avdragsfritt de første 5 år. Deretter skal lånet nedbetales lineært over de neste 20 år. Første avdrag forfaller i 2013.

NOTE 10: **AKSJER/ANDELER**

	Andel	Kostpris	Bokført verdi
Hafslund ASA – A-aksjer	4,5 %	251 846	251 846
Hafslund ASA – B-aksjer	0,0 %	18	18
Rygge sivile lufthavn AS	15,0 %	69 242	69 242
Andre andeler		7 546	3 382
Sum aksjer		328 652	324 488

Markedsverdi (børskurs) på Hafslund ASA-aksjene pr.

31.12.2008 var hhv. TNOK 356 297 for A-aksjene og TNOK 266 for B-aksjene. Verdien på aksjene pr. 16.03.2009 utgjør hhv. TNOK 267 873 for A-aksjene og TNOK 200 for B-aksjene.

NOTE 11: **BETALINGSMIDLER**

Av betalingsmidler er TNOK 4 053 bundet på skatte-trekkkonto. Videre er TNOK 4 546 bundet på depot-konto knyttet til handel på Nord Pool, og TNOK 200 bundet opp som sikkerhetsstillelse hos Statnett.

Konsernet har en ubenyttet garantiramme tilsvarende MNOK 300 i DnBNOR som sikkerhet for handel på Nord Pool.

Østfold Energi-konsernet har et konsernkontosystem hvor datterselskapene deltar. Alle selskapene er solidarisk ansvarlig for trekk på kontoen. Konsernkontoinnehaver er Østfold Energi AS.

NOTE 12: **LÅN**

	2008	2007
Obligasjonslån	330 000	330 000
Gjeldsbrevlån	394 141	367 318
Sertifikatlån	0	70 000
Sum	724 141	767 318

Til noen av lånene er det knyttet covenants, blant annet krav om 30 % egenkapitalandel og minimum 2/3 offentlig eie.

Vilkårene er oppfylt og forventes oppfylt de neste 12 mnd.

Långiver og beskrivelse	Valuta	TEUR	TNOK	Forfall	Gj.sn. rente
Landesbank Baden-Württemberg	EUR	20 000	193 666	aug 10	4,67 %
Den Nordiske Investeringsbank	EUR	6 893	52 500	mai 10	4,54 %
Den Nordiske Investeringsbank	EUR	15 000	147 975	mai 15	4,96 %
Obligasjonslån	NOK		330 000	mai 12	6,09 %
Sum			724 141		

Alle lån har en flytende rente pr. 31.12.2008. Det er kun lån i Den Nordiske Investeringsbank med restverdi TEUR 6 893 som er valutasikret.

Gjeld som forfaller mer enn fem år etter regnskapsårets slutt

	2008	2007
Gjeldsbrevlån/obligasjonslån	40 365	119 415

NOTE 13: PANTSTILLELSER

Selskapet har ikke stillet sikkerhet i form av pant i kraftverk og fallrettigheter, men flere innlån løper med klausul om negativ pantsettelse.

NOTE 14: VARIGE DRIFTSMIDLER

	Fall-rettigheter	Totalt imm. eiendeler
Anskaff.kostnad 01.01	428	428
Årets tilgang	0	0
Årets avgang	0	0
Anskaff.kostnad 31.12	428	428
Akk. avskr.	0	0
Bokført 31.12	428	428
Årets avskrivning	0	0

	Maskiner, inventar	Vannkraft-anlegg	Bygninger, anlegg, tomter	Energi-gjenvinnings-anlegg	Anlegg under utførelse	Totalt varige driftsmidler
Anskaff.kostnad 01.01	89 172	1 748 633	85 546	162 327	7 945	2 093 623
Årets tilgang	7 797	746	535	3 853	45 154	58 085
Årets avgang	5 689	0	38 400	0	0	44 089
Anskaff.kostnad 31.12	91 280	1 749 379	47 681	166 180	53 099	2 107 619
Akk. avskr./nedskr.	56 223	847 651	13 257	49 682	0	966 813
Bokført 31.12	35 056	901 728	34 424	116 498	53 099	1 140 805
Årets avskrivning	7 177	48 671	1 256	10 928		68 032
Årets nedskrivning	14 066			9 333		23 399
Økonomisk levetid	3–10 år	10–50 år	20–40 år	15–20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

Anlegg under utførelse består i all hovedsak av prosjekter knyttet til rehabilitering av dammer i Lærdal samt bygging av varmesentral i Halden.

Østfold Energi AS har ikke leieavtaler av vesentlig betydning.

NOTE 15: NEDSKRIVNING DRIFTSMIDLER

Gjenvinnbart beløp for energigjenvinningsanlegget i Rakkestad er lavere enn balanseført verdi. Det er derfor foretatt en nedskrivning til bruksverdi. Nedskrivningen fordeler seg på gruppene maskiner/inventar og energigjenvinningsanlegg.

NOTE 16: SKATT

Midlertidige forskjeller

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet med utgangspunkt i de midlertidige forskjellene mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier samt skattemessig underskudd til fremføring. Alle beregninger er basert på en nominell skattesats på 28 %. Utsatt skattefordel er balanseført i den utstrekning det er overveiende sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden.

Midlertidige forskjeller	2008	2007
Omløpsmidler	-400	-400
Anleggsmidler	-511 249	-501 023
Andre forskjeller	-38 972	-40 303
Sum	-550 621	-541 726
28 % utsatt skatt/(-) skattefordel	-154 174	-151 683
Midlertidige forskjeller grunnrentebeskatning	-512 314	-519 412
Utsatt skattefordel på midlertidige forskjeller grunnrenteskatt	-153 694	-155 824
Utsatt skattefordel på fremførbar negativ grunnrenteskatt	-141 990	-164 660
Sum utsatt skattefordel grunnrentebeskatning	-295 684	-320 484
Total utsatt skattefordel	-449 858	-472 167

Betalbar skatt

Årets grunnlag for inntektsskatt fremkommer som følger:

	2008	2007
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	232 297	387 700
Permanente forskjeller	88 171	-115 727
Endring i midlertidige forskjeller	8 925	-29 554
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	329 393	242 419

Betalbar skatt i balansen	2008	2007
Betalbar skatt	92 229	68 981
Betalbar grunnrenteskatt	64 434	31 055
Skatt på konsernbidrag	-24	-29
Betalbar skatt i balansen	156 639	100 007

Naturressursskatt

Årets naturressursskatt:

Egenproduksjon 1 720 GWh x 1,3 øre/kWh	22 356	21 802
--	--------	--------

Spesifikasjon av årets skattekostnad

	2008	2007
Betalbar naturressursskatt	22 356	21 802
Betalbar overskuddsskatt fratrukket utlignet naturressursskatt	69 874	47 179
Betalbar grunnrenteskatt	64 434	31 055
Endring utsatt skattefordel	22 309	-14 853
For lite/mye avsatt tidligere år	-1 215	143
Sum skattekostnad	177 758	85 326

Grunnrenteskatt

Med utgangspunkt i det enkelte kraftverk beregnes salgsinntektene ut fra årets timesoppløste spotmarkedspriser multiplisert med produksjonen i tilhørende tidsavsnitt med unntak av konsesjonskraft og visse nærmere bestemte kontrakter. Gevinst ved realisasjon av driftsmidler som benyttes i kraftproduksjonen, medtas. Tap ved realisasjon av driftsmidler, skattemessige avskrivninger samt øvrige kostnader tilordnet kraftverket fratrekkes som for overskuddsskatten. Utover dette gis det fradrag for en friinntekt beregnet ut fra skattemessig verdi på driftsmidlene multiplisert med en normrente.

NOTE 17: EGENKAPITAL

	Aksje-kapital	Annen egenkap.	Sum
Egenkapital pr. 01.01.	70 000	1 572 870	1 642 870
Andre endringer		-5	-5
Årets utbytte		-150 000	-150 000
Avgitt konsernbidrag		-63	-63
Årets resultat		54 539	54 539
Egenkapital pr. 31.12.	70 000	1 477 341	1 547 341

NOTE 18: AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen i Østfold Energi AS består av følgende aksjeklasser:

	Antall	Pålydende	Balanseført
Ordinære aksjer	70 000	1 000	70 000

Eierstruktur

Aksjonærene i Østfold Energi AS pr 31.12. er:

	Antall	Eierandel	Stemmeandel
Østfold fylkeskommune	35 000	50,00 %	50,00 %
Sarpsborg kommune	10 000	14,29 %	14,29 %
Moss kommune	5 000	7,14 %	7,14 %
Halden kommune	5 000	7,14 %	7,14 %
Askim kommune	3 000	4,29 %	4,29 %
Fredrikstad kommune	3 000	4,29 %	4,29 %
Eidsberg kommune	2 000	2,86 %	2,86 %
Aremark kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Hobøl kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Marker kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Rømskog kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Skiptvet kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Spydeberg kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Våler kommune	1 000	1,43 %	1,43 %
Sum	70 000	100,00 %	100,00 %

NOTE 19: KONTRAKTSFORPLIKTELSE KRAFTPRODUKSJON

Østfold Energi AS har utarbeidet en risikohåndbok som beskriver metoder og systemer for å overvåke selskapets risikoeksponering. Selskapet handler på en produksjonsportefølje og en tradingportefølje. Hver portefølje har fått tildelt sine retningslinjer og risikorammer. Produksjons- og tradingporteføljens risiko blir beregnet ut fra at det er satt en begrensning på forventet resultat ved en prosentvis prisendring på den åpne posisjonen fra en dag til den neste.

Kontrakter pr. 31.12.2008

(Samlet kvantum i GWh innenfor periodene)

	1 år	2-5 år	5-10 år
Salg fysiske kontrakter (konsesjonskraft) *	134	536	670
Salg finansielle kontrakter	692	164	0
Sum salgskontrakter	826	700	670

* Avtalene knyttet til konsesjonskraft er evigvarende.

I henhold til selskapets etablerte regnskapsprinsipper og etter en vurdering av foreliggende kontrakter, foreligger ikke krav til regnskapsmessig avsetning for mulige fremtidige tap.

NOTE 20: TERMINKONTRAKTER

Selskapet har følgende salgskontrakter pr. 31.12.08

Valuta	Beløp	Snittpris	Forfall
TEUR	40 105	8,282	2009
TEUR	39 000	8,479	2010
TEUR	31 000	8,719	2011
TEUR	17 500	9,120	2012
Sum	127 605	8,563	

NOTE 21: MAGASINBEHOLDNING OG PRODUKSJON

For regnskapsåret 2008 gjelder følgende hovedtall hva gjelder magasinbeholdninger:

Magasinbeholdning pr. 01.01.08	628	GWh	67,5 %
Magasinbeholdning pr. 31.12.08	610	GWh	65,6 %
Midlere beholdning siste 10 år	617	GWh	66,3 %
Produksjon 2008	1 942	GWh	
Midlere produksjon	1 679	GWh	

NOTE 22: OPPLYSNINGER OM KRAFTPRODUKSJONEN

Tistedalsfoss kraftstasjon

Østfold Energi AS har en evigvarende rettighet til å ta ut 16,27 % (ca. 13 GWh) til selvkost fra Tistedalsfoss. Rettighetene er ikke notert i balansen, og selvkost medtas årlig som en kraftkjøpskostnad.

Stuvane kraftverk

Stuvane kraftverk har hjemfall til Lærdal kommune i 2013. I de påfølgende 25 år foreligger en avtale med Lærdal kommune om rett og plikt til å kjøpe all produksjon fra Stuvane kraftverk til avtalte betingelser.

NOTE 23: FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Det legges vekt på at konsernet skal ha en risikoprofil i samsvar med konsernets kapitalbase og aksjonærpolitikk. Det er utarbeidet en metode for vurdering av de viktigste risikoområdene med tilhørende tiltak for å oppnå ønsket risiko.

Finansiell risiko

Østfold Energi har utarbeidet en finansstrategi som et hjelpemiddel for å styre finansiell risiko.

Valutarisiko

Kraftkontrakter avregnes over den nordiske elbørsen Nord Pool i euro. Selskapet hadde pr 31.12.08 inngått terminkontrakter for salg av euro (jfr note 19).

Terminkontrakter i euro sammen med valutamån i euro er gjort for å sikre fremtidige kontantstrømmer fra salg av kraft til markedspriser fastsatt i euro. Terminkontraktene er vurdert som sikringsinstrumenter. Utover kraftkontraktene, valutaterminene og valutamån har ikke selskapet poster av betydning som påvirkes av svinginger i valutakursene.

Kredittrisiko

Østfold Energi påtar seg kredittrisiko hovedsakelig gjennom plasseringer av overskuddslikviditet hos utstedere av verdipapirer. Østfold Energi har som strategi å begrense kredittrisikoen gjennom å inngå avtaler med anerkjente og solide motparter.

Renterisiko

Finansstrategien fastlegger rammer for rente-eksponeringen både hva gjelder plasseringer og langsiktig finansiering.

Gjennomsnittelig durasjon for plasseringer og finansiering pr 31.12.08 er hhv 0,68 år og 0,23 år.

Selskapet benytter i noen tilfeller renteswapper for sikring av renten på finansieringen.

Likviditetsrisiko

Selskapet påtar seg likviditetsrisiko ved at inn- og utbetalinger ikke skjer på samme tid. For å redusere denne risikoen har selskapet en likviditetsreserve i form av bankinnskudd, fondsplasseringer og trekkrettigheter.

Markedsrisiko

Østfold Energis hovedvirksomhet er produksjon av og handel med kraft. Ettersom markedet har et stort innslag av vannkraft, og tilgangen på vann varierer sterkt fra år til år, vil priser og produksjonsevne kunne variere betydelig. Dette kan gi betydelige utslag på Østfold Energis resultat. Produksjon og pris er ofte negativt korrelert, dvs. at mye vann og høy produksjon medfører lav pris, og vice versa. Dette medfører en naturlig demping av det totale utfallsrommet for resultatet. I tillegg til dette driver Østfold Energi aktiv risikostyring i forhold til den aktuelle markedssituasjonen. Det er selskapets strategi på lang sikt å oppnå en høyest mulig inntjening fra produksjonen sett i forhold til foretakets risikokriterier.

Østfold Energis andre vesentlige forretningsområde er drift av energigjenvinningsanlegg. Råvarene til energigjenvinningsanleggene er avfall. Tilgangen på avfall er konkurranseutsatt og sterkt påvirket av rammevilkår. Selskapet har inngått kontrakter om kjøp av avfall som sikrer god drift av energigjenvinningsanleggene til priser som gjelder i markedet.

Risiko finansielle kraftkontrakter

Østfold Energi benytter i stor utstrekning terminkontrakter og andre finansielle instrumenter til å sikre inntektene. Bakgrunnen for dette er den store usikkerheten som knytter seg til kraftsalgsinntekter. Inntektene avhenger av en volatil spotpris og produksjonsevnen til enhver tid. I denne sammenheng er det ingen forskjell mellom fysiske og finansielle kontrakter som handles bilateralt eller via megler, eller finansielle kontrakter i terminmarkedet (Nord Pool). Prisen vil hovedsakelig være den styrende faktor når en velger handelsform. Østfold Energi vil ved inngåelse av nye kontrakter legge vekt på at disse er gode i forhold til eksisterende kraftkontrakter og utfallsrommet for både egenproduksjon og spotpriser. For å optimalisere forventet inntjening uten at nedsiderisikoen øker, justeres kontraktsporteføljen kontinuerlig. Kontraktshandelen skal derfor bidra til å stabilisere selskapets årlige inntekter. I tillegg til sikringshandel bruker Østfold Energi finansielle derivater til å ta begrensede kortsiktige posisjoner i egen portefølje. Det er etablert retningslinjer for graden av eksponering i markedet.

NOTE 24: MILJØ

Energigjenvinningsanleggene er underlagt konsesjonsvilkår gitt av Fylkesmannen i Østfold med hensyn til utslipp til luft.

Avfallsstoffer fra produksjonsprosessene tas forskriftsmessig vare på og transporteres til godkjente mottaksanlegg.

Selskapet driver en kontinuerlig forbedringsprosess når det gjelder utslipp til luft og håndtering av avfall.

Det var ingen meldepliktige utslipp i løpet av 2008. Alle konsesjonsvilkår er overholdt gjennom året.

Kontantstrømoppstilling

Alle tall i hele tusen kr

	2008	2007
Årets resultat før skattekostnad	232 297	387 700
Gevinst/tap ved salg av driftsmidler	-2 444	-5 510
Betalbare skatter	-101 222	-99 864
Verdiendring urealiserte poster	155 266	-10 898
Ordinære avskrivninger	68 032	67 200
Nedskrivninger	23 399	0
Tilført fra årets virksomhet	375 328	338 628
Endring kortsiktige plasseringer	31 596	46 682
Endring kundefordringer	16 843	-15 522
Endring andre kortsiktige fordringer	26 885	-13 828
Endring leverandørgjeld	-1 187	-4 138
Endring andre kortsiktige poster	-116 251	-67 303
Likviditetsendringer fra driften	-42 114	-54 109
Investeringer	-12 931	-43 229
Investering i datter-/tilknyttet selskap	10 311	-600
Endring arbeid under utførelse	-45 154	20 955
Mottatt utbytte	16 843	93 786
Salg av driftsmidler	25 318	64 991
Endring aksjer	-2 418	-57 912
Endring i langsiktige fordringer	-12 574	-17 086
Netto likviditetsendringer fra investeringer	-20 605	60 905
Opptak av nye lån	60 000	0
Utbetalt utbytte	-160 000	-295 200
Avdrag lån	-166 800	-67 188
Netto likviditetsendringer fra finansiering	-266 800	-362 388
Netto endring likvider	45 809	-16 964
Likviditetsbeholdning pr. 1. januar	123 230	140 194
Likviditetsbeholdning pr. 31. desember	169 129	123 230

Revisors beretning



Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Solgård Skog 104, NO-1509 Moss
Postboks 720 Krapfoss, NO-1509 Moss

Foretaksregisteret: NO 978 399 387 MNA

Tlf.: +47 69 25 30 08

Fax: +47 69 25 57 78

www.ey.no

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til generalforsamlingen i
Østfold Energi AS

Revisjonsberetning for 2008

Vi har revidert årsregnskapet for Østfold Energi AS for regnskapsåret 2008, som viser et overskudd på kr 54 539 000 for morselskapet og et underskudd på kr 451 478 000 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over endringer i egenkapitalen og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av morselskapets regnskap. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- selskapsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge
- konsernregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets økonomiske stilling 31. desember 2008 og av resultatet, kontantstrømmene og endringene i egenkapital i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Moss, 31. mars 2009
ERNST & YOUNG AS

Per Harald Eskedal

Per Harald Eskedal
statsautorisert revisor

Den operative virksomheten

Østfold Energis operative virksomhet omfatter produksjon av vannkraft og termisk energi. Vannkraftproduksjonen finner sted i selskapets vannkraftanlegg i Indre Sogn og Østfold og ved vindparken i Vågsøy kommune. Produksjonen av termisk energi skjer ved energigjenvinningsanleggene i Rakkestad og Sarpsborg. Her omdannes avfall til varmeenergi som leveres til lokale næringskunder.

VIRKSOMHETSOMRÅDE VANNKRAFT

Det har vært god drift ved selskapets kraftstasjoner, og årsproduksjonen ble på 1 942 GWh uten vanntap av betydning. Ved utløpet av 2008 var det gått 6,7 år siden organisasjonen i Indre Sogn sist hadde en personskade med fravær. Brekke og Ørje kraftstasjoner er driftet av Halden Kraftproduksjon AS.

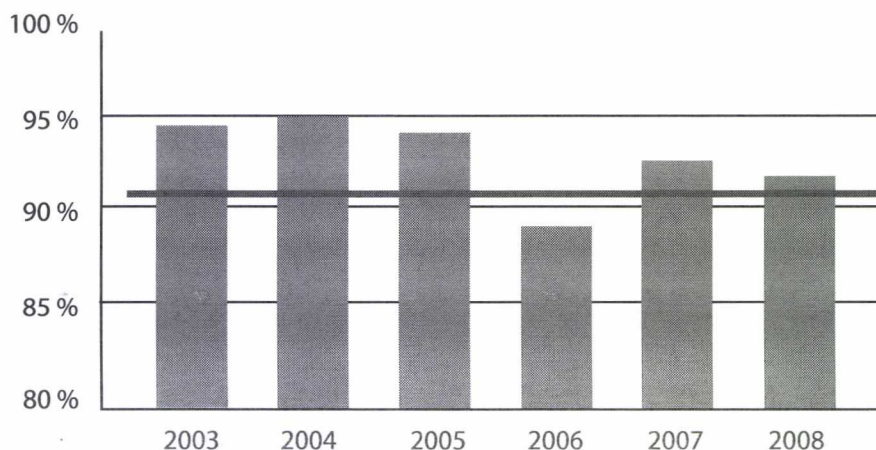
Kraftverkene i Indre Sogn

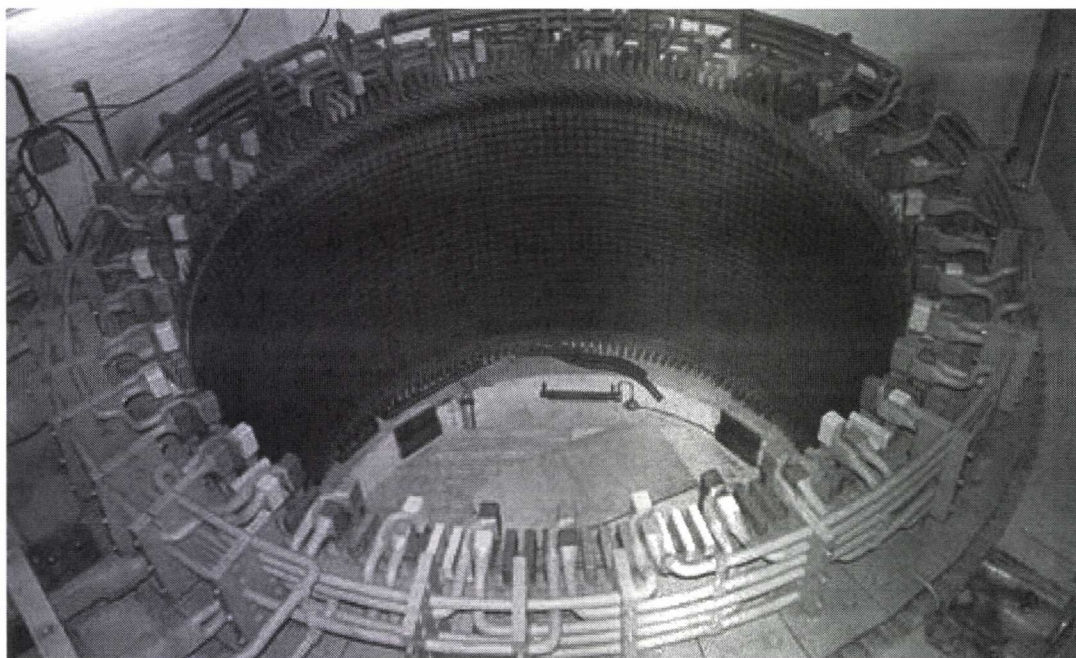
Den store utfordringen i 2008 har vært rehabiliteringen av Øljusjøen pumpekraftstasjon som er det største prosjektet som har vært gjennomført siden anleggene i Borgund ble satt i drift i 1974. I tillegg startet man opp den pålagte ombyggingen av dammene i Borgund.

Selskapet måler kontinuerlig anleggenes tilgjengelighet og har satt mål for denne. I 2008 var tilgjengeligheten på 92,0 % som er bedre enn målsettingen på 90,7 %, men noe lavere enn gjennomsnittet på 92,9 %. Den vesentligste grunn til avviket var rehabiliteringen av Øljusjøen. Det viktige er at den uforutsette utilgjengeligheten er lavest mulig, og for 2008 var denne godt under gjennomsnitt.

Selskapet deltar i en årlig benchmarking som omfatter de fleste større vannkraftprodusentene i landet. Også i 2008 var Østfold Energi blant de tre mest effektive selskapene når det gjaldt den operative driften.

Tilgjengelighet ved kraftstasjonene





Rehabiliteringen av Øljusjøen pumpekraftstasjon i 2008 er det største prosjektet som har vært gjennomført siden Borgund-anleggene i ble satt i drift i 1974. Her et bilde av statoren som er den stasjonære delen av generatoren.

Borgund Kraftverk

Den planlagte rehabiliteringen av Øljusjøen pumpekraftstasjon ble utført i perioden juli–november. Løpehjulet er skiftet, generatoren er rengjort og overhålet med nye kiler. Det er også skiftet turbinregulator, og oljetrykksanlegget er byttet ut til 140 bars anlegg som reduserer oljemengdene fra 3 000 til 300 liter. Aggregatet ble startet opp i prøvedrift 20. november, og 25. november ble første pumpestart gjennomført. De foreløpige beregninger viser at man har fått økt pumpekapasiteten fra ca. 15 til 17,5 m³/s som spesifisert i kontrakten med GE-Hydro, nå Rainpower. De endelige tall for virkningsgrad og pumpekapasitet får man når målinger blir utført i mars 2009.

Rehabiliteringen av stasjonen ble utført uten skader med fravær, og det er nedlagt over 2 000 egne timer i prosjektet. Totalkostnaden ble ca. 24 mill. kroner.

De pålagte ombyggingsarbeidene på dammene startet med Dam Øljusjøen etter påske 2008 og ble avsluttet i oktober. Arbeidene så langt er gjennomført iht. planer og budsjett. I 2009 vil en også starte opp arbeidene med Dam Vassetvatn, og disse vil pågå parallelt med arbeidene på Dam

Øljusjøen. Begge dammene er planlagt ferdigstilt i løpet av 2009.

Konsesjon for bygging av Eldrevatn kraftverk ble avslått av NVE, og avslaget ble klaget inn for Olje- og energidepartementet. Departementet var på befaring i området omkring Eldrevatn sommeren 2008, men det foreligger ikke noe svar fra departementet. Eldrevatn kraftverk skal etter planen gi en årsproduksjon på ca. 22 GWh.

Nyset-Steggje Kraftverk

Som beskrevet i årsrapporten for 2007 var det planlagt å reparere kavitasjonsskadene på turbinhjulet i Naddvik i 2008. Ved en planlagt inspeksjon før reparasjonen ble det oppdaget en større sprekk i en skovl, og reparasjonen av hjulet ble mer omfattende enn først antatt. Det ble påkrevd å sette inn reservehjulet for å ikke tape vann. Med bakgrunn i skadene på/erfaringene med løpehjulet er det besluttet å kjøpe inn nytt løpehjul for levering i 2011. Naddvik kraftstasjon har også fått nytt brannvarslingsanlegg i 2008.

Brekke og Ørje kraftstasjoner

Stasjonsbygningen på Brekke er totalrenovert

utvendig i 2008 med meget godt resultat. Driften av Ørje kraftverk har i 2008 vært stabil, og tilgjengeligheten ble 98,7 %. Tilgjengeligheten for Brekke ble 86,9 % som er lavere en måltallet på 91,7 %. En av grunnene til den lave tilgjengeligheten er en ufortutsett revisjon av polene på aggregat 2 etter full jordslutning pga. fuktighet i polisolasjonen. Med bakgrunn i tilstanden på aggregat 2 ble det besluttet å utføre samme revisjon på aggregat 1. Begge revisjonene ble utført sammen med den planlagte revisjonen med rengjøring og lakking av viklingene på begge aggregatene.

Da det var mer tilsig en normalt under revisjonene, og denne ble mer omfattende enn planlagt, ble det registrert et vanntap til en verdi av ca. 0,7 mill. kroner.

Kraftmarkedet

Østfold Energi selger sin kraft i elspotområde NO1, områdepris ref. Oslo. Gjennomsnittlig spotpris i dette området ble 324 kr/MWh, mens gjennomsnittlig systempris ble 369 kr/MWh. Spotprisen ref. Oslo var 118 kr/MWh høyere enn i 2007. Nedenstående kurve viser utviklingen av gjennomsnittlig ukespotpris ref. Oslo gjennom året.

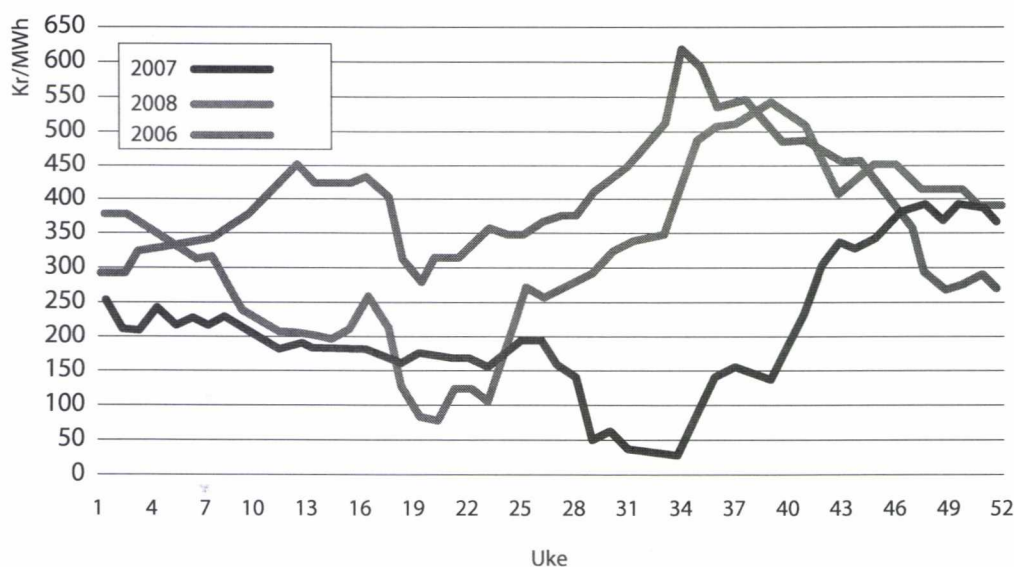
Spotprisene i 2008 var i første halvår preget av meget god hydrologisk balanse og en mild vinter. Det hydrologiske overskuddet var i hele 1. kvartal på

rundt 20 TWh. Månedsmiddeltemperaturen i Norge både i januar og februar var 4,5 grader over normalen. Dette førte til et kjørepress blant vannkraftprodusentene for å få ned magasinene før snøsmeltingen startet. I mars kom det melding om feil på kablene over Oslofjorden, noe som medførte en reduksjon i eksportkapasiteten mot Sverige på 1700 MW. Denne begrensningen var hovedårsaken til at spotprisen ref. Oslo lå betydelig under systemprisen fra og med mars og hele sommeren. Hvis Østfold Energi hadde fått systempris for sin produksjon, ville selskapet hatt en spotinntekt som hadde vært 65 mill. kroner høyere. Dette utgjør 11 % av vår spotomsetning.

Den kraftige økningen i spotprisen utover sensommeren skyldes økt marginalkostnad for kullkraftverkene og en meget tørr september med kun 65 % av normal nedbør. I løpet av sommeren gikk Norden fra et hydrologisk overskudd på 10 TWh til et underskudd på 12 TWh. Etter hvert som vannkraftprodusentene fikk kontroll med magasin-situasjonen, ble vannverdiene justert opp mot marginalkostnaden for kullkraftverkene.

Spotprisen ref. Oslo hadde sin høyeste notering 24. september med en pris på 548 kr/MWh. Utover høsten og frem mot årsskiftet ble tydelig at finanskrisen ville medføre et tilbakeslag i verdens-økonomien, og dette ga en kraftig nedgang i prisene

Ukepriser Elspot ref. Oslo



på fossilt brensel. Både kull- og CO₂-prisene ble mer enn halvert frem mot nyttår. Spotprisen gikk i den samme perioden ned med 160 kr/MWh. Terminprisene for år 2009 falt fra en toppnotering på 560 kr/MWh i begynnelsen av juli til en sluttpris på 380 kr/MWh.

I nedslagsfeltet til selskapets kraftverk i Indre Sogn var snømagasinet ved inngangen til smeltesesongen hele 125 % av normalen. Nedbørsenergien fra og med mai og ut året ble på 75 % av normalen slik at året sett under ett omtrent ble som normalt. Nyttbart tilsig til våre anlegg i Indre Sogn var på 1880 GWh, og vår produksjon ble 263 GWh over normalen.

Ved utgangen av 2008 var det samlede hydrologiske magasininnholdet på 87 % av normalen. Magasinfyllingen var omtrent på normalen, mens det var en svikt i snøakkumuleringen.

Selv med en høy spotpris i august og september ga vår finansielle sikring et positivt bidrag til kraftsalgsinntektene. Grunnet mye snø i fjellet ble det stor produksjon i starten av sommeren med lave priser. Revisjon av Øljusjøen pumpekraftstasjon i fire måneder fra midten av juli førte til begrensninger i kjøring av Borgund Kraftverk i denne perioden. Med Øljusjøen pumpekraftverk inne ville produksjonen ha vært høyere i september og oktober. Selskapets gjennomsnittlige salgpris ble 104 % av årets spotpris.

Kraftproduksjon	2008	2007
Borgund	1 181 GWh	1 250 GWh
Stuvane	208 GWh	214 GWh
NSK	487 GWh	590 GWh
Østfoldverkene	66 GWh	56 GWh
Sum	1 942 GWh	2 110 GWh

I 2008 hadde Norge en kraftproduksjon på 142,7 TWh. Dette er kun 0,1 TWh lavere enn rekordåret 2000. Norge eksporterte 17,3 TWh, mens vi importerte 3,4 TWh. Dette gir et totalforbruk av kraft i Norge på 128,8 TWh som er 0,9 % høyere enn i 2007.

På grunn av finanskrisen og nedgangen i aktiviteten forventes det en nedgang i det samlede elektrisitetsforbruket i Norden opp mot 20 TWh i 2009. Dette, sammen med eventuelt videre fall i marginalkostnaden for kullkraftverk, vil føre til betydelig lavere spotpriser i 2009.



Dagfinn Bentås foretar snømålinger i fjellet for å finne ut hvor store vannmengder nedslagsfeltet rommer.

VIRKSOMHETSOMRÅDE VARME

Østfold Energi eier og driver to energigjenvinningsanlegg. Anleggene ligger i Rakkestad og Sarpsborg kommuner og leverer prosessdamp til industribedrifter.

Sarpsborganlegget

Anlegget mottok 81 600 tonn restavfall. Energileveransen til Borregaard Industrier var ca. 173 GWh. Anlegget oppnådde en Overall Equipment Efficiency (OEE) på 90,3 %. Det ble i løpet av året gjennomført en rekke forbedringsprosjekter innen HMS på anlegget. Blant annet ble det gjort en større oppgradering av miljøanalysatorene, støydemping av sikkerhetsventil samt montering av nye løfteanordninger.

Rakkestadanlegget

Anlegget mottok 9 100 tonn restavfall. Levert energimengde til Sentralvaskeriet for Østlandet, Nortura (Prior) og Idun fra avfallskjelen ble ca. 9,3 GWh. Anlegget oppnådde en Overall Equipment Efficiency (OEE) på 74,7 %. For å styrke anleggets evne til å motta lokalt avfall ble det i løpet av året etablert en bilvekt på anlegget.

Viktige saker for varmekirken

Rammene for avfallshåndtering i Norge er fastlagt gjennom bestemmelsene i forurensningsforskriften og underliggende forskrifter, herunder avfallsforskriften. Forskriften skiller mellom to hovedgrupper avfall:

- Husholdningsavfall, som er avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende
- Næringsavfall, som oppstår i offentlige og private virksomheter og institusjoner

Fra 1. juli 2009 er det forbud mot deponering av nedbrytbart avfall. Det vil si at matavfall (våtorganisk avfall), papir-/kartongavfall, treavfall, tekstilavfall og organisk slam må behandles på andre måter enn ved deponering. Det er vedtatt at det blir forbudt å deponere avfall som inneholder mer enn 10 % nedbrytbart avfall, målt som totalt organisk karbon (TOC) eller glødetap som overstiger 20 %. I praksis vil det bety at det blir forbudt å deponere det aller meste av brennbart materiale fra angitt tidspunkt. Anslagsvis



To av de ansatte innenfor varmekirken, Elisabeth Gabrielsen og Gard Hyllestad, fotografert i energigjenvinningsanlegget i Rakkestad.



Bygging av fjernvarmeanlegg er krevende og forutsetter store og langsiktige investeringer. Energi basert på avfall og biomasse vil være en viktig del av energiomleggingen i Norge i årene fremover. Bildet er fra varmeanlegget ved Halden fengsel.

utgjør dette en mengde avfall på ca. 1 million tonn som deponeres i dag. Det betyr at det i fremtiden vil bli deponert svært lite avfall som bidrar til utslipp av klimagasser. Det antas at innen 2013 vil det være etablert tilstrekkelig behandlingskapasitet, og tillatelse til deponering av nedbrytbart avfall må derfor tidsavgrænses frem til 2013.

Selskapets energigjenvinningsanlegg får sine inntekter dels fra avfallsbesittere som betaling for mottak av avfall (gate fee), dels fra salg av energi til industrikunder. Den største konkurransen i avfallsmarkedet kommer fra svenske energigjenvinningsanlegg. Disse anleggene opererer med en betydelig høyere energipris ut til kundene og presser dermed prisen på mottak av avfall i Norge nedover. Nye avgifter i Sverige har utlignet prisforskjellen noe.

Energigjenvinning ved forbrenning av avfall gir bunnaske som restprodukt. Denne utgjør ca. 15 % av vektmengden som leveres anlegget. Restproduktet er ikke farlig avfall og benyttes i dag som toppdekke på eksisterende avfallsdeponier.

Det er en utfordring for bransjen å finne bedre utnyttelsesområder for bunnasken som i andre land benyttes til bygging av fortau, gangveier o.l. Gjennom bransjeforeningen er Østfold Energi engasjert i arbeidet med å finne alternativ anvendelse.

Videre utvikling av varmeområdet

Den videre utvikling innenfor varmeområdet i Østfold Energi tar utgangspunkt i de to forbrenningsanleggene for avfall (i Sarpsborg og Rakkestad) som selskapet har hatt i drift noen år. Videre er det startet en utvikling av fjernvarme gjennom et flisfyrt anlegg under bygging ved det nye fengselet i Halden, samt utbygging av fjernvarme i Sarpsborg sentrum gjennom selskapet Bio Varmer Sarpsborg AS (Østfold Energi eier 60 %). Østfold Energi har også søkt en rekke konsesjoner for fjernvarme i Østfold, og konsesjoner er allerede mottatt for Spydeberg/Hobøl og Mysen sentrum.

Varmeområdet er et vekstområde med stor konkurranse. Lønnsomheten er en utfordring.

Østfold Energi ivaretar miljøet

Østfold Energi er en kretslopsbedrift. Virksomheten er basert på utnyttelse av naturressurser, og det følger et stort ansvar med ressursforvaltning i en sårbar natur. Østfold Energi ønsker å opptre slik at vi ivaretar miljøet og bevarer tilliten hos myndigheter og publikum.

Behovet for bærekraftige energiløsninger øker. Gode energiløsninger har miljøhensynene innarbeidet som en del av løsningen. Målet er at miljøet suksessivt skal bli bedre ved at energiproduksjonen gjøres mer miljøvennlig samt at vi utvikler nye energiløsninger. Overalt på kloden er myndigheter, politikere, industri og innbyggere opptatt av å øke andelen ren, fornybar energi i sine energisystemer. Aktører som er i stand til å levere bærekraftige energiløsninger – slik norske vann- og vindkraftprodusenter kan – har et stort fortrinn og kan bidra til en mer bærekraftig utvikling. Implementering av EUs fornybardirektiv vil medføre økt satsing på fornybare energiformer, både i Norge og resten av Europa.

Miljøvennlig energi

Østfold Energi har nedfelt samfunnsansvaret i sin visjon og strategi: Langsiktighet, miljøansvar og vilje til utvikling er fremhevet som selskapets grunnverdier. Det skal skapes verdier innenfor storskala vannkraft, småskala vannkraft, vindkraft, krafthandel, termisk energi ved energigjenvinning fra avfall og bioenergi. Østfold Energi produserer ren, fornybar energi i sine vannkraftverk og vindturbiner. Selskapet engasjerer seg i utviklingen av miljøvennlige løsninger for energigjenvinning av avfall.

I overkant av 91 prosent av selskapets energiproduksjon kommer fra fornybare energikilder og innebærer ingen utslipp av klimagasser. Vannkraften sto i 2008 for 1 942 GWh av i alt 2 127 GWh. Vannkraftproduksjonen skjer uten utslipp av farlige stoffer, CO₂ eller andre klimagasser. Selskapet har gode rutiner for håndtering av drivstoff og olje som brukes til transport og drift av utstyr. Likevel kan små utslipp forekomme.

Det er en sentral oppgave for selskapet å drive

kraftverkene på en slik måte at samfunnet tilføres mest mulig energi innenfor de gitte tillatelser og rammer med minst mulig belastning på natur og miljø. Potensielle utbyggingsmuligheter innenfor selskapets regulerte områder er utredet. Det er søkt konsesjon for ett prosjekt, og konsesjonssøknad for et annet er under utarbeidelse.

Østfold Energi har valgt å satse på utbygging av småkraftverk gjennom selskapet Norsk Grønnkraft AS. Foruten Østfold Energi eies selskapet av Akershus Energi, EB Kraftproduksjon og E-CO. Selskapet er en aktiv aktør og har en betydelig produksjonsportefølje.

Vindkraft er et av kjerneområdene i Østfold Energi. Norge byr på store muligheter for vindkraft ettersom vi langs kysten har noen av de beste vindforholdene i Europa og et strømnett med stor reguleringsevne. Østfold Energi eier sammen med Vardar en vindkraftpark på Mehuken i Vågsøy kommune i Sogn og Fjordane. Siden både vei og distribusjonsnett allerede fantes på stedet før vindmølleparken ble reist, har miljøkonsekvensene vært moderate. Eierne er pålagt å følge nøye med i utviklingen av det rike fuglelivet i området.

Gjennom vindkraftselskapet Zephyr som eies av Vardar, Dong Energy og Østfold Energi, har eierne en målsetting om å bli en betydelig vindkraftaktør i Sør- og Midt-Norge.

Verdien av fornybar energi øker

Økende utslipp av klimagasser og økt energiforbruk har gjort fornybar energi mer verdifull i markedet. De siste årene er det etablert flere ordninger som muliggjør omsetning av miljøverdien knyttet til fornybar energi. Denne miljøverdien kan defineres som merverdi ut over normal markedsverdi som følge av at kraftproduksjonen er fornybar og oppfyller spesifiserte

krav. Et eksempel på slike ordninger er sertifikater utstedt av uavhengige sertifiseringsorganer via RECS (Renewable Energy Certificate System) og LECS (Levy Exemption Certificate System), et engelsk sertifikat-program med skattefritak. Østfold Energi selger miljøsertifikater gjennom en forvaltningsavtale med Fortum Markets. I 2008 utgjorde dette salget 1 300 GWh.

Bekjemper lakseparasitt

Lakseparasitten Gyrodactylus Salaris er påvist i Lærdalselva. Direktoratet for Naturforvaltning gjennomførte i 2005 og 2006 en omfattende aluminiumsbehandling av elva for å utrydde parasitten. Det ble gjennomført aluminiumsbehandling også i 2008. Driften av kraftstasjonene har vært tilpasset ønsket om kontrollert vannføring under behandlingsperioden.

Årlig settes det ut ca. 15 000 ørret i regulerte vann i Lærdalsvassdraget. Dette arbeidet har pågått siden anleggene var nye i 1974 og gir grunnlag for et godt fiske. I Nyset-Steggje-vassdragene skjer fiskepleien ved at Årdal kommune årlig tilføres midler i henhold til avtalen.

Rehabilitering av dammer

Etter pålegg fra NVE står selskapet overfor store rehabiliteringsinvesteringer i damanleggene til Borgund Kraftverk. Påleggene er gitt med hjemmel i § 7-3 i Sikkerhetsforskriften. Ombyggingen startet i med Dam Øljusjøen i 2008 og vil pågå i flere år fremover. I praksis skal dammene gjøres tykkere og høyere samt få en luftside av ordnede steinmasser. Disse oppgavene vil medføre anleggsarbeid og masseuttak ved dammene. Det blir lagt vekt på å minimere ulempene for friluftsliv og vilt under arbeidsperioden.

Energigjenvinning et viktig miljøtiltak

Østfold Energi mottar og sluttbehandler restavfall fra husholdninger og næringsliv. Dette restavfallet ville alternativt ha vært levert til deponi. Avfallet forbehandles (kverning og uttrekk av metaller) før det energigjenvinnes i en høyteknologisk forbrenningsovn. Teknologien er norsk og ble utviklet ved SINTEF



og videreutviklet/industrialisert av det norske selskapet Energios. Forbrenningen skjer ved rundt 1 000° C og gir svært lave klimagassutslipp. Årlig omgjøres ca. 90 000 tonn restavfall til varmeenergi i forbrenningsanleggene i Sarpsborg og Rakkestad, tilsvarende ca. 185 GWh (millioner kilowattimer).

Borregaard er største kunde og mottar ca. 93 prosent av varmeenergien. Miljøbesparelsene er betydelige. Årlig erstatter energien fra restavfallet ca. 15 000 tonn tungolje ved Borregaard Fabrikker i Sarpsborg. CO₂-utslippene er netto redusert med ca. 20 000 tonn årlig. Den resterende del av varmeenergien leveres til tre bedrifter i Rakkestad til erstatning for olje, også her med en vesentlig reduksjon i CO₂-utslippene.

«Grønne eiendommer»

Østfold Energi har også gjort sine eiendommer "grønne" ved å kjøpe "grønne sertifikater" tilsvarende kraftforbruket i eiendommene. Det er et signal til omverdenen om at selskapet satser på fornybar energi og tar klimaendringene på alvor. Ikke bare som en stor vann- og vindkraftprodusent i norsk målestokk, men også som utleier av lokaler i Østfold. Den fornybare kraften Østfold Energi kjøper til eiendomsvirksomheten, består av 90 prosent vannkraft og 10 prosent vindkraft.

Miljøbevisst avfallshåndtering

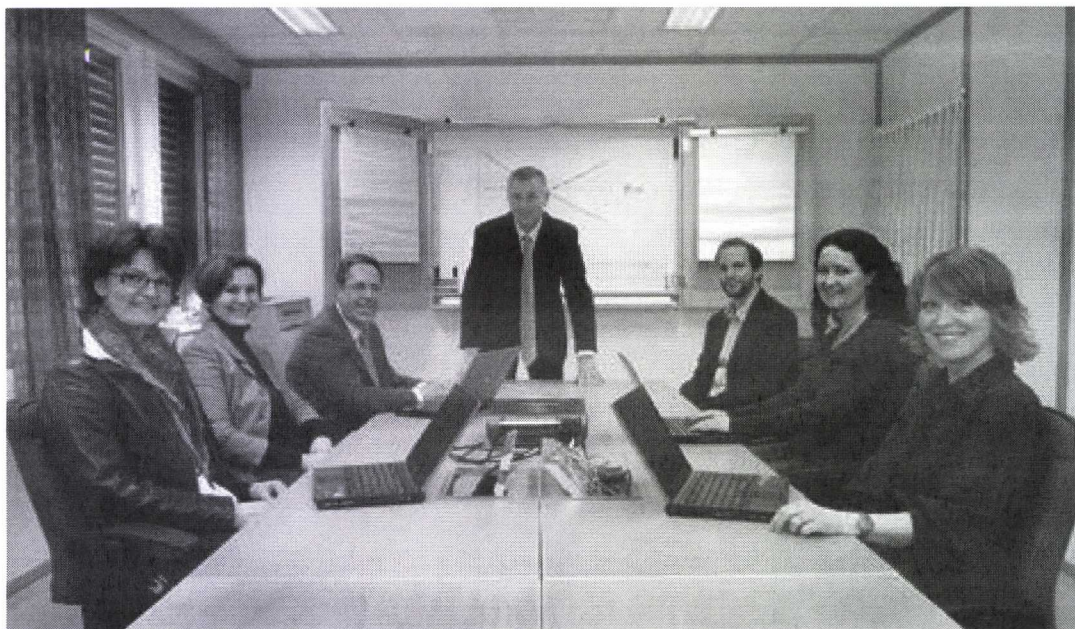
Eiendomsforvaltning i Østfold Energi har ansvaret for avfallshåndteringen ved selskapets eiendommer i Østfold. Denne omfatter blant annet oppsamling av returpapp og -papir, søppel og restavfall fra kantiner, spillolje og -vann fra verksteder og vaskehaller samt elektrisk avfall og batterier. Vår leverandør på avfallsområdet bistår oss i arbeidet med å ta miljøansvar ved å gjennomføre en forskriftsmessig og forsvarlig behandling av avfallet. I tillegg er leverandøren forpliktet til å yte rådgivning i tilknytning til selskapets avfallsområder.

Inkluderende arbeidsliv

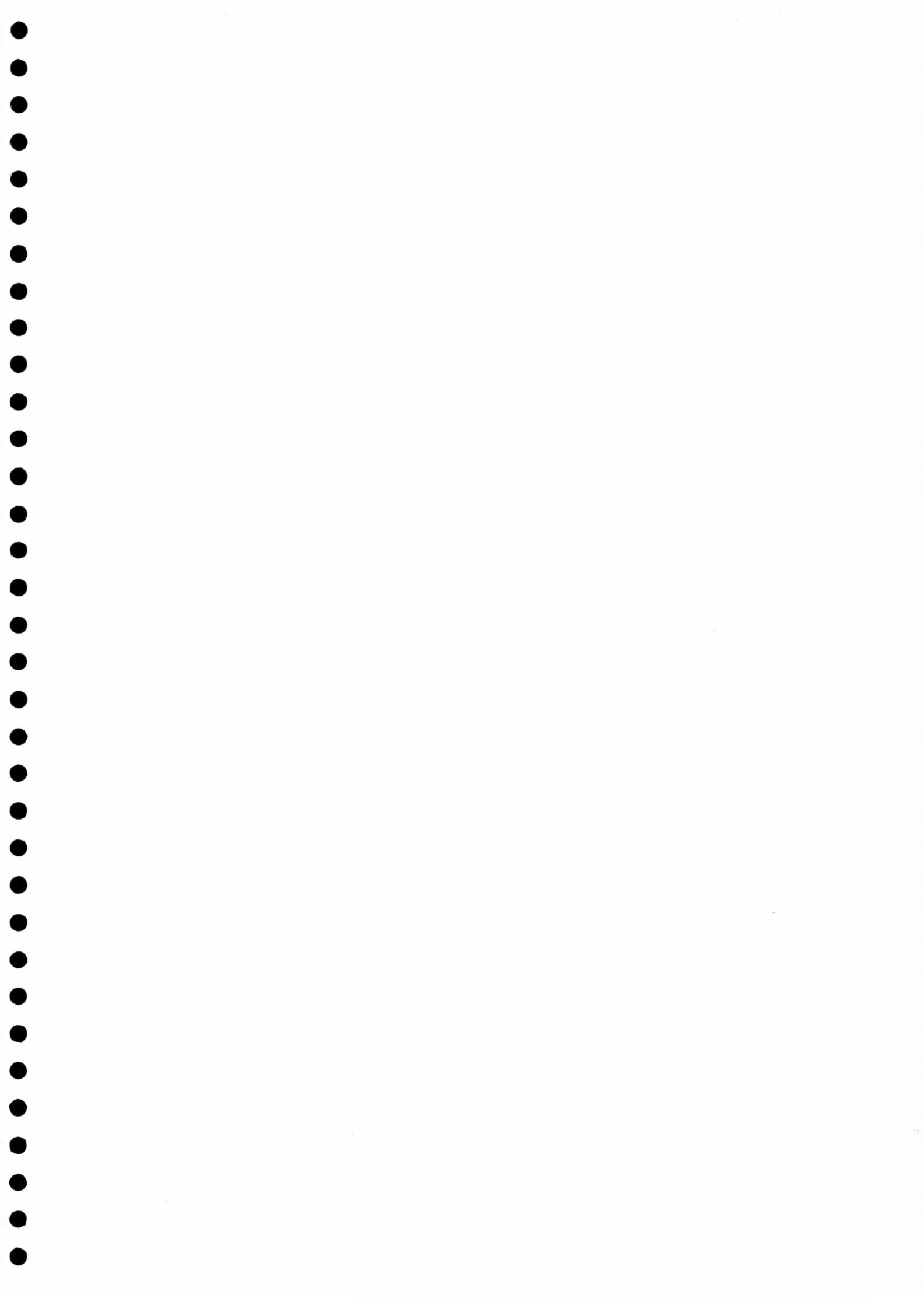
Østfold Energi legger vekt på å bevare og videreutvikle det gode arbeidsmiljøet selskapet har stått for gjennom mange år. I nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner arbeides det med å finne gode løsninger i saker som angår de ansattes helse og

velferd. Det forebyggende arbeidet tillegges stor vekt, og sammen med bedriftshelsetjenesten legges det til rette for tiltak som skal redusere belastningsskader og fravær.

Høsten 2001 sluttet Østfold Energi seg som en av de første bedriftene i Norge til IA-avtalen (Inkluderende arbeidsliv). Bak ordningen står myndighetene og partene i arbeidslivet. Østfold Energi hadde langt på vei allerede innarbeidet de forpliktelsene som ligger i avtalen i selskapets HMS-arbeid, men man så på avtalen som en god mulighet til både internt og eksternt å signalisere at vi ville videreføre dette arbeidet. Etter sju år kan selskapet og de ansatte konstatere at ordningen har fungert godt. Den har bidratt til å redusere sykefraværet og samtidig sikret dem som trenger det, god oppfølging og hjelp til å komme tilbake til arbeidslivet. IA-avtalen er senere fornyet for fire år, og også i denne perioden er Østfold Energi en av deltakerne.



Østfold Energi bruker hvert år betydelige ressurser på kompetanseheving og miljøskapende tiltak for sine ansatte. Selskapet har vært en IA-bedrift siden ordningen ble introdusert.





ØSTFOLD ENERGI AS
Glengsgata 19
Postboks 17
1701 Sarpsborg

Telefon: 69 11 25 00
Telefaks: 69 15 65 12
www.ostfoldenergi.no



Brønnøysundregistrene

Firmaattest

Organisasjonsnummer:	879 904 412	
Organisasjonsform:	Aksjeselskap	
Stiftelsesdato:	27.05.1998	
Registrert i Foretaksregisteret:	08.07.1998	
Foretaksnavn:	ØSTFOLD ENERGI AS	
Forretningsadresse:	Glengsgata 19 1706 SARPSBORG	
Kommune:	0105 SARPSBORG	
Land:	Norge	
Postadresse:	Postboks 17 1701 SARPSBORG	
Telefon:	69 11 25 00	
E-postadresse:	postmottak@ostfoldenergi.no	
Aksjekapital NOK:	70 000 000,00	
Daglig leder/ adm.direktør:	Rolf Mogens Gjermundsen	
Styre:		
Styrets leder:	Egil Martin Ullebø Nils Pedersens Vei 6 1721 SARPSBORG	Representant for A- aksjonærene
Nestleder:	Jan Olaf Engsmyr	Representant for A- aksjonærene
Styremedlem:	Aase Botnevik Rennesund	Representant for A- aksjonærene
	Erlend Wiborg	Representant for A- aksjonærene
	Ingjerd Schou	Representant for A- aksjonærene
	Trygve Einar Westgård	Representant for A- aksjonærene
	Kari Haugen Pettersen	Representant for A- aksjonærene
	Per Kristian Dahl	Representant for A- aksjonærene
	Knut Olav Lindelien	Representant for A- aksjonærene
	Anne Lise Ulriksen	Representant for A- aksjonærene
	Enid Margrethe Thorsen	Representant for de ansatte
	Randi Elisabet Boge	Representant for de ansatte
	Vidar Gram	Representant for de ansatte



	Kjell Hauso	Representant for de ansatte
Varamedlem:	Anne Kristine Olaussen	Representant for de ansatte
	Stein Andresen	Representant for de ansatte
	Finn Gram	Representant for de ansatte
	Tor Ove Madsen	Representant for de ansatte
	Heidi Wisur Hansen	Representant for de ansatte
	Turid Karlsrud	Representant for de ansatte
	Bente Holm Sælid	Representant for A-aksjonærene
	Bjørn Skaug	Representant for A-aksjonærene
	Monica Carmen Gåsvatn	Representant for A-aksjonærene
	Eirik Milde	Representant for A-aksjonærene
	Berith Synnøve Bredholt	Representant for A-aksjonærene
	Oddbjørg Strømme	Representant for A-aksjonærene
	Lena Christin Risan	Representant for A-aksjonærene
	Stein Erik Lauvås	Representant for A-aksjonærene
	Britt Hansine Egeland Gulbrandsen	Representant for A-aksjonærene
	Håkon Sandmark	Representant for A-aksjonærene
Signatur:	Styrets leder eller to aksjonærvalgte styremedlemmer, i begge tilfeller i fellesskap med administrerende direktør.	
Revisor:	Godkjent revisjonsselskap Revisornummer 976 389 387 ERNST & YOUNG AS Christian Frederiks plass 6 0154 OSLO	



Vedtektsfestet formål: Forestå kjernevirksomheten
produksjon, kjøp, salg og
distribusjon av ulike energiformer,
samt bygging, eie og drift av
anlegg i den forbindelse. Utvikling
av annen lønnsom
forretningsvirksomhet basert på
selskapets ressurser og kompetanse,
samt deltakelse i relevant
forskning, utvikling og innovasjon.
Deltakelse i andre selskap som
fremmer de formål som er nevnt i
punktene 1 og 2 over.